

ดุซถึนึพนธ์ดนตรึสร้าสรรค์ : "รารมงคลอีสารน ซึมโพนือร์เคสตรา"

จิตวิญญูณแห่งวัฒนธรรมอุตรบูรพา

วิทยานึพนธ์นึเป็นส่วนหนึงของการศึษาตามหลักรฐตรปรึญญาศึลปกรรมาศาสตรดุซถึบัณจิต

สาขาวิชาศึลปกรรมาศาสตร

คณะศึลปกรรมาศาสตร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึษา 2565

ลึขลึถึรึของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

DOCTORAL CREATIVE MUSIC: "RACHAMONGKORN ISAN SYMPHONY ORCHESTRA"
THE SPIRIT OF NORTHEASTERN'S CULTURE

A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Doctor of Fine and Applied Arts in Fine and Applied Arts

FACULTY OF FINE AND APPLIED ARTS

Chulalongkorn University

Academic Year 2022

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ดุष्ฎีนิพนธ์ดนตรีสร้างสรรค์ : "ราชมงคลอีสาน ชิมโฟนีออร์เคสตรา" จิตวิญญาณแห่งวัฒนธรรมอุดรบุรพา
โดย	น.ส.ดารณี เปลื้องสันเทียะ
สาขาวิชา	ศิลปกรรมศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	ศาสตราจารย์ ดร.วีรชาติ เปรมานนท์

คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิต

.....	คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์
(ศาสตราจารย์ ดร.บุษกร บิณฑสันต์)	
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์	
.....	ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ธงสรวง อิศรางกูร ณ อยุธยา)	
.....	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(ศาสตราจารย์ ดร.วีรชาติ เปรมานนท์)	
.....	กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ปานใจ จุฬ่าพันธุ์)	
.....	กรรมการ
(อาจารย์ร้อยเอก ดร.ดนุเชษฐ วิสัยจร)	
.....	กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ดวงใจ ทิวทอง)	

ดาร์ณี เปลื้องสันเทียะ : ดุษฎีนิพนธ์ดนตรีสร้างสรรค์ : "ราชมวงคลอีสาน ซิมโฟนีออร์เคสตรา" จิตวิญญาณแห่งวัฒนธรรมอุดรบุรพา. (DOCTORAL CREATIVE MUSIC: "RACHAMONGKORN ISAN SYMPHONY ORCHESTRA"THE SPIRIT OF NORTHEASTERN'S CULTURE) อ.ที่ปรึกษาหลัก : ศ. ดร.วีรชาติ เปรมานนท์

ดุษฎีนิพนธ์ดนตรีสร้างสรรค์: “ราชมวงคลอีสานซิมโฟนีออร์เคสตรา” จิตวิญญาณแห่งวัฒนธรรมอุดรบุรพา มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างสรรค์รูปแบบแนวความคิดเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมอีสาน ให้กับวงราชมวงคลอีสานซิมโฟนีออร์เคสตรา และสร้างสรรค์บทเพลงที่มีการผสมผสานระหว่างวัฒนธรรมดนตรีพื้นถิ่นอีสานและดนตรีตะวันตกได้อย่างเหมาะสมในรูปแบบดนตรีร่วมสมัย โดยใช้หลักทฤษฎีและเทคนิคดนตรีตะวันตกเป็นหลัก ในการเรียบเรียงเสียงประสาน การเคลื่อนที่ของคอร์ดที่เหมาะสม และการใช้เทคนิคการดันสด เพื่อเพิ่มอรรถรสให้กับบทเพลงและความน่าสนใจให้กับเครื่องดนตรีพื้นถิ่นอีสาน เป็นต้น การสร้างสรรค์ผลงานนำเสนอให้รูปแบบ จำนวน 7 บทเพลง ได้แก่ 1.เพลงโคราชต้อนรับ 2. เพลงเดือนหงายที่ริมโขง 3. เพลงตามรักที่ธาตูลวง 4. เพลงที่เกี่ยวไม่เป็น 5. เพลงส้มตำ 6. เพลงสาวอีสานรอรัก 7. เพลงเต้ยโขง ความยาวประมาณ 40 นาที บรรเลงโดยวงออร์เคสตราผสมผสานการเดี่ยวเครื่องดนตรีพื้นถิ่นอีสาน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

สาขาวิชา ศิลปกรรมศาสตร์
ปีการศึกษา 2565

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก

6381019535 : MAJOR FINE AND APPLIED ARTS

KEYWORD: Creative music, Contemporary music, Rachamongkorn Isan
Symphony Orchestra

Daranee Plueangsantia : DOCTORAL CREATIVE MUSIC: "RACHAMONGKORN
ISAN SYMPHONY ORCHESTRA"THE SPIRIT OF NORTHEASTERN'S CULTURE.
Advisor: Prof. Weerachat Premananda, Ph.D.

The Doctoral Creative Music: “Rachamongkorn Isan Symphony Orchestra”,
The Spirit of Northeastern’s Culture. The research objectives are to create a
conceptual form of cultural identity of Northeastern (Isan) region for the Rajamangala
Isan Symphony Orchestra and to create the appropriate that has a combination of
Isan folk music and Western music cultures. By mainly using Western music theories
and techniques in contemporary music, harmony, chord progression, and
improvisation were combined as techniques. In order to increase the enjoyment of
the song and the interest of Isan folk instruments, etc., the creation of the works
was presented in the form of Repertoire, totaling 6 pieces, namely, 1. Korat Tonrab,
2. Duan-ngai teerimkhong, 3. Tamrakteethut-leung, 4. Phi kuea maipen, 5. Somtum,
6. Sao-Isan ror-rak and 7.ToeyKong. They are approximately 40 minutes in length,
performed by an orchestra together with Isan folk instrument solo performances.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

Field of Study: Fine and Applied Arts

Student's Signature

Academic Year: 2022

Advisor's Signature

กิตติกรรมประกาศ

ดุชนิพนธ์ดนตรีสร้างสรรค์: “ราชมวงคลออีสานซิมโฟนีออร์เคสตรา” จิตวิญญาณแห่งวัฒนธรรมอุดรบุรพา สำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ได้ด้วยความช่วยเหลือจากบุคลากรหลายท่าน ขอกราบขอบพระคุณ คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์ คณาจารย์ทุกท่าน รวมทั้งฝ่ายที่ให้การสนับสนุน วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนแล้วเสร็จสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณศาสตราจารย์ ดร.วีระชาติ เปรมานนท์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ให้ความเมตตารับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา อีกทั้งท่านยังได้มอบคำแนะนำ ความช่วยเหลือ ดูแลเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ศาสตราจารย์จรัสวง อิศรางกูร ณ อยุธยา กรรมการภายนอก รองศาสตราจารย์ดวงใจ ทิวทอง กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.ปานใจ จุฬาพันธ์ และอาจารย์ร้อยเอก ดร.ดนุเชษฐ วิสัยจร ที่สละเวลาอันมีค่ารับเป็นกรรมการและให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์แก่วิทยานิพนธ์

ขอขอบพระคุณมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน ที่สนับสนุนในการศึกษาต่อ ขอขอบพระคุณศาสตราจารย์พิเศษ ดร.สุรเกียรติ์ เสถียรไทย ประธานที่ปรึกษากิตติมศักดิ์ มทร.อีสาน ดร.สรจักร เกษมสุวรรณ อุปนายกสภา มทร.อีสาน ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุรพจน์ วัชรโรภากุล รองอธิการบดีฝ่ายบริหารและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาคริต นวลฉิมพลี คณบดีคณะวิทยาศาสตร์และศิลปศาสตร์ อาจารย์เจษฎา สุขทรามร อาจารย์กำปัน บ้านแท่น อาจารย์สมบัติ สิมหล่า อาจารย์ ดร.แหววลี แหวฉิมพลี คุณสุรชัย สมบัติเจริญ อาจารย์ศุภกิจ สุบินมิตร และอาจารย์พันธ์ธีรา สุตันทวิบูลย์

ท้ายที่สุดนี้ขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา และผู้มีอุปการคุณทุกท่าน ที่ให้คำปรึกษา คอยมอบกำลังใจ ความห่วงใยและเป็นแรงบันดาลใจให้สามารถจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนเสร็จสมบูรณ์

ดารณี เปลื้องสันเทียะ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญภาพและตัวอย่างไนต์.....	ช
บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์.....	3
1.3 คำถามวิจัย.....	3
1.4 วิธีดำเนินการวิจัย.....	3
1.5 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	5
2.1 แนวคิดทฤษฎีทางวัฒนธรรม.....	5
2.2 ดนตรีพื้นบ้านอีสาน.....	7
2.3 ประเภทเครื่องดนตรีพื้นบ้านอีสาน.....	14
2.4 การประสมวงดนตรีพื้นบ้านอีสาน.....	18
2.5 ทฤษฎี แนวคิด.....	20
บทที่ 3 การสร้างสรรค์ผลงาน.....	22
3.1 แนวคิดและการจัดรูปแบบของวงและการเลือกใช้เครื่องดนตรีในงานสร้างสรรค์.....	22
3.2 เครื่องดนตรีอีสานที่ใช้ในการงานสร้างสรรค์.....	22

3.3 องค์ประกอบที่ใช้ในการสร้างสรรค์.....	26
บทที่ 4 อรรถาธิบาย.....	27
4.1 เพลงโคราชขอต้อนรับ.....	27
4.2 เพลงเดือนหงายที่ริมโขง.....	34
4.3 เพลงตามรักที่ธาตุดหลวง.....	36
4.4 เพลงพี่เกี่ยวไม่เป็น.....	40
4.5 เพลงสัมพันธ์.....	40
4.6 เพลงสาวอีสานอร่าม.....	44
4.7 เพลงเตี้ยโขง.....	50
บทที่ 5 สรุปผล.....	52
5.1 การเผยแพร่และการนำเสนอผลงาน.....	52
5.2 ปัญหาและการแก้ไข.....	53
ภาคผนวก.....	55
บรรณานุกรม.....	131
ประวัติผู้เขียน.....	132

สารบัญภาพและตัวอย่างโน้ต

	หน้า
ตัวอย่างที่ 1 Pentatonic Scale	9
ตัวอย่างที่ 2 ตัวอย่างโน้ตเกริ่นลายใหญ่ (ติดสุดที่เสียงลา และมี).....	10
ตัวอย่างที่ 3 ตัวอย่างโน้ตลายน้อย.....	11
ตัวอย่างที่ 4 ตัวอย่างโน้ตเกริ่นลายเซ	11
ตัวอย่างที่ 5 ตัวอย่างโน้ตลายโป้ซ่าย	12
ตัวอย่างที่ 6 ตัวอย่างโน้ตลายสร้อย	12
ตัวอย่างที่ 7 เครื่องดนตรีแคน	23
ตัวอย่างที่ 8 ระดับเสียงของแคนแปด	24
ตัวอย่างที่ 9 ลักษณะโทนโคราช	25
ตัวอย่างที่ 10 ห้องที่ 10 เริ่มต้นแนวร้อง ด้วยภาษาถิ่นโคราช กลองอีสานและกลองชุดบรรเลง Rhythmic pattern ที่เลียนแบบมาจาก “โทน”	28
ตัวอย่างที่ 11 ห้องที่ 13 (A1) เซเลสต้าเล่น Counter line สูง ให้บรรยากาศถึงแสงสีทองที่สวยงาม และนี่ก็ถึงรายละเอียด	29
ตัวอย่างที่ 12 ห้องที่ 26 (A2) ใช้กลุ่มเครื่องลมทองเหลือง เล่น Accent เดิมที่เคยได้ยินมาแล้วจาก ห้องที่ 10 ด้วย String และ Woodwind	30
ตัวอย่างที่ 13 ห้องที่ 41 (A3) เซเลสต้าเล่นแนวทำนองที่พัฒนามาจาก Rhythmic แบบเขมร	31
ตัวอย่างที่ 14 ห้องที่ 47 และ 49 (หินเล็กหินใหญ่ อายุหลายพันปี) เครื่องดนตรีเฟรนช์ฮอร์นเล่น Crescendo แล้วกระแทกด้วยกลุ่ม Major second สลับกับ Minor second.....	31
ตัวอย่างที่ 15 ห้องที่ 53 กลุ่มเครื่องลมทองเหลืองเสียงสูงเล่นล้อกับแนวทำนองของไซโลโฟน และ ห้องที่ 56 (Instrumental) บรรเลงนำด้วยแคนด้วยแนวทำนองแบบอีสาน	32
ตัวอย่างที่ 16 ห้องที่ 58-60 กลุ่มเครื่องดนตรีเครื่องเป่าบรรเลงรับด้วยแนวทำนองโคราชแสดงถึงการ ไปมาหาสู่และความสัมพันธ์อันแนบแน่นของคนโคราชกับภาคอีสาน	33

ตัวอย่างที่ 17 ห้องที่ 72 การกลับมาของแนว Counter Line ของเครื่องดนตรีเฟรนช์ฮอร์นเพื่อบอก
 เล่าถึงความยิ่งใหญ่ของเมืองโคราช ซึ่งเป็นประตู่สู่อีสาน..... 34

ตัวอย่างที่ 18 ห้องที่ 103 ถึง 106 เป็นช่วงโชว์ความสามารถของนักดนตรีที่เล่นเครื่องดนตรีอีสาน
 “แคน” เล่น Improvise โดยการนัดหมายกับ Conductor ให้คิดออกประทุน 2..... 35

ตัวอย่างที่ 19 ห้องที่ 1-11 ของเครื่องดนตรี Tuba และ Trombone เป็นแนวทำนองหลักที่มาจาก
 ลูกเล่นของเครื่องดนตรีลาว เพื่อคงเอกลักษณ์ของต้นฉบับและได้รับอิทธิพลใหม่ของเครื่องดนตรี
 ตะวันตก..... 37

ตัวอย่างที่ 20 ห้องที่ 57-60 แสดงถึงการฟ้อนอันอ่อนช้อยของขบวนสาวลาวตามด้วยเสียง กลุ่ม
 เครื่องลมไม้ และกลุ่มเครื่องลมทองเหลือง เสริมบรรยากาศความสวยงามน่าประทับใจของงานบุญ
 ชาติหลวง..... 39

ตัวอย่างที่ 21 ห้องที่ 25-28 การใช้คอร์ดแบบ Triad เพื่อให้เกิด Dorian sound ใน Accompany
 part สร้างความแปลกหูและไม่ค่อยได้พบในเพลงไทยให้กับผู้ฟัง 41

ตัวอย่างที่ 22 ห้องที่ 55-58 มีการนำโมด B Locrian มาบรรเลงด้วยกีตาร์อะคูสติคให้มีลักษณะคล้าย
 กับพิณอีสานซึ่งเป็นที่ยอมรับของหมอปิณอีสาน และบรรเลงพร้อมกับเสียงร้องนำ ในโมด A Aeolian
 เพื่อสร้าง Tension ในการบรรเลงบันไดเสียงที่แตกต่างกันควบคู่ไปกับแนวทำนองหลักของเสียงร้อง
 43

ตัวอย่างที่ 23 ห้องที่ 1-12 ของแนวทำนองที่เล่นด้วยโหมด Mixolydian บนแนวเปียโน ตามด้วย
 Distortion guitar แบบ Rock..... 46

ตัวอย่างที่ 24 แนวทำนองหลักในท่อน B มีเนื้อร้องจากบทเพลง “ใจดวงเดียวที่น้องมีอยู่...” ที่ทั้งวง
 เล่น Unison โน้ตเดียวกัน แต่ถูก Orchestrate ให้ฟังดังและยิ่งใหญ่ ด้วยวิธีการ Doubling 49

ตัวอย่างที่ 25 จุดเริ่มต้นการ Improvise ของนักดนตรี เพื่ออนุญาตให้นักดนตรีทุกท่านได้สลับกัน
 แสดงความสามารถ หรือประชัน (Battle) กันได้ 51

ตัวอย่างที่ 26 ภาพโปสเตอร์นำเสนองาน..... 53

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ดนตรีเป็นสิ่งที่ธรรมชาติมอบให้มาพร้อมกับชีวิตมนุษย์ ดนตรีเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ เป็นส่วนหนึ่งในการเติมเต็มความสุขให้กับชีวิต เป็นเครื่องกล่อมเกลาจิตใจ ช่วยทำให้จิตใจสงบ ผ่อนคลาย และปรับอารมณ์ให้คงที่ทั้งทางตรงและทางอ้อม ดนตรีคือศิลปะที่มีการสร้างสรรค์ผ่านความคิด จินตนาการ แรงบันดาลใจ และภูมิปัญญาจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ดนตรีจึงเป็นส่วนหนึ่งของสังคมและวัฒนธรรมของมนุษย์มาตั้งแต่เกิดจนกระทั่งตายจนยากจะแยกออกจากกันได้ ดนตรียังมีบทบาทสำคัญในการทำกิจกรรมต่าง ๆ แทบทุกกิจกรรม ได้แก่ ดนตรีกับศาสนาและพิธีกรรม ดนตรีกับวัฒนธรรมประเพณี ดนตรีกับการศึกษา ดนตรีกับสังคมและสถาบันต่าง ๆ ดนตรีกับจิตวิทยา ดนตรีกับอาชีพทางธุรกิจ และดนตรีกับกีฬา เป็นต้น

วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น ทุกสิ่งที่มนุษย์ปฏิบัติในชีวิตประจำวัน เป็นวิถีการดำเนินชีวิตของสังคมเป็นแบบแผนปฏิบัติตนและการแสดงออกซึ่งความรู้สึกนึกคิดในสถานการณ์ต่าง ๆ เป็นภูมิปัญญาที่ผู้คนในสังคมนั้นคิดสร้างสรรค์ พัฒนาขึ้นและถ่ายทอดสืบต่อมายังคนรุ่นหลัง นับตั้งแต่ภาษา ขนบธรรมเนียมประเพณี ศาสนา ความเชื่อ กฎหมาย ศิลปะ จริยธรรม ตลอดจนวิทยาการและเทคโนโลยีต่าง ๆ วัฒนธรรมเป็นพื้นฐานและเครื่องมือสำหรับเสริมสร้างความสามัคคี ความกลมเกลียวกันของสมาชิกในสังคม วัฒนธรรมย่อมเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ด้วยสาเหตุหลายประการ ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงให้เจริญงอกงามตามยุคสมัย การติดต่อสื่อสารระหว่างกลุ่มชน ประเทศไทยมีวัฒนธรรมประจำชาติที่เกิดจากภูมิปัญญาของบรรพบุรุษและพัฒนาหล่อหลอมขึ้นในสังคมไทย จนมีความเป็นเอกลักษณ์ของตนเอง นอกจากนี้ยังยอมรับวัฒนธรรมของชาติอื่นเข้ามาผสมผสาน โดยการนำมาดัดแปลงได้อย่างกลมกลืน จนเกิดเป็นวัฒนธรรมของสังคมไทยที่มีเอกลักษณ์ในที่สุด

ภาคอีสานหรือภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีลักษณะด้านภูมิศาสตร์กายภาพพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบสูงโดยเริ่มจากบริเวณที่สูง แนวภูเขาทางทิศใต้และทิศตะวันตกไปจนจรดแม่น้ำโขงทางตอนเหนือ ด้านทิศตะวันออกมีเทือกเขาภูพานเป็นแนวคั่นตามธรรมชาติ ทำให้สภาพทางภูมิศาสตร์ของภาคอีสานแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนอีสานตอนบนหรือแอ่งสกลนครและส่วนอีสานตอนล่างหรือแอ่งโคราช ส่วนใหญ่เป็นที่อยู่อาศัยของคนไทย-ลาว ซึ่งอยู่ในเขตอิทธิพลอารยธรรมขอม จึงทำให้เกิดความหลากหลายของวัฒนธรรมที่ผสมผสานเข้าด้วยกันทั้งภูมิปัญญาพื้นบ้านและองค์ความรู้ต่าง ๆ ด้วยสภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ ทรัพยากรทางธรรมชาติ กลุ่มชาติพันธุ์ การแพร่กระจายของอารย-

ธรรม การอพยพเคลื่อนย้ายของกลุ่มวัฒนธรรมจากดินแดนใกล้เคียง เช่น ลาว เขมร ล้วนเป็นตัวกำหนดรูปแบบของวัฒนธรรมอีสาน

ในทางประวัติศาสตร์ “อีสาน” เป็นกลุ่มวัฒนธรรมที่มีขนบธรรมเนียมประเพณีและรูปแบบการดำเนินชีวิตที่มีแบบแผน โดยเฉพาะกิจกรรมที่มีความสัมพันธ์กับวิถีชีวิต เช่น กิจกรรมรื่นเริงบันเทิงต่าง ๆ ซึ่งนอกจากจะทำให้เกิดขวัญและกำลังใจในการประกอบอาชีพ และยังได้สร้างสรรค์อุปกรณ์หรือเครื่องดนตรีที่ใช้ประกอบจังหวะที่เกิดจากภูมิปัญญาชาวบ้าน เช่น โปงลาง แคน พิณ โหวด กลองยาว ดนตรีพื้นบ้านเป็นดนตรีที่เกิดจากการสร้างสรรค์ของสังคมโดยสังคมเป็นผู้เลือกว่ารูปแบบใดเหมาะสมกับวัฒนธรรมตน (ศักดิ์ชัย หิรัญรักษ์, 2536) ดนตรีพื้นบ้านเป็นดนตรีที่เล่นและพัฒนาในหมู่บ้าน มีทำนอง จังหวะและลีลาเป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น คือ ทำนองสั้น ๆ เรียบง่าย บรรเลงไปตามความพอใจของผู้บรรเลง ไม่เคร่งครัดในกฎเกณฑ์ แต่มีการถ่ายทอดโดยการบอกด้วยปากและจดจำเป็นหลัก (เฉลิมศักดิ์ พิกุลศรี, 2538) คนอีสานมีดนตรีในหัวใจ หยิบจับอุปกรณ์อะไรก็เอามาทำเครื่องดนตรีได้ บรรเลงบทเพลงที่มีลีลาสนุกสนาน รวดเร็วประกอบการร้องรำที่มีเนื้อหาสนุกสนานด้วยถ้อยคำสำนวนภาษาคมคาย มีการแสดงท้องถิ่นอันเป็นเอกลักษณ์ ภาคอีสานเป็นถิ่นฐานบ้านเรือนของคนต่างเชื้อชาติ ต่างวัฒนธรรม เครื่องดนตรีอีสานจึงมีความหลากหลายตามถิ่น (สมชาย ณ นครพนม, จุฑาทิพย์ โคตรประทุม, อรสร่า ลายบัว, พิมพ์พรรณ ไพบูลย์หวังเจริญ, เบญจมาศ แพทอง, และดาวรัตน์ ชูทรัพย์, 2562)

ภาคอีสานเป็นพื้นที่ที่มีความเป็นดนตรีสูงสุดในประเทศไทย ความวิจิตรพิสดารซับซ้อนของทำนองเพลงอีสานเป็นเครื่องแสดงถึงความเจริญของสังคมในอดีต ความเป็นชาวอีสานมีลักษณะเด่นกว่าชนพื้นเมืองใด ๆ ก็ว่าได้ในดินแดนสยาม เป็นดินแดนแห่งความเจริญทางวัฒนธรรมดนตรีสูงสุดเป็นดนตรีที่มีความวิจิตรพิสดารซับซ้อนของทำนองเพลงอีสาน เป็นเครื่องแสดงออกถึงความเจริญทางสังคมในอดีต เพราะอีสานเป็นแหล่งวัฒนธรรมที่ใหญ่โตมาก่อน (สุกรี เจริญสุข, 2538)

เจริญชัย ขนโพธิ์จรรย์ (2526) ได้กล่าวว่า การแสดงดนตรีเป็นสิ่งสร้างสรรค์จรโลงโลกเป็นมรดกของชนชาตินั้น ๆ ทุกชนชาติ ทุกภาษาย่อมมีดนตรีเป็นสิ่งเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว บ้างก็เอาไว้ขับกล่อมเอาไว้ผ่อนคลายความตึงเครียด บ้างก็ใช้เป็นสื่อเป็นตัวแทนในสิ่งต่าง ๆ ที่เป็นหน้าเป็นตาของเมืองรวมถึงใช้ในการต้อนรับแขกบ้านแขกเมืองด้วย ซึ่งดนตรีมีวิวัฒนาการและสะสมภูมิปัญญาของชาวบ้านไม่ว่าจะเป็นดนตรีพื้นบ้านหรือดนตรีคลาสสิก แม้กระทั่งดนตรีต่าง ๆ ในโลกนี้ก็ตามล้วนมาจากพื้นฐานทางดนตรีด้วยกันทั้งสิ้น ดนตรีจึงเป็นภาษาสากลที่สามารถทำให้มนุษย์เราทุกชนชาติเข้าใจกันและกัน

การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นตลอดเวลาและมีการผสมผสานกันที่ก่อให้เกิดนวัตกรรมหรือวัฒนธรรมใหม่ ๆ ที่ผู้คนให้การยอมรับ วัฒนธรรมของดนตรีพื้นบ้านอีสานก็เช่นกันที่ได้มีการเปลี่ยนแปลงวิวัฒนาการไปตามยุคสมัย ดุษฎีนิพนธ์ดนตรีสร้างสรรค์: “ราชมงคลอีสานซิมโฟนีออร์เคสตรา” จิตวิญญูณแห่งวัฒนธรรมอุดรบุรพา การสร้างสรรค์ทางด้านดนตรีที่มีการผสมผสานระหว่างดนตรีพื้นบ้านอีสานกับดนตรีตะวันตก การสร้างอัตลักษณ์ให้กับวงออร์เคสตราของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน ในการอนุรักษ์วัฒนธรรมภาคอีสาน เกิดความภาคภูมิใจในถิ่นบ้านเกิดและช่วยนำไปเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้เป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวางโดยนักศึกษากลุ่มคนรุ่นใหม่ งานดนตรีสร้างสรรค์นี้เป็นผสมผสานระหว่างดนตรีพื้นบ้านอีสานกับดนตรีตะวันตก โดยการนำเสนอ 7 เพลง มีความยาวประมาณ 40 นาที บรรเลงโดยวงราชมงคลอีสานซิมโฟนีออร์เคสตราผสมผสานการเดี่ยวเครื่องดนตรีพื้นบ้านอีสานมาเป็นตัวหลักในการขับเคลื่อน

1.2 วัตถุประสงค์

- 1.2.1 เพื่อศึกษาดนตรีพื้นบ้านอีสานและสร้างสรรค์บทเพลงแห่งวัฒนธรรมอีสาน
- 1.2.2 เพื่อการสร้างอัตลักษณ์ให้กับวงออร์เคสตรามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน
- 1.2.3 เพื่อการสร้างสรรค ต่อยอดและรักษาไว้ซึ่งคุณค่าวัฒนธรรมอีสาน

1.3 คำถามวิจัย

การสร้างสรรควงดนตรีโดยการนำรูปแบบโครงสร้างวงซิมโฟนีออร์เคสตราผสมผสานกับเครื่องดนตรีพื้นถิ่นอีสานและนำเสนอบทเพลงอีสานให้ดูเป็นสากลแต่ยังคงสัมผัสถึงความเป็นอีสานอย่างไร

1.4 วิธีดำเนินการวิจัย

- 1.4.1 การศึกษาค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับบทเพลงประวัติศาสตร์ทางด้านดนตรีและวัฒนธรรมของภาคอีสาน
- 1.4.2 การเอาข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์ สังเคราะห์ สำหรับการสร้างสรรค์วงราชมงคลอีสานซิมโฟนีออร์เคสตรา
- 1.4.3 การขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อไปปรับปรุงและพัฒนาต่อให้สมบูรณ์
- 1.4.4 การนำเสนอผลงานสร้างสรรค์ สรุปผลวิจัย และจัดทำรูปเล่มวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์

1.5 กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เพื่อต้องการรักษาไว้ซึ่งคุณค่าทางวัฒนธรรมดนตรีอีสาน อรรถรส จิตวิญญาณ ผู้วิจัยวางกรอบแนวคิดของการวิจัยโดยการศึกษาบริบททางดนตรี เครื่องดนตรี บทเพลง บริบททาง วัฒนธรรมอีสาน โดยการนำข้อมูลที่ศึกษาเข้าขั้นตอนการวิเคราะห์ดนตรี จนได้องค์ความรู้ของดนตรี ได้บริบททางวัฒนธรรมอีสาน จากนั้นพัฒนาต่อยอดเพื่อสร้างสรรค์ผลงานดนตรีร่วมสมัยเพื่อให้เป็นที่ รู้จักในระดับสากลได้ในรูปแบบการแสดงดนตรีวงซิมโฟนีออร์เคสตรามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสานผสมผสานกับเครื่องดนตรีอีสานในการถ่ายทอดครั้งนี้

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.6.1 ได้รับทราบข้อมูลจากการเรียนรู้ การรวบรวมข้อมูลวัฒนธรรมอีสานและดนตรีพื้นถิ่น อีสานเพื่อนำไปสร้างสรรค์ผลงาน

1.6.2 ได้สร้างสรรค์การเรียบเรียงบทเพลงแห่งวัฒนธรรมอีสานเชิงสร้างสรรค์เพื่อเชิดชู วัฒนธรรมดนตรีพื้นถิ่นอีสานให้กับวงราชมงคลอีสานซิมโฟนีออร์เคสตรา

1.6.3 สามารถนำเสนอผลงานดนตรีสร้างสรรค์เผยแพร่วัฒนธรรมอีสานเป็นการสร้างคุณค่า และประโยชน์ทางด้านวิชาการ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ดุชนิพนธ์ดนตรีสร้างสรรค์: “ราชมงคลอีสาน ชิมโฟนีออร์เคสตรา” จิตวิญญานแห่งวัฒนธรรมอุดรบุรพา เป็นการสร้างสรรค์ดนตรีโดยการผสมผสานดนตรีอีสานและดนตรีตะวันตกให้เกิดเป็นงานร่วมสมัย โดยมีการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

2.1 แนวคิดทฤษฎีทางวัฒนธรรม

วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น และเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงลักษณะเฉพาะของคนในแต่ละชาติ แต่ละสังคมจะมีการสร้างวัฒนธรรมที่เข้มแข็งจนมีอัตลักษณ์ประจำชุมชน สามารถสืบทอดจนเป็นประเพณีที่ทุกคนยอมรับ มีนักวิชาการได้นิยามความหมายของคำว่าวัฒนธรรมไว้หลายท่าน ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (2529: 17-18) ได้กำหนดความหมายของวัฒนธรรมไว้ดังนี้

1. วัฒนธรรมเป็นวิถีการดำเนินชีวิตของสังคม เป็นแบบแผนการประพฤติปฏิบัติตนและการแสดงออกซึ่งความรู้สึคนึกคิดในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่สมาชิกในสังคมเดียวกันสามารถเข้าใจและซาบซึ้งร่วมกัน
2. วัฒนธรรมเกิดขึ้นจากการประพฤติร่วมกัน เป็นหนึ่งเดียวกันอย่างต่อเนื่องของสมาชิกในสังคม มีการสืบทอดเป็นมรดกทางสังคมมาจากอดีต หรืออาจจะประดิษฐ์คิดค้นสร้างสรรค์ขึ้นมาใหม่ หรืออาจรับเอาสิ่งที่เผยแพร่จากสังคมอื่น
3. วัฒนธรรมย่อมเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลาและเงื่อนไข เมื่อมีการประดิษฐ์คิดค้นสิ่งใหม่วิธีการใหม่มาใช้ในการแก้ปัญหาและตอบสนองความต้องการของสังคมได้ดีกว่า ย่อมทำให้สมาชิกของสังคมเกิดความนิยมและในที่สุดอาจเลือกใช้วัฒนธรรมเดิมการจะรักษาวัฒนธรรมเดิมไว้จะต้องปรับปรุงเปลี่ยนแปลง หรือพัฒนาวัฒนธรรมให้เหมาะสมมีประสิทธิภาพคุณภาพตามสมัย
4. วัฒนธรรมอาจจำแนกออกได้หลายประเภท เช่น วัฒนธรรมประจำชาติ วัฒนธรรมสากล วัฒนธรรมท้องถิ่น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับรอกความคิดหรือวัตถุประสงค์ในการประยุกต์ใช้ของผู้จำแนกการจัดหมวดหมู่ของวัฒนธรรม เพื่อความสะดวกในการสื่อสาร จึงเป็นสิ่งจำเป็นในการดำเนินงานทางวัฒนธรรม
5. วัฒนธรรมของแต่ละบุคคลในสังคมย่อมมีเนื้อหา รูปแบบ บทบาทและหน้าที่แตกต่างกันหากความแตกต่างกันนั้นไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อสังคม ก็ควรให้กลุ่มชนมีโอกาสเรียนรู้วัฒนธรรมของกันและกัน

6. วัฒนธรรมเป็นทั้งพื้นฐานและเครื่องมือสำหรับเสริมสร้างความสามัคคี ความกลมเกลียวและเป็นปึกแผ่นในหมู่ประชาชน วัฒนธรรมจะช่วยให้คนประพฤติปฏิบัติและพร้อมที่จะเผชิญชีวิตอยู่ร่วมกันบนผืนแผ่นดินเดียวกัน ทั้งในยามสุขและยามยาก

7. วัฒนธรรมเป็นกรอบและเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมจึงถือว่า วัฒนธรรมเป็นหลักในการประพฤติของสมาชิกในสังคมจึงอาจช่วยป้องกันและแก้ไขปัญหา ตลอดทั้งตอบสนองความต้องการของสมาชิกและสังคมได้

8. วัฒนธรรมเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติหรือประจำหมู่คณะ มีส่วนทำให้คนในชาติเป็นพวกเดียวกันอันจะทำให้บังเกิดความรัก ความสามัคคีและจะส่งผลต่อการรวมพลังของหมู่คณะ ธารงความมั่นคงของชาติ

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2541: 10) กล่าวว่า วัฒนธรรมหมายถึงวิถีการดำเนินชีวิตของคนในสังคมที่หล่อหลอมขึ้นผ่านการปฏิสัมพันธ์หรือได้รับการถ่ายทอดบริบทแวดล้อม เช่น ได้รับการถ่ายทอดจากความเชื่อ ศิลปะ จริยธรรม กฎหมาย ขนบธรรมเนียม ประเพณี การศึกษา สื่อมวลชน ฯลฯ กลายเป็นแบบแผนในความคิดและการกระทำของคนในสังคมเป็นส่วนใหญ่ที่สำคัญ วัฒนธรรมมีลักษณะเป็นกลางสามารถนำมาซึ่งความเจริญงอกงามหรือความเสื่อมเสียแก่สังคมได้

กรมศิลปากร (2542: 20) วัฒนธรรมคือวิถีชีวิตทุกด้านของคนทั้งหมดในสังคม ซึ่งหมายถึงวิถีกระทำสิ่งต่างๆ ทุกอย่างนับตั้งแต่วิถีกิน วิถีอยู่ วิถีแต่งกาย วิถีทำงาน วิถีพักผ่อน วิถีแสดงอารมณ์ วิถีสื่อความหมาย วิถีจรรยาและขนบส่ง วิถีอยู่ร่วมกันเป็นหมู่คณะ ตลอดจนวิถีแสดงความสุขทางใจและหลักเกณฑ์ในการดำเนินชีวิต ทั้งเครื่องมือเครื่องไม้หรือวัตถุสิ่งของต่างๆ ที่นำมาใช้เพื่อการเหล่านั้นก็ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมไม่ว่าสิ่งของเหล่านั้นจะเป็นสิ่งที่นำมาจากธรรมชาติหรือคิดค้นประดิษฐ์ขึ้นมาใหม่ก็ตามแนวคิดทฤษฎีการผสมผสานทางวัฒนธรรม

วัฒนธรรมย่อมมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอด้วยสาเหตุหลายประการ ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงให้เจริญงอกงามตามยุคสมัย การเปลี่ยนแปลงโดยการติดต่อสื่อสารระหว่างกลุ่มชน ดังที่นักวิชาการได้กล่าวไว้ข้างต้น การผสมผสานวัฒนธรรมเป็นการเปลี่ยนแปลงของวัฒนธรรมอีกประการหนึ่งซึ่งมีนักวิชาการได้สรุปไว้ดังนี้

ยิ่งยง เรืองทอง (2542: 90) กล่าวว่า การที่มนุษย์เราอยู่ร่วมกันเป็นสังคม “การผ่อนปรนเข้าหากัน” ซึ่งถือว่าเป็นรูปแบบหนึ่งของปฏิสัมพันธ์ทางสังคม การผ่อนปรนเข้าหากันคือการที่บุคคลปรับตัวให้เข้ากันหรือจัดระบบความสัมพันธ์ต่อกันเสียใหม่เพื่อขจัดหรือลดความขัดแย้งกัน แล้วก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่เกี่ยวกับนิสัย ทัศนคติ ที่ทำ ความรู้สึกและแบบแห่งพฤติกรรม เป็นต้น “การผสมผสานกลมกลืน” คือกระบวนการต่าง ๆ ที่ทำให้ผู้คนต่างเชื้อชาติกันมีวัฒนธรรมที่แตกต่าง

กัน อยู่ในอาณาเขตเดียวกันบรรลุถึงความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันแล้วทำให้ความแตกต่างทางวัฒนธรรมหมดสิ้นไป

2.2 ดนตรีพื้นบ้านอีสาน

ดนตรีพื้นบ้านอีสานเป็นดนตรีที่ถ่ายทอดกันมาด้วยวาจาซึ่งเรียนรู้ผ่านการฟังมากกว่าการอ่านและเป็นสิ่งที่พูดต่อกันมาแบบปากต่อปาก โดยไม่มีการจดบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษร จึงเป็นลักษณะการสืบทอดทางวัฒนธรรมของชาวบ้านตั้งแต่อดีตเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน เป็นกิจกรรมดนตรีเพื่อผ่อนคลายความตึงเครียดจากการทำงานและช่วยสร้างสรรค์ความรื่นเริงบันเทิงเป็นหมู่คณะและชาวบ้านในท้องถิ่นนั้นซึ่งจะทำให้เกิดความรักสามัคคีกันในท้องถิ่นและปฏิบัติสืบทอดต่อมายังรุ่นลูกหลาน จนเป็นเอกลักษณ์ทางพื้นบ้านของท้องถิ่นนั้น (ทูลทองใจ ซึ่งรัมย์, 2552)

ดนตรีพื้นบ้านอีสานมีวิวัฒนาการมาเป็นเวลานาน เริ่มจากการเลียนเสียงของธรรมชาติ เสียงฝนตก เสียงลมพัด เสียงใบไม้ไหว และเสียงน้ำตก นำวัสดุท้องถิ่นพื้นบ้านมาเลียนเสียงธรรมชาติ เช่น ใบไม้ ต้นหญ้าปล้องและไม้ไผ่ เป็นวิวัฒนาการจากการเลียนเสียงของธรรมชาติ ป่าเขาลำเนาไพร จึงเป็นการพัฒนาขั้นสูงสุดของการประดิษฐ์เครื่องดนตรีพื้นบ้านอีสานที่มีความละเอียดมีความไพเราะมากขึ้นและเริ่มนำเครื่องดนตรีพื้นบ้านอีสานมาประสมประสานกันเกิดเป็นวงดนตรีพื้นบ้าน เช่น โปงลาง พิณ แคน โหวด และกลอง ดังที่เห็นอยู่ในปัจจุบัน ลักษณะเด่นของดนตรีพื้นบ้านอีสานมีการสืบทอดเชื่อมโยงจากอดีตสู่ปัจจุบันด้วยวิธีการทาง “มุขปาฐะ” ที่มีลักษณะท่วงทำนอง รูปแบบและลีลา ที่มีหลายระดับเสียง ส่วนมากจะเน้นการเล่นประกอบดนตรีที่มีความเป็นเอกลักษณ์ทางดนตรีในลักษณะเฉพาะของท้องถิ่น (ปิยพันธ์ แสนทวิสุข, 2549: 13)

เพลงพื้นบ้านอีสานมีส่วนสัมพันธ์กับวิถีชีวิตแบบเกษตรกรรม เนื้อหามักบรรยายความทุกข์ ความยากจน ความเหงาที่ต้องไกลจากบ้าน เครื่องดนตรีอีสานแต่ละชิ้นเอื้อต่อการเล่นเดี่ยว แต่งขึ้นฉับพลันตามปฏิภาณของผู้เล่นโดยไม่มีการเขียนโน้ต การจะบรรเลงร่วมกันเป็นวงจึงต้องทำการปรับหรือตั้งเสียงเครื่องดนตรีใหม่เพื่อให้ได้ระดับเสียงที่เท่ากันทุกครั้ง คนอีสานก็พยายามหาความบันเทิงในทุกโอกาสเพื่อผ่อนคลายความไม่สบายใจหรือสภาพความทุกข์อันเนื่องจากสภาพธรรมชาติ

2.2.1 ดนตรีพื้นบ้านอีสานเหนือ

ดนตรีพื้นบ้านอีสานเหนือจัดอยู่ในกลุ่มวัฒนธรรมหมอลำเป็นกลุ่มใหญ่ที่สุดของชาวอีสาน การขับร้องเรียกว่า “ลำ” มีการใช้ประกอบแคนเป็นเครื่องดนตรีที่ประสานการลำให้กลมกลืนกัน กลุ่มวัฒนธรรมหมอลำเป็นวัฒนธรรมของชาวไทยลาวที่อาศัยอยู่ในแถบอีสานเหนือ ลักษณะเฉพาะ และบทบาทหน้าที่ของดนตรีพื้นบ้านอีสานมีบทบาทสำคัญต่อชีวิตของชาวบ้านอย่างยิ่ง ชาวอีสานเหนือ

อาศัยดนตรีที่มีอยู่เป็นการนันทนาการเป็นความบันเทิงของชุมชนที่สามารถหาได้ง่าย การบรรเลงดนตรีพื้นบ้านอีสานเหนือจะมีอยู่ 3 ลักษณะ ดังนี้ (ปิยพันธ์ แสนสุข, 2549: 14)

2.2.1.1 การบรรเลงประกอบหมอลำ เป็นลีลาการลำที่ร้อยกรองเป็นกาพย์หรือกลอน ด้วยทำนองพื้นบ้าน ทำนองเพลงคนอีสานเรียกว่า “ลาย” การลำแต่ละอย่างของคนอีสานจะมีลีลาและทำนองแตกต่างกันออกไป หมอลำเป็นการแสดงพื้นบ้านอีสานอย่างหนึ่งที่อาศัยการขับลำนำด้วยภาษาอีสานและมีเครื่องดนตรี “แคน” เป่าคลอประกอบ อันได้แก่ หมอลำกลอนเป็นการลำโต้กลอนสด หมอลำเรื่องเป็นหมอลำที่ลำเป็นเรื่องราว เช่น หมอลำหมู่หรือหมอลำเรื่องต่อกลอน หมอลำเพลิน หมอลำผีฟ้า เป็นหมอลำที่มุ่งลำเพื่อรักษาผู้ป่วยเป็นสำคัญ หมอลำเบ็ดเตล็ดเป็นหมอลำที่มีการลำที่เป็นแบบอย่างเฉพาะของแต่ละท้องถิ่น เช่น ลำผู้ไท ลำคอนสวรรค์ ลำตั้งหวาย ลำเต้ย

2.2.1.2 การบรรเลงดนตรีอย่างเดี่ยว คนอีสานเหนือมีความนิยมบรรเลงดนตรีอย่างเดี่ยว เช่น บรรเลงโปงลาง พิณ แคน โหวด และซออีสานเพื่อเป็นการสร้างความบันเทิง โดยจะมีลายบรรเลงโดยเฉพาะ เช่น ลายแมลงภู่มดดอก ลายไล่วัวขึ้นภู ฯลฯ ซึ่งเป็นลายที่ใช้บรรเลงมาตั้งแต่โบราณเป็นมรดกตกทอดทำนองลายที่พิสดารขึ้นตามความชำนาญของผู้บรรเลงแต่ยังคงรักษาทำนองหลักไว้ เรียกว่า “การบรรเลงลายเดี่ยว” จะเป็นการบรรเลงลายในขั้นสูงซึ่งเป็นความสามารถเฉพาะตัวของผู้บรรเลงตามเครื่องดนตรีที่ผู้บรรเลงถนัด

2.2.1.3 การบรรเลงประกอบการฟ้อนรำ การฟ้อนรำของคนอีสานเหนือเน้นการเคลื่อนไหวเท้าตามจังหวะกลองมีทั้งจังหวะช้าและจังหวะเร็ว ยกมือทั้งสองในท่าทางที่เหมาะสม การบรรเลงดนตรีประกอบการฟ้อนรำจะทำให้เร้าใจ สนุกสนาน และเพิ่มพูนความสวยงามให้การชมได้

2.2.2 ดนตรีพื้นบ้านอีสานใต้

ดนตรีพื้นบ้านอีสานใต้ จัดอยู่ในกลุ่มวัฒนธรรมกันตริ้มซึ่งอยู่บริเวณที่ราบตอนใต้ที่เรียกว่าแอ่งโคราชในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดบุรีรัมย์ จังหวัดสุรินทร์ และจังหวัดศรีสะเกษ โดยการสืบทอดทางวัฒนธรรม แบ่งได้ 2 กลุ่ม คือ (ปิยพันธ์ แสนสุข, 2549: 15)

1. กลุ่มวัฒนธรรมเขมร-ส่วย ได้รับการสืบทอดวัฒนธรรมมาจากเขมรส่วยกลุ่มนี้พูดภาษาเขมรและภาษาส่วย
2. กลุ่มวัฒนธรรมโคราช ส่วนใหญ่อยู่ในจังหวัดนครราชสีมา กลุ่มนี้พูดภาษาโคราช ลักษณะของดนตรีพื้นบ้านอีสานใต้ คือ ศิลปะการดนตรีและการละเล่นที่ได้รับอิทธิพลสืบทอดมาจากขอมและได้รับการถ่ายทอดต่อกันมา โดยผ่านการไปมาหาสู่กันกับชาวเขมรผ่านการค้าขายและแลกเปลี่ยนกัน ดนตรีและการละเล่นที่มีคือ ลิเกเขมร กันตริ้ม อาโย เป็นต้น ลักษณะอีกอย่างของดนตรีพื้นบ้านอีสานใต้คือศิลปะการดนตรีและการละเล่นเกิดขึ้นในท้องถิ่น เป็นการละเล่นที่ชาวบ้าน

เล่นกันมานาน ดนตรีเป็นเพียงส่วนประกอบของการละเล่น แต่สำหรับปัจจุบันเริ่มมีการนำมาเล่นกับวงดนตรีมากขึ้นเพื่อให้การแสดงมีความน่าสนใจและเกิดความไพเราะยิ่งขึ้น

2.2.3 ลายดนตรีพื้นบ้านอีสาน

คำว่า “ลาย” มีที่มาจากคำที่ใช้กันเป็นสามัญที่หมายถึง ด้าน หรือ ทาง เช่น “ลายยาว” “ลายขวาง” เมื่อนำมาใช้สำหรับแคนมีความหมายตรงกับคำว่า “ทาง” หรือ ระดับเสียงของการบรรเลงเพลงของไทยเดิม เช่น ทางเพียงออ ตรงกับคำว่า “โหมด” (Mode) ลายแคนชื่อ “ลายใหญ่” หมายถึง ทางที่เป็นเสียงใหญ่ (เสียงต่ำ) และ “ลายน้อย” คือทางที่เป็นเสียงน้อย (เสียงสูง) ลายในทางดนตรีพื้นบ้านอีสาน หมายถึง เพลงหรือทำนองดนตรีพื้นบ้าน ลายดนตรีพื้นบ้านอีสานไม่ได้กำหนดความสั้นยาวของวรรคตอนที่ตายตัวเหมือนกับเพลงประเภทอื่น ๆ เช่น เพลงไทยเดิม เพลงไทยสากล หรือเพลงลูกทุ่ง ที่มีการกำหนดท่อนเพลงตั้งแต่ 1-4 ท่อน และมีการบรรเลงย้อนกลับอย่างชัดเจน

เสียงในดนตรีพื้นบ้านอีสาน ในทางทฤษฎีจัดอยู่ในกลุ่มเสียงของเอเชีย คือ มี 5 เสียง คล้ายบันไดเสียงไดอาโทนิค (Diatonic scale) บันไดเสียงประเภทนี้แบ่งเป็น 2 แบบ ได้แก่ บันไดเสียงเมเจอร์ (Major scale) และบันไดเสียงไมเนอร์ (Minor scale) การใช้เสียงเพียง 5 เสียง ตามหลักดนตรีสากล เรียกว่า บันไดเสียงเพนตาโทนิค (Pentatonic scale) ซึ่งมีช่วงห่างระหว่างเสียง คือ เสียงที่ 1 ห่างจากเสียงที่ 2 ครึ่งเสียง เสียงที่ 2 ห่างจากเสียงที่ 3 หนึ่งเสียง เสียงที่ 3 ห่างจากเสียงที่ 4 หนึ่งเสียง เสียงที่ 4 ห่างจากเสียงที่ 5 หนึ่งเสียงครึ่ง มีการค้นพบว่าแคนเป็นเครื่องดนตรีที่เก่าแก่ที่สุดในโลกและเป็นเครื่องดนตรีที่มีเสียงครบ 7 เสียง คือ

ลา	ที	โต	เร	มิ	ฟา	ซอล	ลา
A	B	C	D	E	F	G	A

ตัวอย่างที่ 1 Pentatonic Scale

(ที่มา : <http://media.bpi.ac.th/admin/attach>)

ลายดนตรีพื้นบ้านอีสานส่วนใหญ่ยึดลายแคนเป็นหลัก เนื่องจากแคนเป็นเครื่องดนตรีที่เก่าแก่ที่สุดในบรรดาเครื่องดนตรีพื้นบ้านอีสาน ลายแคนมีลายหลัก 6 ลาย คือ

1. ลายใหญ่ ใช้ประกอบลำทางยาว ลายใหญ่เป็นลายทางยาวอยู่ในบันไดเสียงเอโหมด (A mode) หรือ เอเนเซอร์ลไมเนอร์ (A \flat minor) ระดับเสียงทางลายใหญ่จะต่ำทุ้ม มีเสียงประสาน

คือเสียงมีติดสุดลูกที่ 7 และเสียงลาติดสุดลูกที่ 8 แพทวา ประกอบด้วย 5 เสียง เสียงแรกคือ เสียงลา เสียงสุดท้ายคือซอล เรียงตามลำดับจากเสียงต่ำไปหาเสียงสูงได้ดังนี้

ลา	โตะ	เร	มี	ซอล
A	C	D	E	G

- - - -	- ม - ร	- ด - ล	- ร - ล	- ด - ช	- ล - ช	- ล - ด	- ร - ช
- ร - ม	- ล - ม	- ช - ร	- ม - ร	- ด - ล	- ด - ร	- ด - ม	- ร - ด
- ล - ร	- ล - ด	- - - ร	- ด - ล				

ตัวอย่างที่ 2 ตัวอย่างโน้ตเกรินลายใหญ่ (ติดสุดที่เสียงลา และมี)

(ที่มา : <http://media.bpi.ac.th/admin/attach>)

2. ลายน้อย ใช้ประกอบลำทางยาว (ลายล่องน้อย) เป็นลายทางยาวที่อยู่ในบันไดเสียงดีไมด์ (D mode) หรือ ดีไมเนอร์ (D minor) ระดับเสียงทางลายน้อยจะสูงกว่าลายใหญ่มีเสียงประสาน คือ เสียงลาติดสุดลูกที่ 8 แพทวาและเสียงเรลูกที่ 6 แพทวาประกอบด้วย 5 เสียง เสียงแรกคือเสียงเร เสียงสุดท้ายคือเสียงโตะ เรียงตามลำดับจากเสียงต่ำไปหาเสียงสูงได้ดังนี้

เร	ฟา	ซอล	ลา	โด
D	F	G	A	C

ล	ช	ฟ	ร	ช	ร	ฟ	ด	ฟ	ช	ด	ช	ล	ร	ล	ด	ช	ล	ช	ฟ	ร	ฟ	ล	ช	ฟ	-	ช	ฟ	ร
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

ตัวอย่างที่ 3 ตัวอย่างโน้ตลายน้อย

(ที่มา : <http://media.bpi.ac.th/admin/attach>)

3. ลายเซ ระดับเสียงจัดอยู่ในบันไดเสียง อีไมเนอร์ (E minor) ประกอบด้วยเสียง

มี	ซอล	ลา	ที	เร
E	G	A	B	D

-	-	-	-	ร	ม	ร	ม	ช	ล	ช	ท	ช	ท	ล	ช	ม	ช	ล	ม	-	ล	-	ช	-	-	-	ล	-	ช	-	ม
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

ตัวอย่างที่ 4 ตัวอย่างโน้ตเกริ่นลายเซ

(ที่มา : <http://media.bpi.ac.th/admin/attach>)

ลายเซเป็นลายทางยาวที่มีเสียงสูงกว่าลายน้อย ดิตสุดที่เสียงมีสูงแพรวาลูกที่ 7 กับที่สูงแพรวาลูกที่ 5 ลายเซ ในปัจจุบันไม่ค่อยมีผู้นิยมเป่ามากนัก

5. ลายโป้ซ่าย ใช้ประกอบลำทางสั้น (ลำกลอน) มีทำนองเดียวกันกับลายสุดสะแนน ต่างกันที่ระดับเสียงและความยากง่ายในการเล่น ซึ่งลายสุดสะแนนมีเสียงที่สามารถทำลูกเล่นได้มากกว่า มีการดิตสุดที่ลูกแคนที่อยู่ตรงตำแหน่งหัวแม่มือซ่ายหรือโป้ซ่าย ระดับเสียงจัดอยู่ในบันได

เสียงเอฟเมเจอร์ (F major) ระดับเสียงทางโป้ซายเสียงแรกคือเสียงฟา เสียงสุดท้ายคือเสียงเรเรียงตามลำดับจากเสียงต่ำไปหาเสียงสูงได้ดังนี้

ฟา	ซอล	ลา	โต	เร
F	G	A	C	D

- - - ด	ฟ ร ฟ ร	ฟ ร ช ฟ	ร ฟ ช ร	ช ร ฟ ช	ร ฟ ล ช	ล ฟ ช ร	ฟ ล ช ฟ
ช ฟ ร ด	- - - -						

ตัวอย่างที่ 5 ตัวอย่างโน้ตลายโป้ซาย

(ที่มา : <http://media.bpi.ac.th/admin/attach>)

6. ลายสร้อย ใช้ประกอบลำทางสั้น (ลำกลอน) มีระดับเสียงค่อนข้างสูง จัดอยู่ในบันไดเสียง จีเมเจอร์ (G major) เสียงประสานที่ติดสุดคือเสียงเรสูง ลูกที่ 6 แพฆวาระดับเสียงทางลายสร้อย เสียงแรกคือเสียงซอล เสียงสุดท้ายคือเสียงมี เรียงตามลำดับจากเสียงต่ำไปหาเสียงสูงได้ดังนี้

ซอล	ลา	ที	เร	มี
G	A	B	D	E

- - - ร	ช ม ช ม	ช ม ล ช	ม ช ล ม	ล ช ม ช	ม ช ล ม	ช ม ล ช	ม ช ล ช
ล ช ม ร	- - - -						

ตัวอย่างที่ 6 ตัวอย่างโน้ตลายสร้อย

(ที่มา : <http://media.bpi.ac.th/admin/attach>)

นอกจากลายแคนหลักที่กล่าวมาแล้วยังมีลายอื่น ๆ ที่ใช้เป่าประกอบลำกลอน ได้แก่ กลุ่มลายเต้ย เป็นลายเบ็ดเตล็ดที่หมอลำกลอนวาดอุบลใช้ลำในช่วงท้ายยก คำว่า “เต้ย” มีความหมายเดียวกันกับการเกี่ยวพาราฮีของหนุ่มสาว ลายแคนลำเต้ยจึงมีจังหวะที่ทำให้อารมณ์สนุกสนาน ลาย

2.2.4 เพลงพื้นบ้านอีสาน

เพลงพื้นบ้านอีสานเป็นศิลปวัฒนธรรมที่สืบทอดกันมานานในชนเผ่าต่าง ๆ ที่อาศัยอยู่ในภาคอีสาน เพลงพื้นบ้านอีสานที่นิยมเล่นจะมีลักษณะที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะซึ่งแตกต่างจากภาคอื่น ๆ ลักษณะของเพลงพื้นบ้านอีสานโดยทั่วไปมี ดังนี้ (สุกิจ พลประถม, 2538: 7-8)

2.2.4.1 เพลงพื้นบ้านอีสานใช้บันไดเสียงแบบห้าเสียง (Pentatonic scale)

2.2.4.2 ท่วงทำนองเป็นทางบันไดเสียงไมเนอร์ (Minor scale) จึงแฝงด้วยสำเนียงค่อนข้างจะให้อารมณ์เศร้า

2.2.4.3 การประสานเสียงเพลงไม่มีระบบ แต่สามารถบอกถึงลักษณะบันไดเสียงเป็นแบบไมเนอร์ (Minor scale)

2.2.4.4 ทำนองเพลงจะเป็นประโยคสั้น ๆ สามารถบรรเลงซ้ำหลายครั้งตามความต้องการของผู้บรรเลงจึงสามารถบรรเลงได้นานเท่าใดก็ได้

2.2.4.5 ความช้า-เร็ว ของจังหวะอยู่ในระดับปานกลางไปจนถึงจังหวะค่อนข้างเร็ว

2.2.4.6 โครงสร้างของทำนองประกอบไปด้วย 3 ส่วน คือ ทำนองเกริ่น ทำนองหลัก (Theme) และทำนองย่อย (Variations)

2.2.4.7 ทำนองเพลงพื้นบ้านชาวบ้านเรียกว่า “ลาย” สืบทอดโดยการจดจำไม่มีการบันทึกโน้ตเพลงและไม่ค่อยมีการแต่งเติมลายจึงมีไม่มากนัก

การขับร้องและการเล่นเครื่องดนตรีของแต่ละท้องถิ่นในภาคอีสานมีความแตกต่างกันไป วัฒนธรรมด้านดนตรีและวัฒนธรรมด้านอื่น ๆ เช่น วัฒนธรรมด้านภาษา วัฒนธรรมการแต่งกาย วัฒนธรรมด้านชีวิตความเป็นอยู่ บทเพลงดนตรีอีสานตลอดจนวิธีเล่นวิธีร้อง จะได้รับการถ่ายทอดโดยการส่งสอนต่อกันมาด้วยวาจาและการเล่นหรือร้องให้ฟังที่เรียกว่า มุขปาฐะ รูปแบบของเพลงดนตรีไม่ซับซ้อน โครงสร้างของเพลงง่าย ๆ และจังหวะเป็นไปตามลักษณะของกิจกรรมลายหรือทำนองเพลงของดนตรีอีสาน แบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ ทำนองร้อง เช่น ลำต่าง ๆ และทำนองบรรเลง เช่น ลายไม่บรรยายเรื่องและลายบรรยายเรื่อง และทำนองลำต่าง ๆ เช่น ลำพื้น ลำกลอน ลำเรื่องต่อกลอน ลำเพลิน ลำเต้ย และทำนองของลายต่าง ๆ (ปิยพันธ์ แสนสุข, 2549: 15-16)

2.3 ประเภทเครื่องดนตรีพื้นบ้านอีสาน

เครื่องดนตรีพื้นบ้านอีสานเป็นเครื่องดนตรีที่คิดประดิษฐ์และทำจากฝีมือชาวบ้านโดยใช้วัสดุที่มีในท้องถิ่น เครื่องดนตรีพื้นบ้านอีสานไม่มีความละเอียดประณีตในการทำเมื่อเทียบกับเครื่องสากล เครื่องดนตรีพื้นบ้านสามารถแบ่งเป็นประเภทตามลักษณะการบรรเลงได้ 4 ประเภท ดังนี้

2.3.1 ประเภทเครื่องดีด (Plucked String Instruments)

เป็นเครื่องดนตรีที่มีกล่องเสียงและไม่มีกล่องเสียงที่มีสายซึ่งจากอีกด้านหนึ่งไปยังอีก ด้านหนึ่งสามารถใช้มือดีดและใช้ไม้ดีดได้ เครื่องดนตรีพื้นบ้านอีสานประเภทเครื่องดีดมีเครื่องดนตรีต่าง ๆ ดังนี้

2.3.1.1 พิณโปร่ง ทำด้วยไม้ขนุนหรือไม้เปลือยกกล่องเสียงเป็นรูปสี่เหลี่ยมมนหรือคล้ายใบไม้ กว้าง 25 เซนติเมตร ยาว 30-35 เซนติเมตร หนา 7-10 เซนติเมตร มีช่องเสียงตรงกลาง ด้านหน้า คอพิณยาวประมาณ 40-50 เซนติเมตร ตอนปลายทำเป็นลวดลาย หัวพิณขนาดหรือหัวหงส์ สายพิณทำจากลวดมี 2-4 สาย มีไม้ไขว้แบ่งเสียงใช้ดีดด้วยแผ่นเขาบาง ๆ คนอีสานใช้พิณเล่นเดี่ยว และประกอบวงดนตรีมาแต่ครั้งโบราณ

2.3.1.2 พิณไฟฟ้า ทำด้วยไม้เนื้อแข็ง เช่น ไม้ประดู่หรือไม้เมเปิ้ล ส่วนประกอบควบคุมระบบทางอิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ “คอนแท็ค” (ทำหน้าที่รับสัญญาณเสียง 8 คล้ายไมโครโฟน) เป็นส่วนที่อยู่ตรงกลางของตัวพิณ “แจ๊คเสียบ” (ตัวต่อสายสัญญาณเสียง) “โวลุ่ม” ตัวปรับเสียงทึบเสียงแหลม คอพิณยาวประมาณ 40-50 เซนติเมตร ตอนปลายทำเป็นลวดลายหัวพิณขนาดหรือหัวหงส์ สายพิณใช้สายกีตาร์เพื่อจะให้เนื้อเสียงที่กังวาน 2-4 สาย ไขว้แบ่งเสียงทำมาจากพลาสติกกีตาร์หรือเส้นลวดที่มีขนาดใหญ่ใช้ดีดด้วยปิ๊กกีตาร์นิยมบรรเลงในวงโปงลางและวงกลองยาวอีสาน

2.3.1.3 พิณเบสไฟฟ้า ทำด้วยไม้เนื้อแข็ง เช่น ไม้ประดู่หรือไม้เมเปิ้ล จะมีลักษณะคล้ายพิณไฟฟ้าแต่มีขนาดใหญ่กว่าและยาวกว่าพิณไฟฟ้ามีความถี่เสียงต่ำ มีหน้าที่โดยหลัก ๆ ในการบรรเลงคือคุมจังหวะตาม พิณเบสไฟฟ้าที่ใช้โดยทั่วไปจะมี 4 สาย ไขว้แบ่งเสียงทำมาจากพลาสติกเบสขนาดจัมโบ้ตอนปลายทำเป็นลวดลายหัวพิณขนาดหรือหัวหงส์ นิยมบรรเลงใน วงโปงลาง

2.3.1.4 พิณไห ทำด้วยไหของหรือไหกระเทียม ใช้เส้นยางหนาๆ ซึ่งให้ดิ่งที่ปากไห เวลาเล่นให้ดิ่งเส้นยางนี้ให้สั่นเป็นเสียงทึบต่ำ ใช้เล่นเป็นเครื่องประกอบจังหวะ การเทียบเสียงนั้นให้ขึ้นอยู่กับขนาดของไห เป็นเครื่องประกอบจังหวะในวงโปงลาง แคน พิณ โดยดิ่งให้เข้ากับจังหวะกับกลองและเครื่องจังหวะอื่น ๆ นิยมเล่นทั่วไปในอีสานเหนือในงานรื่นเริงทุกโอกาส

2.3.2 ประเภทเครื่องสี (Bowed String Instruments)

เป็นเครื่องดนตรีที่มีสายซึ่งดิ่งบนกล่องเสียง โดยมีหย่องชั้นระหว่างกล่องเสียงกับสาย ใช้คันชักสำหรับสีให้สายสั่นสะเทือนทำให้เกิดเสียงเครื่องดนตรีประเภทสีหรือเรียกว่า “ซอ” ซอของอีสานมักจะใช้วัสดุเหลือใช้มาทำเป็นเต้าซอและมีชื่อเรียกตามวัสดุที่ใช้ทำเครื่องดนตรีพื้นบ้านอีสานประเภทเครื่องสีมีเครื่องดนตรีต่าง ๆ ดังนี้ (สุกิจ พลประดม, 2538: 30-31)

2.3.2.1 ซอบัง ทำด้วยกระบอกไม้ไผ่บังข้อทั้ง 2 ด้าน ปอกเปลือกและเหลาจนบาง ช่องเสียงอยู่ด้านหลังตรงข้ามกับด้ามที่ซึ่งสาย ด้านบนของซอมีลูกบิดซึ่งสาย 2 อัน สายทำด้วยลวดใช้ สีสด้วยคันชัก คันชักทำด้วยไม้เนื้ออ่อนหรือไม้ไผ่ซึ่งด้วยหางม้าหรือเอ็น

2.3.2.2 ซอกระป๋อง เป็นซอที่ทำจากกระป๋องต่าง ๆ เช่น กระป๋องลูกอม กระป๋องนม สำหรับเด็กขนาดกลางหรือขนาดใหญ่ มาทำเป็นเด้าซอซึ่งทำหน้าที่สะท้อนเสียงและขยายเสียง แล้วนำคันทวนหรือคันซอที่ส่วนปลายเป็นลูกบิดมากดปกลงจนถึงส่วนกันของกระป๋อง แล้วซึ่งตั้งสายซอ 2 สายผ่านหย่องที่วางบนหน้ากระป๋อง ผ่านสายรัดคอไปยังลูกบิดที่ใช้ซึ่งตั้ง การขึ้นสายของซอกระป๋อง จะขึ้นสายเป็นขั้นคู่ 5 เช่น สายในเสียงลา สายนอกเสียงมี

2.3.2.3 ซอกะลาหรือซออีสาน เป็นซอที่ใช้กะลามะพร้าวผ่าซีกทำกะโหลกซอเลือก กะลาที่มีลักษณะตรงส่วนหัวหรือส่วนที่มีตามะพร้าวมีขนาดใหญ่ แล้วฉีกเอาส่วนกันของกะลาออก เพียงเล็กน้อยแล้วนำมาหุ้มหน้าซอด้วยหนังสัตว์ เช่น หนังงูเหลือม แล้วนำคันทวนหรือคันซอที่ ส่วน ปลายเป็นลูกบิดมากดปกลงจนถึงส่วนกันของกะลาแล้วซึ่งตั้งสายซอ 2 สาย ผ่านหย่องที่วางบนหน้า หนังสัตว์ที่ซึ่งตั้งผ่านสายรัดคอไปยังลูกบิดที่ใช้ซึ่งตั้ง ส่วนคันชักทำด้วยไม้เนื้ออ่อนหรือไม้ไผ่ซึ่งด้วยหาง ม้าหรือเอ็น การขึ้นสายของซอกะลาจะขึ้นสายเป็นขั้นคู่ 5 เช่น สายในเสียงโด สายนอก เสียงซอล

2.3.3 ประเภทเครื่องตี (Percussion Instruments)

เป็นเครื่องดนตรีพื้นบ้านอีสานที่ทำด้วยไม้ เหล็ก โลหะและหนัง ที่สามารถใช้มือตีและไม้ตีได้ และเครื่องดนตรีบางชนิดสามารถบรรเลงทำนองได้อย่างไพเราะ เครื่องดนตรีพื้นบ้านอีสานประเภท เครื่องตีมีเครื่องดนตรีต่าง ๆ ดังนี้

2.3.3.1 โปงกลาง เป็นเครื่องตีชนิดหนึ่งที่มีลักษณะคล้ายระนาด โปงกลางเป็นเครื่อง ดนตรี ทำด้วยไม้เนื้อแข็ง เช่น ไม้มะหาดหรือไม้หมากเหลือม มีขนาดใหญ่ ใช้ระบบห้าเสียง แต่ต่อมา ได้พัฒนาระบบเสียงให้เท่ากับดนตรีสากล โดยเพิ่มเสียงฟาและเสียงที สามารถบรรเลงกับดนตรีสากล ได้ ลูกโปงกลางร้อยติดกันด้วยเชือกเป็นผืน เสียงต่ำจะอยู่ด้านบน เสียงสูงจะอยู่ด้านล่าง ใช้แขวนกับขา โปงกลาง ส่วนไม้ตีด้วยทำมาจากไม้เนื้อแข็งใช้ตีเป็นคู่ ผู้บรรเลงจะมีสองคนคนหนึ่งบรรเลงทำนองหลัก อีกคนจะบรรเลงเสียงเสฟหรือเสียงประสาน การบรรเลงสองคนเหมาะสำหรับใช้ในการบรรเลงลาย เดี่ยว

2.3.3.2 โปงกลางเหล็ก เป็นเครื่องตีที่มีลักษณะเหมือนกับโปงกลางไม้ ทำด้วยท่อเหล็ก แป๊บมีขนาดไม่ใหญ่ใช้ระบบห้าเสียง แต่ต่อมาได้พัฒนาระบบเสียงให้เท่ากับดนตรีสากลโดยเพิ่ม เสียงฟาและเสียงที สามารถบรรเลงกับดนตรีสากลได้ ลูกโปงกลางเหล็กร้อยติดกันด้วยลวดสลึงเป็นผืน เสียงต่ำจะอยู่ด้านบน เสียงสูงจะอยู่ด้านล่าง ใช้แขวนกับขาโปงกลางแต่จะมีขนาดเล็กกว่า ส่วนไม้ตีด้วย

ทำมาจากไม้เนื้อแข็งใช้ตีเป็นคู่ เสียงของโปงกลางเหล็กจะให้เนื้อเสียงที่ใส่กังวานใช้บรรเลงคู่กับโปงกลาง ไม้เนียมบรรเลงในวงโปงกลาง

2.3.3.3 หมากกะโหล่ง เป็นเครื่องตีที่เลียนแบบมาจาก “กะหล่งจั่ว” ลักษณะ” กะหล่งจั่ว” จะทำจากโลหะกรวงข้างในและจะใช้เหล็กแท่งหรือเหล็กกลมไปผูกไว้ในด้านอีกทีหนึ่ง เวลาเขย่าจะเกิดเสียงเพราะเหล็กด้านในไปกระทบกับโลหะจึงได้พัฒนา “กะหล่งจั่ว” มาเป็นเครื่องดนตรี เรียกว่า “หมากกะโหล่ง” หมากกะโหล่งทำมาจากแผ่นโลหะม้วนเป็นวงรี แล้วเชื่อมให้ติดกันปิดท้ายด้วยแผ่นโลหะ แล้วเจาะใส่น็อตเพื่อจะได้ติดตั้งกับขาหมากกะโหล่งที่สร้างขึ้นโดยเฉพาะ เสียงต่ำจะอยู่ด้านบนเสียงสูงจะอยู่ด้านล่าง ลักษณะการเรียงเสียงจะเหมือนกับโปงกลางไม้และโปงกลางเหล็ก ส่วนไม้ตีทำมาจากไม้เนื้อแข็งใช้ตีเป็นคู่ ส่วนหัวไม้ตีจะติดด้วยยางอีกหนึ่งชั้นเพื่อให้เกิดเสียงที่นุ่มนวล นิยมใช้บรรเลงในวงโปงกลางและวงหมากกะโหล่ง

2.3.3.4 เกราะหรือขอลอ ทำจากไม้ไผ่ ยาว 1 ฟุต โดยตัดไม้ไผ่ให้มีข้อปล้องไม้ไผ่ปิดทั้งสองด้านเจาะช่องระหว่างตรงกลางปล้องตามทางยาวให้เกิดช่องเพื่อระบายเสียงออกมา ไม้ตีจะใช้ไม้เป็นลำเล็ก ๆ ใช้เคาะในจังหวะตกเป็นเครื่องประกอบกับวงดนตรี

2.3.3.5 กลองหาง กลองหางเป็นกลองหน้าเดียว ตัวกลองทำด้วยไม้ขนุน ตอนปลายจะเรียวและบานออก หน้ากลองกว้างประมาณ 21 เซนติเมตร ความยาวของกลองประมาณ 75 เซนติเมตร มีสายสะพายเมื่อใช้ตีแทนเป็นขบวน ตรากลอง หน้ากลอง นิยมถ่วงด้วยข้าวเหนียวหรือข้าวเจ้าคลุกกับขี้เถ้าบดให้ละเอียดติดที่หน้ากลองเมื่อตีจะทำให้เสียงกังวานไพเราะ ตัวกลองมักตัดผ้าสีทำระบายเป็นเหมือนกระโปรงกลองแลดูสวยงามตีด้วยมือเปล่าหรือบางครั้งใช้กำปั้นทุบ

2.3.3.6 กลองรำมะนาอีสาน มีรูปร่างขนาดใหญ่กว่าหาง มีเส้นผ่าศูนย์กลาง 80 เซนติเมตร หน้า 20 เซนติเมตร ชิงด้วยหนังมีหน้าเดียวตั้งให้ตั้งด้วยเชือกหนัง ตีด้วยมือหรือไม้ไม่มีการเทียบเสียงใช้เล่นในวงกลองยาว กลองรำมะนาอีสานใช้ตีกำกับจังหวะในวงพื้นบ้านภาคอีสาน เช่น วงโปงกลางและวงกลองยาวอีสาน มีระดับเสียงทุ้มต่ำดังกังวานคล้ายเสียงของเบส

2.3.3.7 ชิ่งหรือฉิ่ง เป็นเครื่องดนตรีประเภทตี มีหน้าที่ควบคุมจังหวะในวงดนตรี ทำด้วยโลหะผสม เป็นรูปคล้ายถ้วยขนาดเล็ก ค่อนข้างหน้าตรงกลางมีรูร้อยเชือกติดกันเป็นคู่ ๆ มีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 5 – 7 เซนติเมตร

2.3.3.8 ฉิ่งหรือฉาบ เป็นเครื่องดนตรีประเภทตี เป็นเครื่องตีประกอบจังหวะ รูปร่างคล้ายจานทำด้วยโลหะบางกว่าชิ่งหรือฉิ่ง มีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 25 เซนติเมตร

2.3.4. ประเภทเครื่องเป่า (Wind Instruments)

เป็นเครื่องดนตรีประเภทเครื่องเป่าที่มีลิ้นและไม่มีลิ้นแต่ละชนิดก็จะมี ความแตกต่าง กันออกไปส่วนมากเครื่องจะเป่าจะทำมาจากไม้และเป็นเครื่องดนตรีที่ระบบเสียงเกิดขึ้นจากการเป่าลม

ผ่านลิ้น เครื่องดนตรีพื้นบ้านอีสานประเภทเครื่องเป่ามีเครื่องดนตรีต่าง ๆ ดังนี้ (สุกิจ พลประถม, 2538: 33-34)

2.3.4.1 ปี่ภูไท เป็นเครื่องดนตรีทำด้วยไม้เสี้ย ยาว 30 เซนติเมตร เป็นเครื่องดนตรีลิ้นเดี่ยว ทำด้วยโลหะเหมือนลิ้นแคนมีลิ้นอยู่ที่ปลายด้านหนึ่งมีรูเสียง 5 รู และรูปิดเหยื่อ 1 รู เวลาเป่าใช้ปากอมด้านที่มีลิ้นมี 6 เสียง คือ ซอล-ลา-ที-โด-เร-มี แต่นิยมใช้เพียง 5 เสียง มีทั้งบรรเลงเดี่ยวและประสมวงมีการละเล่นทั่วไปในภาคอีสานโดยเฉพาะที่จังหวัดสกลนคร จังหวัดกาฬสินธุ์ บทเพลงที่นิยมบรรเลงเพลงพื้นบ้านผู้ไท

2.3.4.2 โหวด เป็นเครื่องเป่าชนิดหนึ่งไม่มีลิ้น เกิดจากกระแสมที่เป่าผ่านไม้กู่แคน ด้านรูเปิดของตัวโหวดทำด้วยไม้รวกขนาดเล็ก สั้น ยาว เรียงตามลำดับความสูงต่ำตามลำดับของ 12 เสียง ติดอยู่รอบกระบอกไม้ไผ่ที่ใช้เป็นแกนกลางยึดติดไว้ด้วยซี่สุดมีจำนวน 613 เล้า ความยาว 25 เซนติเมตร เวลาเป่าจะหมุนไปรอบ ๆ ตามเสียงที่ต้องการนิยมบรรเลงลายเดี่ยวและบรรเลงร่วมกับวงโปงลาง

2.3.4.3 แคน เป็นเครื่องดนตรีที่เก่าแก่ ทำด้วยไม้รวกเล็ก ๆ เรียกไม้กู่แคนหรือไม้เสี้ย มีขนาดยาวลดหลั่นกันเรียงตัดกันเป็นดับในเต้าแคนทำเสียงด้วยการปิดเปิดนิ้วที่รูเล็ก ๆ ซึ่งเจาะไว้ข้างกู่แคน เรียกว่า รูนับ อันละ 1 รู กู่แคนยึดติดกับเต้าแคนด้วยซี่สุด แคนมีหลายขนาดตั้งแต่ 3 คู่ ไปจนถึง 9 คู่ ที่นิยมที่สุด คือ แคน 8 แคนมี 7 เสียง แต่นิยมเล่นเพียงห้าเสียง มีทั้งบรรเลงเดี่ยว บรรเลงร่วมกับหมอลำ ประสมวงพิณ ประสมวงโปงลาง นิยมบรรเลงในอีสานเหนือ เป็นการบรรเลงเพื่อความบันเทิงทั่วไป บทเพลงที่บรรเลงจะเรียกเป็นลายต่าง ๆ เช่น ลายสร้อย ลายไปซ้าย สุดสะแนน ลายใหญ่ ลายน้อย เป็นต้น

2.4 การประสมวงดนตรีพื้นบ้านอีสาน

การประสมวงดนตรีพื้นบ้านอีสาน เป็นการนำเอาผู้บรรเลงเครื่องดนตรีพื้นบ้านอีสานมาบรรเลงร่วมกันและเรียกลักษณะนามว่า “วง” วงดนตรีพื้นบ้านอีสานจะประสมวงแบบอิสระ คือ ประสมวงตามความสะดวกและความเหมาะสมของผู้บรรเลงในขณะนั้น คือ ใครมีเครื่องดนตรีใดก็สามารถนำมาบรรเลงร่วมกันได้ไม่มีรูปแบบที่แน่นอนตายตัวเหมือนการประสมวงดนตรีไทย แต่โดยทั่วไปดนตรีพื้นบ้านอีสานก็สามารถแบ่งประเภทของการประสมวงได้ การประสมวงดนตรีพื้นบ้านอีสาน ได้แก่ วงกลองยาว วงแคน วงพิณ วงโปงลาง วงลำเรื่องต่อกลอน วงลำเพลิน และวงลำซิ่ง (สุกิจ พลประถม, 2538: 39-47)

2.4.1 วงกลองยาวอีสาน เป็นการประสมเครื่องดนตรีประเภทกลองประกอบด้วยกลองหาง 10 ใบ กลองรำมะนาอีสาน “กลองตั้ง” จำนวน 2 ใบ และฉาบ 2 คู่ กลองหางจะตีเป็นกระสวนจังหวะ

แบบอีสาน กลองหางจะเล่นเป็นเสียงหลัก กลองตั้งจะเน้นจังหวะหนัก ฉาบบรรเลง ล้อกับกลองหาง และลงจังหวะหนักพร้อมกัน กลองยาวอีสานนิยมใช้บรรเลงประกอบขบวนแห่ต่าง ๆ

2.4.2 วงแคน หรือแคนวง ประกอบด้วยเครื่องดนตรีพื้นบ้านอีสานที่มีแคนเป็นหลัก มีจำนวน 6-12 เต้า มักใช้แคนเจ็ดเต้าร่วมกับเครื่องดนตรีประกอบจังหวะ ได้แก่ ฉิ่ง ฉาบ กั๊บกั๊บก และกลองยาวหรืออาจจะมีเครื่องดนตรีพื้นบ้านอื่นร่วมตามความเหมาะสมของแต่ละท้องถิ่น วงแคนขนาดเล็กใช้แคน 6 เต้า วงแคนขนาดกลางใช้แคน 8-10 เต้า วงแคนขนาดใหญ่ใช้แคน 12 เต้า แคนที่ใช้บรรเลงทำนองหลักคือแคนเจ็ดกับแคนแปด ส่วนแคนเก้าเป็นแคนเสียงต่ำ ใช้บรรเลงทำนองสอดสลับคล้ายเสียงเบส

2.4.3 วงพิน ประกอบด้วยพินหลายตัว มีเครื่องดนตรีเสริมประกอบด้วย แคน ซอ ฉิ่ง ฉาบ กั๊บกั๊บก และกลองยาว พินทำหน้าที่บรรเลงทำนองหลักและทำนองสอดเติมใช้พินหลายตัว แต่ปัจจุบันใช้พินไม่เกิน 2 ตัว ส่วนซอและแคนใช้บรรเลงคลอทำนองหรือบรรเลงสลับกับทำนองหลัก ส่วนฉิ่ง ฉาบ กั๊บกั๊บก และกลองบรรเลงประกอบจังหวะตามบทเพลง

2.4.4 วงโปงลาง เป็นวงดนตรีพื้นบ้านที่กำลังเป็นที่นิยม ประกอบด้วยเครื่องดนตรีพื้นบ้านอีสาน คือ โปงลาง แคน โหวด พินไฟฟ้า พินเบส ซออีสาน ฉิ่ง ฉาบ ไท รำมะนา กั๊บกั๊บก และกลองหางประมาณ 4 ใบ โดยมีโปงลางเป็นเครื่องดนตรีหลักบรรเลงทำนองลายพื้นบ้าน และใช้ประกอบการแสดงฟ้อนรำของชาวอีสานเหนือ

2.4.5 วงลำเรื่องต่อกลอน ประกอบด้วยเครื่องดนตรีอีสาน ได้แก่ แคน ซอ และเครื่องดนตรีสากล ได้แก่ คีย์บอร์ด กีตาร์ไฟฟ้า เบสไฟฟ้า กลองชุด ฉิ่ง ฉาบ แทมโบรีน วงลำเรื่องต่อกลอนจะใช้แคนและซอบรรเลงประกอบลำ ซึ่งปัจจุบันวงลำเรื่องต่อกลอนบางคนจะใช้ออร์แกนหรือคีย์บอร์ดบรรเลงแทนเสียงแคนในการลำเดินดงหรือการร้องเพลงประยุกต์วงลำเรื่องต่อกลอนในปัจจุบันได้พัฒนาเป็นวงดนตรีลูกทุ่งอีสานมาก

2.4.6 วงลำเพลิน ประกอบด้วย แคน พินไฟฟ้า พินเบสไฟฟ้า ฉิ่ง ฉาบและกลองชุด มีการลำทำนองลำเพลิน โดยมีแคนและพินบรรเลงประกอบที่สำคัญ การแสดงสลับกับการร้องเพลงลูกทุ่งมีทางเครื่องต้นประกอบการลำเพลินจะให้แคนและพินบรรเลงประกอบโดยบรรเลงด้วย “ลายใหญ่” การเดินกลอนลำเพลิน กลองชุด พิน เบสไฟฟ้า และเครื่องประกอบจังหวะอื่น ๆ บรรเลงจังหวะค่อนข้างเร็ว

2.4.6 วงลำซิ่ง เป็นวงดนตรีพื้นบ้านที่พัฒนามาจากการแสดงหมอลำกลอน มีการลำทำนองลำเดินดงหรือที่ชาวบ้านเรียกว่า “ลำยาว” แทนทำนองลำทางสั้นของหมอลำทางสั้นของหมอลำ 1 คู่ คือ ฝ่ายหญิง 1 คน และหมอลำฝ่ายชาย 1 คน วงลำซิ่งบางครั้งใช้เครื่องดนตรีสากลเล่นประกอบการลำ เช่น คีย์บอร์ด กีตาร์ไฟฟ้า กีตาร์เบสไฟฟ้า แซกโซโฟน เป็นต้น

2.5 ทฤษฎี แนวคิด

2.5.1 เพลงพื้นบ้านอีสาน

เพลงพื้นบ้านอีสานส่วนใหญ่จะมีโครงสร้าง 3 ท่อน คือ 1) ท่อนเกริ่น เปรียบได้กับท่อนเปิด (Opening) ของดนตรีตะวันตก 2) ท่อนทำนองหลักและแปรทำนอง เปรียบได้กับท่อนนำเสนอทำนองหลัก (Exposition) และ (Theme and variation) 3) ท่อนโอ้ เปรียบได้กับท่อนจบของบทเพลง (Finale)

เพลงพื้นบ้านอีสาน มีลักษณะเฉพาะขององค์ประกอบดนตรีที่สำคัญ ดังต่อไปนี้

จังหวะ (Rhythm) จังหวะที่นิยมใช้ในดนตรีพื้นบ้านของชาวอีสาน เป็นจังหวะแบบอัตราจังหวะ 2 (Duple time) หรืออัตราจังหวะ 2/4 ซีพจร (Pulse) ในจังหวะของดนตรีพื้นบ้านอีสาน เป็นจังหวะที่มีเอกลักษณ์ การเน้นจังหวะจะเน้นที่จังหวะที่ 2 หรือจังหวะหลังทำให้มีลักษณะการโยนจังหวะคล้ายจังหวะสวิง (Swing) บันไดเสียง (Scale) ดนตรีพื้นบ้านอีสาน ใช้บันไดเสียงเพนตาโทนิค ไมเนอร์ (Pentatonic minor scale) กุญแจประจำหลัก (Key signature) ที่นิยมใช้คือ A minor, G minor และ D minor ทำนอง (Melody) การดำเนินทำนองของเพลงพื้นบ้านอีสานนิยมดำเนินแบบข้ามขั้น (Disjunct) และมีการพัฒนาทำนองโดยการแปรทำนองหรือทางแปร (Variation) ทำนองช่วงเชื่อม (Transitional theme) เป็นทำนองที่เปรียบเสมือนลูกส่งไปยังท่อนต่อไปส่งให้ลงจบหรือส่งให้เข้าสู่การไหลลื่นของเครื่องดนตรีต่าง ๆ เสียงประสานค้ำ (Drone harmonic) เสียงค้ำหรือเสียงประสานอื่น เป็นลักษณะเฉพาะของการบรรเลงของแคนคล้ายคลึงกับปี่สก็อต (Pipe bag) ที่มีเสียงเสียงประสานอื่นไปพร้อมกับการบรรเลงทำนองการออกสำเนียง (Articulation) การบรรเลงดนตรีของชาวอีสานลักษณะการออกเสียงสำเนียงคล้ายกับการขับร้องของชาวอีสาน

2.5.2 ดนตรีร่วมสมัย

ดนตรีร่วมสมัย (Contemporary Music) หมายถึงดนตรีที่ประพันธ์ขึ้นในยุคสมัยที่ผู้ประพันธ์กำลังสร้างผลงานขึ้นนั้นอยู่ หรืออาจหมายถึงดนตรีที่ประพันธ์ขึ้นโดยใช้เทคนิควิธีการ ประพันธ์ดนตรีคลาสสิกที่เกิดขึ้นในศตวรรษที่ 20 โดยมีเทคนิคในการประพันธ์ เช่น การลดการใช้ระบบอ็อกทาว์เสียง (Tonality) ในการประสานเสียง การใช้ระบบไร้กุญแจเสียง (Atonality) การใช้บันไดเสียงหลากหลาย การใช้ระบบเทียบเสียงแบบผสมผสาน (Hybrid tuning system) การใช้ระบบอนุกรม (Serial music) การใช้กระสวนจังหวะที่ไม่ปกติ โดยอาจมีการเปลี่ยนเครื่องหมายอัตราจังหวะ (Changing time signature) การใช้หลากหลายอัตราจังหวะ (Poly-meter) และการจัดจังหวะแบบอนุกรม (Serialized rhythm) การใช้เทคนิคในการประพันธ์ดนตรีจากวัฒนธรรมอื่นที่มีใช้คลาสสิกตะวันตก นับตั้งแต่จากดนตรีป๊อปแจ๊สไปจนถึงดนตรีจีนอินเดียและดนตรีจากวัฒนธรรมอื่นในโลก

การใช้คอมพิวเตอร์มาเป็นองค์ประกอบสำคัญในการสร้างสรรค์เพลง และเรื่องของการผสมผสานดนตรีร่วมสมัยกับมัลติมีเดีย (อานันท์ นาคคง, 2564)

วีรชาติ เปรมานนท์ (2537) ให้ความหมายของดนตรีร่วมสมัยว่า เป็นดนตรีที่ใช้ทำนอง ลีลาสำเนียง สีสันทัน และความรู้สึกแบบใดแบบหนึ่งหรือผสมผสานไม่จำกัดประเภทของดนตรีที่ใช้ คีตลักษณ์ ทฤษฎีหลักการ และวิธีการประพันธ์

วิบูลย์ ตระกูลฮุ้น (2558) ได้กล่าวถึงการพัฒนาดนตรีโดยรวมเอาองค์ประกอบดนตรีพื้นบ้านของ “บาร์ตอก” ว่าโครงสร้างดนตรีที่เป็นแบบแผนดั้งเดิมและเสียงของดนตรีศตวรรษที่ 20 มาไว้ด้วยกันเป็นดนตรีมีลักษณะเฉพาะตัวดนตรีพื้นบ้านช่วยให้ดนตรีมีอิสระจากระบบเสียงเมเจอร์และไมเนอร์ โดยทำนองเพลงพื้นบ้านมีลักษณะใกล้เคียงกับโมดเพลงโบสถ์หรือโมดของกรีกโบราณและเป็นโมดที่ใช้กันดั้งเดิม เช่น โมดเพนตาโทนิค ทำนองพื้นบ้านมีอิสระมากด้านโครงสร้างจังหวะและการเปลี่ยนอัตราจังหวะบาร์ตอกเรียบเรียงดนตรีพื้นบ้านโรมาเนียและฮังการีใหม่โดยใช้แนวประกอบซึ่งมีเสียงกระด้าง

แนวคิดดนตรีร่วมสมัย (Contemporary music) การผสมผสานเสียงดนตรีที่เกิดในช่วงเวลาต่างสมัยกัน เช่นดนตรีในอดีต ผสานกลมกลืนเข้ากับดนตรีของยุคปัจจุบัน ด้วยวิธีการดังกล่าวทุกยุคสมัยของมนุษย์จึงมีการสร้างสรรค์ดนตรีร่วมสมัยขึ้นได้เสมอ เช่นการผสมวงเครื่องสายไทยเข้ากับเสียงเปียโนและแอคคอร์ดเดียน ก็เป็นดนตรีร่วมสมัยเกิดในสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 6 ซึ่งยังเป็นที่ยอมรับมาจนทุกวันนี้ ความเป็นดนตรีร่วมสมัยจึงคล้ายลงการใช้แตรวงขนาดใหญ่คือวงโยธวาทิตบรรเลงเพลงไทยประเภทเพลงสามชั้น เพลงตับเพลงเถา ก็เรียกได้ว่าเป็นดนตรีร่วมสมัย ในปัจจุบันดนตรีร่วมสมัยนอกจากจะใช้เครื่องดนตรีต่างชาติพันธุ์หรือเครื่องดนตรีไฟฟ้าเข้ามาประสมด้วยแล้ว เพลงที่แต่งขึ้นใหม่ยังมีจังหวะ ลีลา การใช้ภาษาที่ผสมผสานรูปลักษณ์ต่างยุคสมัยเข้าด้วยกันอีกด้วย

ดนตรีร่วมสมัยเต็มไปดด้วยสีสันทันที่น่าพิศวง เป็นอย่างยิ่งหลังจากที่ได้มีการเลิกใช้ศูนย์เสียง (Tonality) เมื่อต้นศตวรรษนี้ ดนตรีมีวิวัฒนาการการเปลี่ยนแปลงโฉมหน้าอย่างรวดเร็ว มาตลอดดนตรีร่วมสมัยมีความแตกต่างไปจากยุคบาโรก (The Baroque Period ค.ศ. 1600–1750) ยุคคลาสสิก (Classical Period ค.ศ. 1750–1825) และยุคโรแมนติก (The Romantic Period ค.ศ. 1820 – 1900) จุดใหญ่ๆ คือการมีอิสระในการเลือกระบบหรือแนวทาง ในการประพันธ์แบบต่างๆ ได้เอง คีตกรปัจจุบันอาจเลือกระบบการจัดอันดับ (Serialism) ซึ่งหมายถึงการจัดโน้ตทั้ง 12 ตัว ความสั้นยาวของโน้ต (เสียง) และความค้อยดังเข้าเป็นอันดับที่แน่นอนในแต่ละองค์ประกอบหรือจะแต่งแบบอิสระไม่ต้องใช้ระบบใด ๆ ก็ได้โดยประดิษฐ์แนวทางของดนตรีขึ้นมาใหม่ (จันทิมา นิลทองคำ, 2540)

บทที่ 3

การสร้างสรรค์ผลงาน

ดุซนินพนธ์ดนตรีสร้างสรรค์: “ราชมวงคลออีสานซิมโฟนีออร์เคสตรา” จิตวิญญานแห่งวัฒนธรรมอุดรบุรพา การนำเสนอบทเพลงที่นำมาเรียบเรียงใหม่ในรูปแบบดนตรีร่วมสมัย (Contemporary Music) บรรเลงโดยวงออร์เคสตราผสมผสานด้วยเครื่องดนตรีอีสาน

3.1 แนวคิดและการจัดรูปแบบของวงและการเลือกใช้เครื่องดนตรีในงานสร้างสรรค์

การนำเสนองานดนตรีเพื่อเผยแพร่วัฒนธรรมอีสานในรูปแบบดนตรีร่วมสมัย โดยการเลือกบทเพลงที่มีความเกี่ยวข้องหรือมีกลิ่นอายของวัฒนธรรมอีสานนำมาเรียบเรียงใหม่ใช้เทคนิคการประพันธ์ดนตรีตะวันตกเพื่อให้บทเพลงเข้าถึงกลุ่มคนรุ่นใหม่ สร้างการรับรู้ และเผยแพร่ให้เป็นที่รู้จักมากขึ้น

การนำเสนอผลงานสร้างสรรค์บรรเลงด้วยวงออร์เคสตราผสมผสานกับเครื่องดนตรีพื้นถิ่นอีสาน จัดให้เกิดความลงตัวของสีสันของดนตรีตะวันตกและดนตรีพื้นถิ่นอีสาน

การจัดรูปแบบวงออร์เคสตราและเครื่องดนตรี ประกอบด้วย

กลุ่มดนตรีเครื่องลมไม้ (Woodwind) ได้แก่ ฟลูต (Flute) ปี-แฟล็ต คลาริเน็ต (Clarinet) อัลโตแซกโซโฟน (Alto Saxophone) และเทนเนอร์แซกโซโฟน (Tenor Saxophone)

กลุ่มเครื่องดนตรีลมทองเหลือง (Brass) ได้แก่ เฟรนช์ฮอร์น (French Horn) ทรัมเป็ต (Trumpet) ทรอมโบน (Trombone) และทูบา (Tuba)

กลุ่มเครื่องดนตรีกระทบ (Percussion) ได้แก่ ทิมปานี (Timpani) ซิโลโฟน (Xylophone) ฉาบ (Cymbal) กลองใหญ่ (Bass Drum) และกลองชุด (Drum Set)

กลุ่มเครื่องสาย (String) ได้แก่ ไวโอลิน (Violin) วิโอลา (Viola) เซลโล (Cello) และดับเบิลเบส (Double Bass)

และการผสมผสานเครื่องดนตรีพื้นบ้านอีสาน ได้แก่ แคน กลองอีสาน

3.2 เครื่องดนตรีอีสานที่ใช้ในงานสร้างสรรค์

3.2.1 แคน เป็นเครื่องดนตรีพื้นเมืองชนิดหนึ่งของประเทศไทยและภาคอีสาน และถือเป็นสัญลักษณ์ประจำกลุ่มชาติพันธุ์ลาวอีกด้วย เครื่องดนตรีชนิดนี้จะใช้ไม้ซางขนาดต่าง ๆ ประกอบกันเข้าเป็นตัวแคน แคนเป็นเครื่องเป่ามีลิ้นโลหะ เสียงเกิดจากลมผ่านลิ้นโลหะไปตามลำไม้ที่เป็นลูกแคน การเป่าแคนต้องใช้ทั้งเป่าลมเข้าและดูดลมออกจึงเป่ายากพอสมควร และแคนมีหลายขนาดถือเป็นเครื่องดนตรีชนิดหนึ่งที่ทำให้เสียงไพเราะ เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวสร้างเสียงประสานได้ใน

ตัวเอง แคนเป็นเครื่องดนตรีที่สำคัญที่สุดของชาวอีสานเพราะการบรรเลงดนตรีทุกอย่างของชาวอีสานจะต้องอิงแคนเป็นหลักทำนองเพลงของเครื่องดนตรีต่าง ๆ ล้วนยึดแบบอย่างของลายแคนทั้งสิ้น

ตัวอย่างที่ 7 เครื่องดนตรีแคน

(ที่มา : <https://www.shattingermusic.com/ประวัติเครื่องดนตรีไทย.html>)

ประเภทของแคน แคนมีหลายประเภทตามจำนวนลูกแคน คือ

แคนหก มีลูกแคน 6 คู่ (12 ลูก) เป็นแคนขนาดเล็กที่สุด สำหรับเด็กหรือผู้เริ่มฝึกหัดใช้เป่าเพลงง่าย ๆ เพราะเสียงไม่ครบ บางทีก็จะทำเป็นของที่ระลึกสำหรับนักท่องเที่ยว

แคนเจ็ด มีลูกแคน 7 คู่ (14 ลูก) เป็นแคนขนาดกลาง มีเสียงครบ 7 เสียง ตามระบบสากล และมีระดับเสียงสูง ต่ำ ทั้ง 7 เสียง หรือที่เรียกว่า คู่แปด คือ โด เร มี ฟา ซอล ลา ที (คู่แปด คือทุกเสียง เช่น เสียงโดก็จะมีทั้งเสียงโดสูงและโดต่ำทุกเสียงมีคู่เสียงทั้งหมด) แคน 7 ไม่มีเสียงเสฟที่เป็นเสียงซอลสูงด้านแพซ่าย และไม่มีเสียงเสฟที่เป็นเสียงลาสูงทางด้านแพซวา

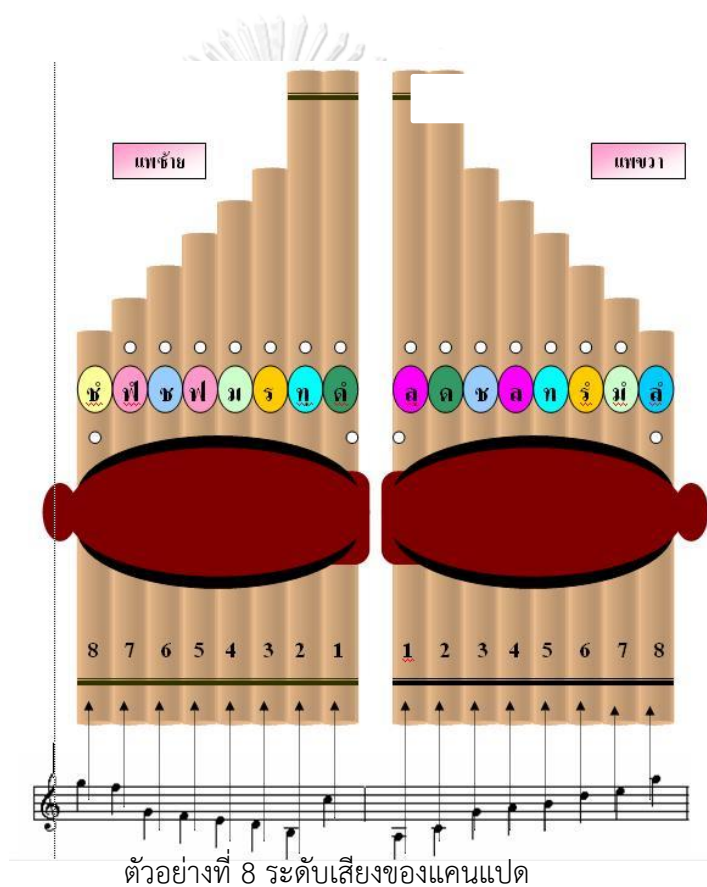
แคนแปด ใหญ่กว่าแคนเจ็ด มีลูกแคน 8 คู่ (16 ลูก) คือ โด เร มี ฟา ซอล ลา ที โด เพิ่มคู่เสียงระดับสูงขึ้นไปให้เป็นเสียงประสานในการเล่นเพลงพื้นเมือง ได้แก่ เสียงซอลสูงด้านแพซ่าย และเสียงเสฟที่เป็นเสียงลาสูงทางด้านแพซวา

แคนเก้า มีลูกแคน 9 คู่ (18 ลูก) ใหญ่ที่สุดมีเสียงต่ำที่สุด เวลาเป่าต้องใช้ลมมาก มีจำนวนคู่เสียงครบเช่นเดียวกับแคนแปด แต่ที่เพิ่มขึ้นมาอีกก็คือเพิ่มเสียงเสฟประสานด้านแพซ่ายที่เป็นเสียงซอลสูงอีกหนึ่งเสียง และเพิ่มเสียงเสฟประสานที่แพซวาซึ่งเป็นเสียงลาสูงอีกหนึ่งเสียง สรุปแล้วจึงมีลูกแคนทั้งหมด 9 คู่ และที่สำคัญคือเป็นแคนเสียงต่ำที่ใช้เป่าให้เป็นเสียงเบสในการเป่าแบบแคนวงใน

ปัจจุบันวงดนตรีพื้นเมืองนิยมใช้พิณเบสหรือเบสของดนตรีสากล แคน 9 จึงไม่เป็นนิยมอีก จึงทำให้เยาวชนรุ่นหลังไม่มีโอกาสได้เห็นได้ยินการบรรเลงของแคน 9 อีกเลย

แคนสิบ เป็นแคนที่ปรับปรุงมาจากแคนแปด โดยผู้ประดิษฐ์และออกแบบ ชื่อสำเร็จ คำโหม่ง แต่ในระยะหลังไม่เป็นที่นิยมมากนักจึงไม่มีผู้สืบทอดผลงานนี้ไว้

ในการเสนอผลงานครั้งนี้จะใช้แคนแปด ในการถ่ายทอดบทเพลง จำนวน 7 บทเพลง ระดับเสียงของแคนแปด แบ่งเป็น 3 กลุ่มเสียง คือ กลุ่มเสียงสูง เสียงท่ามกลาง (เสียงกลาง) และเสียงต่ำ เมื่อเปรียบเทียบกับระดับเสียงสากลจะมีรายละเอียดตามลำดับลูกแคน ดังนี้

(ที่มา : <https://drkaen.wordpress.com/>)

3.2.1 โทน เป็นเครื่องดนตรีประเภทตี ถ้าใช้ตีประกอบการรำ เรียกว่ารำโทน โทนโคราชมีเอกลักษณ์ที่ต่างไปจากโทนอื่น ๆ เช่น โทนชาตรี โทนมโหรี กล่าวคือเรือนโทนหรือตัวโทน ทำด้วยดินเผาให้หนังงูเหลือมตะกวดหรือตัวเงินตัวทองซึ่งด้านเดียวใช้กำกับจังหวะ โทนโดยทั่วไปมักทำด้วยไม้ซึ่งด้วยหนังวัวหรือหนังควาย เป็นต้น

ตัวโทนหรือเรือนโทนแต่ละลูกนั้นจะมีความยาวหรือความสูงประมาณ 23 นิ้ว ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ คอโทน ปลีโทน และก้นโทน จากคอโทนจนถึงก้นโทนจะมีขนาดลดหลั่นกันลงไป

1. คอโทน เป็นส่วนที่เริ่มจากหน้าโทนที่ซึ่งหนังโทน วัสดุที่ใช้ซึ่งหนังโทนให้แน่นนั้นแต่เดิมใช้เส้นหวายเส้นเล็กแบนซึ่งจากขอบหนังโทนไปร้อยยึดตรงข้อของปลายคอโทนซึ่งต่อกับปลีโทน เพราะหวายจะทำให้หนังหน้าโทนเคร่งและทนทานกว่าการใช้เชือกไนลอนที่มักยืดยานและผุง่าย

2. ปลีโทน เป็นส่วนที่ต่อจากคอโทนมีรูปร่างคล้ายปลีกล้วย มีหน้ากว้างประมาณ 9 นิ้ว ความยาวของปลีโทนต้องเท่าส่วนที่เป็นคอโทน

3. ก้นโทน เป็นส่วนที่ต่อจากปลีโทนแต่ความยาวสั้นกว่า ปลายก้นโทนมีลักษณะจะบานม้วนเป็นขอบกลมเหมือนปากลำโพงเพื่อความสวยงาม

ตัวอย่างที่ 9 ลักษณะโทนโคราช

(ที่มา : <http://otoptodaykorat.lnwshop.com>)

โทนจะมีเสียงดังไพเราะหรือไม่เพียงใด อยู่ที่องค์ประกอบทั้ง 3 ส่วนที่จะทำให้โทนมีเสียงทุ้ม นุ่มนวลไม่แข็งกร้าว และจะทำให้เสียงทุ้มค่อย ๆ แผ่วเบาหายไปในที่สุดทำให้เกิดความไพเราะหนังโทนจะต้องเคร่งตึงมักใช้วิธีฝังแดดหรือไม้ก้อไฟ สำหรับการดูแลรักษาโทนจะต้องทะนุถนอมไม่ให้แตกหรือร้าวเพราะตัวโทนทำด้วยดินเผา มักชำรุดหรือแตกง่าย ไม่เหมือนโทนที่ทำด้วยไม้ที่แตกแล้วไม่แตก หากโทนบิ่นแตกหรือร้าวจะทำให้เสียงเพี้ยนไปจากเสียงมาตรฐานแหล่งผลิตโทนที่ทำเครื่องปั้นดินเผา คือ บ้านด่านเกวียน ตำบลด่านเกวียน อำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา

การตีโทนเพื่อเล่นรำโทนมีเพียงจังหวัดเดียว เรียกว่าจังหวัดรำโทน ปะ-โตนโตน ปะโตนโตน ปะ-โตนโตน ปะ-โตนโตน อาจตีลูกขัดบ้างเป็นลีลาการตีของแต่ละคนซึ่งได้ตกลงกันในหมู่คนตีโทนด้วยกัน แต่ที่เป็นเอกลักษณ์ในการตีโทนโคราชซึ่งแตกต่างไปจากการตีโทนของภูมิภาคอื่น คือ ต้องวางนิ้วอีกข้างหนึ่งไว้ด้านบนของหน้าโทน เพื่อตีจังหวะซ้อนร่วมด้วย

3.3 องค์ประกอบที่ใช้ในการสร้างสรรค์

3.3.1 การซ้ำ (Repetition) การซ้ำ การย้ำ ความคิดทางดนตรี

3.3.2 การเลียน (Imitation) การนำทำนองเดิมมาซ้ำ ในลักษณะเลื่อมกันระหว่างแนว ซึ่งเป็นการซ้ำแนวทำนองที่เกิดขึ้นในระหว่างที่แนวทำนองแรกดำเนินอยู่

3.3.3 การแปร (Variation) การนำทำนองเดิมมาซ้ำแต่อาจมีการปรับเปลี่ยนโน้ต

3.3.4 การเล่นโน้ตเดียวกัน (Unison) การเล่นเสียงเดียวกันโดยใช้นักดนตรีหรือนักร้องหลายคน

3.3.5 การด้นสด (Improvisation) การเล่นดนตรีอย่างพลิกแพลง ใส่กลเม็ดเด็ดพรายเอาเองไม่ได้เตรียมไว้หรือถูกกำหนดด้วยความสามารถของผู้เล่น ที่ภาษาไทยเราเรียกว่า "การด้นสด" หรือ "คีตปฏิภาณ"

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

บทที่ 4

อรรถาธิบาย

ดุष्ฎินิพนธ์ดนตรีสร้างสรรค์: “ราชมวงคลออีสานซิมโฟนีออร์เคสตรา” จิตวิญญานแห่งวัฒนธรรมอุดรบุรพา เป็นการสร้างสรรค์ดนตรีโดยการผสมผสานดนตรีอีสานและดนตรีตะวันตกให้เกิดเป็นงานร่วมสมัย (Contemporary Music) และนำเสนอ 7 บทเพลง ได้แก่ เพลงโคราชขอต้อนรับ เพลงเดือนหยางที่ริมโขง เพลงตามรักที่ธาตุดหลวง เพลงที่เกี่ยวข้องไม่เป็น เพลงลั้มคำ เพลงสาวอีสานรอรัก และเพลงเต้ยโขง

4.1 เพลงโคราชขอต้อนรับ

การเริ่มต้นบทเพลงด้วยทำนองเพลงพื้นเมืองโคราชโดยใช้เครื่องดนตรีตะวันตกประเภทเครื่องกระทบจังหวะ คือไซโลโฟนเพื่อให้ได้บรรยากาศพื้นบ้าน บรรเลง Unison คู่กับกลุ่มเครื่องเป่าทรมเป็ต เพื่อให้เกิดความสว่างในการเล่นสลับด้วยฟลูตเพิ่มความสวยงามและอ่อนหวานรองรับด้วยเสียงแนวต่ำที่อบอุ่นของกลุ่มเครื่อง String เพิ่มความยิ่งใหญ่ด้วย Fifth interval ในแนวเครื่องทอมโบนพร้อมกับกลองใหญ่ และฉาบส่งให้เกิดความอลังการ

ห้องที่ 10 เริ่มต้นแนวร้อง ด้วยภาษาถิ่นโคราช กลองอีสานและกลองชุดบรรเลง Rhythmic pattern ที่เลียนแบบมาจาก “โทน” กลองพื้นบ้านอีสาน เน้น Accent ที่ Beat 1 และ 2 Up ด้วยกลุ่มเครื่องสาย และกลุ่มเครื่องเป่าลมไม้ทุกรายละเอียดดนตรีเน้นความเรียบง่ายที่มีความสวยงามแบบชาวโคราชดั้งเดิมแท้ๆ ไม่มีการปรุงแต่งด้วย Western Harmony เพื่อนำเสนอรากเหง้าที่แท้จริงของดนตรีโคราช

กลองอีสานและกลองชุดบรรเลง บรรเลง Rhythmic pattern ที่เลียนแบบมาจาก “โทน”

เริ่มต้นแนวร้อง ด้วยภาษาถิ่นโคราช

ตัวอย่างที่ 10 ห้องที่ 10 เริ่มต้นแนวร้อง ด้วยภาษาถิ่นโคราช กลองอีสานและกลองชุดบรรเลง Rhythmic pattern ที่เลียนแบบมาจาก “โทน”

ห้องที่ 13 (A1) เซเลสต้าเล่น Counter line สูง ให้บรรยากาศถึงแสงสีทองที่สวยงามและนึกถึงรายละเอียดเล็ก ๆ น้อย ๆ ของงานฝีมือต่าง ๆ ที่ประดับประดาในการต้อนรับแขกคนสำคัญที่เดินทางมาไกล บรรเลงด้วย Dorian mode ซึ่งเป็น Scale หลักของทำนองเพลงพื้นเมืองโคราช

ตัวอย่างที่ 11 ห้องที่ 13 (A1) เซเลสต้าเล่น Counter line สูง ให้บรรยากาศถึงแสงสีทองที่สวยงามและนึกถึงรายละเอียด

ห้องที่ 26 (A2) ใช้กลุ่มเครื่องลมทองเหลือง เล่น Accent เดิมที่เคยได้ยินมาแล้วจาก ห้องที่ 10 ด้วย String และ Woodwind แต่รอบนี้มี Harmony ที่มี 3 เสียง โดยใช้ Fourth interval เป็นคู่ นอกซึ่งมีทั้ง Perfect fourth คือ โน้ต E กับ โน้ต A และ Augmented fourth คือ โน้ต C กับ โน้ต F# (เพื่อให้สอดคล้องไปกับ Dorian mode ในแนวทำนอง) และเติมสีสันด้วย Major second interval ซ่อนอยู่ข้างใน

The image displays a musical score for measures 12 through 26, specifically focusing on section A2. The score is arranged in a standard orchestral format with multiple staves. The woodwind section, including Flute (Fl. 1,2), Clarinet (Cl. 1,2), Alto Saxophone (Alto Sax. 1,2), Tenor Saxophone (Ten. Sax. 1,2), Horns (Hr. 1,2,3 and Hr. 4,5,6), and Trumpets (Tr. 1,2), is highlighted with a yellow border. The string section, including Violins (Vln. 1,2), Viola (Vla.), Cello (Cel.), Double Bass (E. Bass), and Double Bassoon (Dbl. Bass), is also highlighted with a yellow border. The percussion section includes Timpani (Timp.), Xylophone (Xyl.), Cymbals (Cym.), Snare Drum (Sn. Dr.), and Tom-toms (Tom). The woodwind parts feature complex rhythmic patterns and accents, while the string parts provide a steady accompaniment. The score includes dynamic markings such as *mp* and *mf*, and articulation marks like *close* and *open*. The tempo is marked *rit.* (ritardando). The key signature is one flat (B-flat major/D minor), and the time signature is 4/4. The score is numbered 6 at the beginning of the first system.

ตัวอย่างที่ 12 ห้องที่ 26 (A2) ใช้กลุ่มเครื่องลมทองเหลือง เล่น Accent เดิมที่เคยได้ยินมาแล้วจากห้องที่ 10 ด้วย String และ Woodwind

ห้องที่ 41 (A3) เซเลสต้าเล่นแนวทำนองที่พัฒนามาจาก Rhythmic แบบเขมร ให้เห็นภาพแสงมลังเมลืองของงานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน เสริมด้วย Second interval เพิ่มความรู้สึกลิ้มลิ้มชวนพิศวงของปราสาทและอารยธรรมขอม

ตัวอย่างที่ 13 ห้องที่ 41 (A3) เซเลสต้าเล่นแนวทำนองที่พัฒนามาจาก Rhythmic แบบเขมร

ห้องที่ 47 และ 49 (หินเล็กหินใหญ่ อายุหลายพันปี) เครื่องดนตรีเฟรนช์ฮอร์นเล่น Crescendo แล้วกระทบโดยกลุ่ม Major second สลับกับ Minor second สร้างบรรยากาศน่าอัศจรรย์ใจกลางของปราสาทหิน ที่ตั้งเด่นตระหง่านอยู่กลางแจ้งมาอย่างยาวนาน

ตัวอย่างที่ 14 ห้องที่ 47 และ 49 (หินเล็กหินใหญ่ อายุหลายพันปี) เครื่องดนตรีเฟรนช์ฮอร์นเล่น Crescendo แล้วกระทบโดยกลุ่ม Major second สลับกับ Minor second

ห้องที่ 53 กลุ่มเครื่องลมทองเหลืองเสียงสูงเล่นล้อกับแนวทำนองของไซโลโฟนและในห้องที่ 54 ก็เล่นซ้ำอีกครั้งแต่เต็มสี่ส้นด้วย Quartal (Chord ที่สร้างจาก Fourth interval) ให้บรรยากาศของเมืองโคราช ที่เป็นประตูไปสู่ภาคอีสานอันยิ่งใหญ่เพื่อส่งต่อเข้าท่อนถัดไป

ห้องที่ 56 (Instrumental) บรรเลงนำด้วยแคนด้วยแนวทำนองแบบอีสาน

12

Fl. 1, 2

Ob. 1, 2

Cl.

Bsn.

Trp. 1, 2

Tbn. 1, 2, 3

Tim.

Perc.

Sn.

Cym.

B. Dr.

Tom.

Hr.

Trp.

Tbn.

E. Bass

Lead Vocal

instru

๓๓๓ ๓ ๓๓๓๓๓๓ ๓๓๓ ๓ ๓๓๓

ตัวอย่างที่ 15 ห้องที่ 53 กลุ่มเครื่องลมทองเหลืองเสียงสูงเล่นล๊อคกับแนวทำนองของโซโลโฟน และ
ห้องที่ 56 (Instrumental) บรรเลงนำด้วยแคนด้วยแนวทำนองแบบอีสาน

ห้องที่ 58-60 กลุ่มเครื่องดนตรีเครื่องเป่าบรรเลงรับด้วยแนวทำนองโคราชแสดงถึงการไปมาหาสู่และความสัมพันธ์อันแนบแน่นของคนโคราชกับภาคอีสาน

1st piece, & 2nd flute

37 13

Fl. 1,2
Cl. 1,2
Alto Sax. 1,2
Ten. Sax. 1,2

Hr. 1,2,3
Hr. 4,5,6
Trp. 1,2
Tbn. 1,2
Tbn.
Timp.
Xyl.
Cym.
B. D.
Dr.
Ukl.
Har.
Gong
Perc.
Cel.
Lead Vocal

Vln. 1
Vln. 2
Vla.
Vcl.
Db.
E. Bass

ตัวอย่างที่ 16 ห้องที่ 58-60 กลุ่มเครื่องดนตรีเครื่องเป่าบรรเลงรับด้วยแนวทำนองโคราชแสดงถึงการไปมาหาสู่และความสัมพันธ์อันแนบแน่นของคนโคราชกับภาคอีสาน

ห้องที่ 72 การกลับมาของแนว Counter Line ของเครื่องดนตรีเฟรนช์ฮอร์นเพื่อบอกเล่าถึงความยิ่งใหญ่ของเมืองโคราช ซึ่งเป็นประตูสู่อีสาน

ตัวอย่างที่ 17 ห้องที่ 72 การกลับมาของแนว Counter Line ของเครื่องดนตรีเฟรนช์ฮอร์นเพื่อบอกเล่าถึงความยิ่งใหญ่ของเมืองโคราช ซึ่งเป็นประตูสู่อีสาน

4.2 เพลงเดือนหงายที่ริมโขง

Introduction ด้วยแนว Rhythmic pattern ของลาวนำเสนอด้วยเครื่องกระทบไซโลโฟน และกลุ่มเครื่องลมไม้ให้ได้บรรยากาศชนบทของไทยลาวตามด้วยแนวทำนองของกลุ่มเครื่องสาย และกลุ่มเครื่องเป่าทองเหลือง ให้เห็นภาพแม่น้ำโขงที่กว้างใหญ่

ห้องที่ 10 คนตรีบรรยายภาพหนุ่มสาวไทยเดินอยู่อย่างโดดเดี่ยวกลางเมืองเวียงจันทร์ ในช่วงเวลาก่อนปี พ.ศ. 2500 มี Orchestra บรรเลงรับท่อนท้าย ห้องที่ 20 เพื่อให้เห็นภาพกว้างของเมืองเวียงจันทร์

ห้องที่ 24 เครื่องดนตรีดับเบิลเบสและคีย์ คลื่นน้ำในแม่น้ำโขง เครื่องดนตรีโดยฟลูตและคลาริเน็ต คือแสงจันทร์ เครื่องดนตรีกระทบไวบราโฟน คือแสงจันทร์ที่กระทบคลื่น กลุ่มเครื่องลมทองเหลืองแสดงถึงแม่น้ำใหญ่ที่ไหลเป็นทางโค้ง

ห้องที่ 103 ถึง 106 เป็นช่วงโชว์ความสามารถของนักดนตรีที่เล่นเครื่องดนตรีอีสาน “แคน” เล่น Improvise โดยการนัดหมายกับ Conductor ให้คิดออกประทุน 2

16

103 (URU - improvise)

Fl. 1,2 (URU)

Cl. 1,2 (URU)

Alto Sax. 1,2 (URU)

Ten. Sax. 1,2 (URU)

Hn. 1,2,3 (URU)

Hn. 4,5,6 (URU)

Tpt. 1,2,3 (URU)

Tbn. 1,2,3 (URU)

Tbn. 4,5 (URU)

Xyl.

Vib. (URU)

snr (improvise)

So (URU)

nao&snr (URU)

A. Git. (URU)

Voice (URU)

Vln. I (URU)

Vln. II (URU)

Vla. (URU)

Vcl. (URU)

Cb. (URU)

E. Bass (URU - improvise)

ตัวอย่างที่ 18 ห้องที่ 103 ถึง 106 เป็นช่วงโชว์ความสามารถของนักดนตรีที่เล่นเครื่องดนตรีอีสาน “แคน” เล่น Improvise โดยการนัดหมายกับ Conductor ให้คิดออกประทุน 2

4.3 เพลงตามรักที่ธาตุหลวง

เป็นการนำเสนอดนตรีพื้นเมืองลาวซึ่งมีต้นกำเนิดเดียวกันกับดนตรีอีสาน การนำเพลงนี้มาร่วมในผลงานครั้งนี้ เพื่อนำเสนอให้เห็นว่าดนตรีอีสานของประเทศไทยและดนตรีของลาวมีรากเดียวกัน และมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกันมายาวนาน ตามที่เราเรียกกันว่า “บ้านพี่เมืองน้อง” ดังนั้น การเป็นประตูปไปสู่อีสานของโคราชก็คือประตูที่นำไปสู่ประเทศลาวด้วยเช่นกัน

Rhythm หลักของเพลงนี้ ยืนพื้นด้วยกลองและเบส โดยนำรูปแบบจังหวะที่เรียกว่า “รำวงลาว” มาบรรเลงด้วยกลองอีสาน ส่วนแนว Brass Pattern ใช้รูปแบบที่พบเสมอในรำวงของลาวที่เรียกว่า “บาสโลบ” (Paslop) ทั้งสองส่วนนี้ดำเนินไปเกือบตลอดทั้งเพลง

โน้ตสั้น ๆ ที่เล่นบ่อย ๆ ในทุก ๆ ท่อนของเพลงนี้ เช่น ในห้องที่ 1-8 ของเครื่องดนตรี Tuba และ Trombone หรือ ในห้องที่ 7-9, 11, 23 และอื่น ๆ ล้วนมาจากลูกเล่นของเครื่องดนตรีลาว เช่น แคน พิณ กลอง โดยดัดแปลงมาบรรเลงด้วยเครื่องดนตรีของวง Orchestra เพื่อคงเอกลักษณ์ของต้นฉบับและได้รับบรรณรสนิยมของเครื่องดนตรีตะวันตก

ตัวอย่างที่ 19 ห้องที่ 1-11 ของเครื่องดนตรี Tuba และ Trombone เป็นแนวทำนองหลักที่มาจาก
ลูกเล่นของเครื่องดนตรีลาว เพื่อคงเอกลักษณ์ของต้นฉบับและได้รับบรรณรสนิยมของเครื่องดนตรี
ตะวันตก

- โน้ตที่เล่นเป็นวรัวคยาว เช่น ห้องที่ 17-18 27-28 หรือ 33-35 นำมาจาก 3 แหล่งด้วยกัน คือ
- 4.3.1 จากทำนองเพลงโบราณของลาว ที่มีชื่อว่า ลำสีพันดอน ซึ่งเป็นเพลงแม่บทโบราณของลาว นิยมบรรเลงด้วยพินหรือแคน ใช้บรรเลงประกอบเพลงร้อง เช่น หมอลำ (ห้องที่ 17-18)
 - 4.3.2 เป็นแนวทำนองที่ล้อเล่นโดยเลียนแบบแนวทำนองร้องและเล่นเติมในช่องว่าง ระหว่างที่ร้องเสียงเว้นวรรคเพื่อหายใจ (ห้องที่ 27-28)
 - 4.3.3 แนวทำนองที่ใช้ Mode ที่เป็นเอกลักษณ์ของเพลงลาว (ห้องที่ 33-35)

ห้องที่ 57-67 ใช้เปียโนเล่นด้วยมือซ้ายเล่นเสียงต่ำพร้อม ๆ กับมือขวาเล่น Fourth interval เพื่อใช้แทนเสียงกลองใหญ่ และฆ้องวงใหญ่ ซึ่งชาวลาวนิยมใช้กับงานพิธีในการเฉลิมฉลองเทศกาลสำคัญ เช่น งานบุญธาตุหลวงซึ่งเป็นงานสำคัญที่สุดงานหนึ่งของประเทศลาว เนื่องจากพระธาตุหลวงคือ สถานที่ศักดิ์สิทธิ์ที่ชาวลาวทั่วประเทศให้ความเคารพนับถือสูงสุดเสียงเครื่องสาย ใน 4 ห้องแรก (57-60) แสดงถึงการฟ้อนอันอ่อนช้อยของขบวนสาวลาวตามด้วยเสียง กลุ่มเครื่องลมไม้ และกลุ่มเครื่องลมทองเหลือง เสริมบรรยากาศความสวยงามน่าประทับใจของงานบุญธาตุหลวง

ตัวอย่างที่ 20 ท้องที่ 57-60 แสดงถึงการผ่อนอันอ่อนช้อยของขบวนสาวลาวตามด้วยเสียง กลุ่มเครื่องลมไม้ และกลุ่มเครื่องลมทองเหลือง เสริมบรรยากาศความสวยงามน่าประทับใจของงานบุญ

ธาตุหลวง

4.4 เพลงที่เกี่ยวข้องไม่เป็น

เป็นบทเพลงสนุกที่แสดงความทะล้นของเนื้อเพลงจีบสาว เริ่มต้นด้วยเสียงเบสแบบเพลงลูกทุ่งอีสาน ด้วยเครื่องดนตรีเชลโล่ ทูบา และทอมโบนเพื่อเพิ่มความหนักแน่น หยอกล้อไปกับเครื่องดนตรีเฟรนช์ฮอร์นเล่นจังหวะยกคู่ไปกับเสียงฉาบที่เพิ่มความสนุกสนานในแบบลูกทุ่งอีสาน สอดแทรกด้วยเสียงจากทรัมเป็ตที่ใช้แนวทำนองของเครื่องดนตรี “โหวด” ที่มีกลิ่นสอดแทรกด้วยทำนองวรรณคดี มาซ้ำ ๆ บ่อย ๆ

จุดเด่นของเพลงนี้ อยู่ที่การร้องรับของลูกคู่แบบเพลงพื้นบ้านซึ่งถูกออกแบบให้นักดนตรีช่วยกันร้องมากบ้างน้อยบ้างพร้อมกันบ้างไม่พร้อมบ้างไปตลอดทั้งเพลง โดยที่นักดนตรีอยากจะร้องช่วยช่วงลูกคู่ไหนก็สามารถหยุดเล่นและร่วมร้องลูกคู่ได้ ถ้าบังเอิญนักดนตรีหยุดเล่นทั้งวงแล้วพร้อมใจกันร้องลูกคู่กันหมดทั้งวงโดยไม่มีใครเล่นเครื่องดนตรีเลยก็สามารถทำได้เป็นการสร้างความประหลาดใจที่นำความสนุกสนานมาให้กับผู้ชม ผู้ฟัง รวมทั้งวาทยากร

4.5 เพลงสัมพันธ์

การขึ้นต้นเพลงนำเสนอตามแบบฉบับที่ผู้ฟังทุกคนจำได้แม่นยำ ผู้เรียบเรียงพยายามเก็บรายละเอียดที่สำคัญจากต้นฉบับไว้ โดยปรับเปลี่ยนมาใช้เสียงเครื่องดนตรีของวงออร์เคสตราและเติมสีสันแปลกเข้าไปในช่วงต่าง ๆ เพื่อให้เพลงมีความแปลกพิเศษเพื่อนำหูผู้ฟังที่คุ้นเคยแต่เพลงพื้นบ้าน ไปสู่อารมณ์เพลงแนวคลาสสิก เช่น การใช้เครื่องดนตรีฮาร์ปซิคอร์ดแบบยุคบาโรกในช่วงต้นเพลง ในท่อนร้อง ให้เสียงกีตาร์อะคูสติกลั่นโน้ตแทนพิณอีสาน

ห้องที่ 13-14 และ 17 ให้เปียโนเล่นคอร์ดแบบ Quartal มีการใช้โน้ต F# ประกอบในคอร์ด ในห้องที่ 25-28 เพื่อให้เกิด Dorian sound ใน Accompany part ที่เลือกใช้วิธีนี้เพราะการใช้คอร์ดแบบ Triad นั้น พบอยู่เสมอในเพลงลูกทุ่งอีสาน การใช้ Harmony เป็นการนำเสนอเสียงใหม่ๆ แปลกหูและไม่ค่อยได้พบในเพลงไทยให้กับผู้ฟัง

The image shows a page of a musical score for a symphony orchestra. The score is written for various instruments including Flute (Fl.), Clarinet (Cl.), Alto Saxophone (Alto Sax.), Tenor Saxophone (Tenor Sax.), Trumpet (Trp.), Trombone (Tbn.), Tuba (Tub.), Euphonium (Euph.), Horn (Horn), Violin I (Vln. I), Violin II (Vln. II), Viola (Vla.), Violoncello (Vcllo.), and Double Bass (B. Bass.). The score is in a key signature of one flat (B-flat major or D minor) and a 4/4 time signature. A yellow box highlights a section of the score, likely corresponding to the examples mentioned in the text below. The score includes a variety of musical notations such as notes, rests, and dynamic markings.

ตัวอย่างที่ 21 ห้องที่ 25-28 การใช้คอร์ดแบบ Triad เพื่อให้เกิด Dorian sound ใน Accompany part สร้างความแปลกหูและไม่ค่อยได้พบในเพลงไทยให้กับผู้ฟัง

ห้องที่ 55-58 มีการนำโมดแบบพิณอีสานซึ่งเป็นวิธีการที่หมอพิณชาวอีสานชอบใช้ ในช่วงท่อนสำคัญท้ายเพลง คือ B Locrian มาบรรเลงด้วยกีตาร์อะคูสติคไปพร้อมกับเสียงร้องนำซึ่งดำเนินไปใน โหมด A Aeolian เป็นการสร้าง Tension ด้วยการบรรเลงอีก Scale หนึ่งคู่ไปกับแนวทำนองหลักของเสียงร้องซึ่งอยู่ในคนละบันไดเสียงกันแล้วไปจบที่โน้ตเดียวกันคือ A ให้ห้องที่ 58

The image shows a page of a musical score for a large ensemble. The score is written for various instruments including Flute, Clarinet, Alto Sax, Tenor Sax, Horns, Trumpets, Trombones, Percussion, Piano, Harp, Keyboard, Chimes, Ching, Klong, Violin I, Violin II, Viola, Cello, and Double Bass. A yellow rectangular box highlights a section of the score, labeled "To Coda 0" with a "G" time signature. The score includes a vocal line with lyrics in Thai and English. The highlighted section shows a transition in the music, with various instruments playing specific notes and rhythms.

ตัวอย่างที่ 22 ห้องที่ 55-58 มีการนำโมด B Locrian มาบรรเลงด้วยกีตาร์อะคูสติคให้มีลักษณะคล้ายกับพินฮิสซานซึ่งเป็นทีนิยมของหมอปินฮิสซาน และบรรเลงพร้อมกับเสียงร้องนำ ในโหมด A Aeolian เพื่อสร้าง Tension ในการบรรเลงบันไดเสียงที่แตกต่างกันควบคู่ไปกับแนวทำนองหลักของเสียงร้อง

4.6 เพลงสาวอีสานรอรัก

เริ่มต้นเข้าบทเพลงด้วยลูกเล่น Mixolydian บนแนวเปียโน ตามด้วย Distortion guitar แบบ Rock ท้องที่ 12 ทั้งวงเล่นรับด้วยไล่ระดับความดังของเสียงจาก p ไปหา fff แล้วต่อเนื่องเข้าสู่ Intro3 นำเสนอเป็น Original Version เดิมของบทเพลงที่ถูกบรรเลงโดยเครื่องดนตรีทั้งสี่กลุ่มของวงออร์เคสตรา คือ กลุ่มเครื่องสาย ได้แก่ ไวโอลิน, วิโอลา กลุ่มเครื่องลมไม้ ได้แก่ ฟลูต, คลาริเน็ต, แซกโซโฟน กลุ่มเครื่องลมทองเหลือง ได้แก่ ทรัมเป็ต และกลุ่มเครื่องดนตรีกระทบ ได้แก่ ไซโลโฟน แล้วเข้าสู่ท่อนร้องด้วยการหนุนของกลุ่มเครื่องสายและกลุ่มเครื่องลมทองเหลือง

$\text{♩} = 126$
[rit.] [dim.]

Flute
Clarinet in Bb
Alto Saxophone
Tenor Saxophone
Bassoon
Trumpet in Bb
Trombone
Euphonium
Timpani
Xylophone
Cymbals
Bass Drum
Snare Drum
Piano
Electric Guitar
Electric Bass
Violin I
Violin II
Viola
Violoncello
Double Bass
Electric Bass

$\text{♩} = 126$
mp

The image displays a detailed musical score for a rock band. The score is organized into systems, with each system containing multiple staves for different instruments. The instruments listed on the left side of the score include:

- Flute (Fl)
- Oboe (Ob)
- Clarinet (Cl)
- Violin I (Vln I)
- Violin II (Vln II)
- Viola (Vla)
- Cello (Vcl)
- Double Bass (Cb)
- Trumpet (Trp)
- Trombone (Trbn)
- Baritone (Bar)
- Tuba (Tuba)
- Drum Set (Drum)
- Xylophone (Xyl)
- Cymbal (Cym)
- Bass Drum (B.D.)
- Snare Drum (Sn)
- Percussion (Perc)
- Electric Guitar (E. Git)
- Kbndm (Keyboard)
- Kbng (Keyboard)
- Vocals (Voc)
- Violin I (Vln I)
- Violin II (Vln II)
- Viola (Vla)
- Cello (Vcl)
- Double Bass (Cb)
- Double Bass (B. Bass)

The score features a variety of musical notations, including notes, rests, and dynamic markings such as *p* (piano) and *ff* (fortissimo). The music is written in a standard musical notation with a key signature of one flat and a time signature of 4/4. The score is divided into measures by vertical bar lines, and the instruments are grouped into systems. The overall style is a rock band arrangement, with a focus on a distorted guitar sound.

ตัวอย่างที่ 23 ห้องที่ 1-12 ของแนวทำนองที่เล่นด้วยโหมด Mixolydian บนแนวเปียโน ตามด้วย
Distortion guitar แบบ Rock

ความพิเศษของเพลงนี้อยู่ที่ท่อน B (เนื้อร้อง “ใจดวงเดียวที่น้องมีอยู่...”) ที่หึ่งวงเล่น Unison โน้ตเดียวกัน แต่ถูก Orchestrate ให้ฟังดังและยิ่งใหญ่ ด้วยวิธีการ Doubling แบบเดียวกับที่ ลูทวิช ฟัน เบทโฮเฟิน คีตกวีและนักเปียโนชาวเยอรมันแห่งยุคบาโรกใช้ในบทเพลง *Symphony No.5* โดยไม่ต้องมีการผสมเสียงใด ๆ บวกกับเสียง Perfect fourth ที่เล่นโดยไซโลโฟนที่จะทำให้ทุกคนนึกถึงการเล่นคลอทำงานองเครื่องดนตรีอีสาน “โปงลาง”

This page of musical notation is for a large ensemble, likely a symphony or chamber orchestra. It consists of 21 staves. The notation is complex, featuring a variety of rhythmic patterns, including sixteenth and thirty-second notes, and rests. A significant portion of the page is enclosed in a rectangular box, which highlights a specific section of the music. This boxed section begins with a double bar line and a fermata, followed by a series of notes with stems pointing downwards, suggesting a descending melodic line or a specific rhythmic motif. The notation includes various musical symbols such as beams, slurs, and dynamic markings. The overall appearance is that of a professional musical score, possibly from a 20th-century composition.

The image displays a page of musical notation, likely a score for a symphony. It features multiple staves, each representing a different instrument or section of the orchestra. The notation includes notes, rests, and dynamic markings, illustrating a complex orchestral texture. The score is arranged in a standard format, with staves grouped together and a key signature and time signature indicated at the beginning.

ตัวอย่างที่ 24 แนวทำนองหลักในท่อน B มีเนื้อร้องจากบทเพลง “ใจดวงเดียวที่น้องมีอยู่...” ที่ทั้งวงเล่น Unison โน้ตเดียวกัน แต่ถูก Orchestrate ให้ฟังดังและยิ่งใหญ่ ด้วยวิธีการ Doubling

ปิดท้ายด้วยเพลงนี้ด้วยเสียงส่งกลองอีสานที่ทุกคนจำได้เร่งจังหวะเร็วขึ้น เร็วขึ้น เพื่อสร้างความสนุกสนานตื่นเต้นและนำเข้าสู่เพลงสุดท้ายของการแสดง

4.7 เพลงเดี่ยวโขง

เริ่มบรรเลงแนวทำนองหลักรอบแรกด้วยวงออร์เคสตราที่วงถึงห้องที่ 81 แล้วตามด้วยแนวทำนองรอบที่สองจากเครื่องดนตรีพิณอีสานกับไซโลโฟนที่เล่นด้วยเทคนิคการใช้ Fourth Harmony และใช้ Tremolo ของเครื่องดนตรีโปงลาง ห้องที่ 113-116 วงจะเล่น Repeat ซ้ำวนอยู่ยาวนานเพื่อให้นักดนตรีพื้นถิ่นได้แสดงความสามารถในการ Improvise อย่างไรก็ดีจำกัด สำหรับการแสดงครั้งไหนมีนักดนตรีฝีมือดีหลายคนก็สามารถสลับกันแสดงความสามารถหรือประชัน (Battle) กันได้ ในขณะที่นักดนตรีกำลังเล่นด้นสดอยู่ด้วยความเข้มข้น อาจจะไม่ได้นับห้องเพลง เมื่อได้ที่วาทयर เห็นว่าการเล่นแบบด้นสดถึงจุดที่พอเหมาะแล้ว ก็จะสั่งให้วงเล่นห้องที่ 117-120 เป็นการเตือนนักดนตรีที่กำลังเล่นด้นสดอยู่ว่าวงกำลังจะเล่นท่อนถัดไปซึ่งก็คือ การกลับมาของแนวทำนองหลัก (Recapitulation) เพื่อที่จะนำเข้าสู่ท่อนจบของเพลงและจบการแสดงอย่างสนุกสนาน

The image shows a page of musical notation for a band. A central section is highlighted with a yellow box and labeled "Vamp" at the top and bottom. This section indicates a period where all instruments are silent. The notation includes staves for various instruments such as trumpets, trombones, saxophones, and a rhythm section. The music is written in a standard staff format with clefs, time signatures, and various musical notations like notes, rests, and dynamics.

ตัวอย่างที่ 25 จุดเริ่มต้นการ Improvise ของนักดนตรี เพื่ออนุญาตให้นักดนตรีทุกท่านได้สลับกัน
แสดงความสามารถ หรือประชัน (Battle) กันได้

บทที่ 5

สรุปผล

ดุष्ฎินิพนธ์ดนตรีสร้างสรรค์: “ราชมวงคลออีสานซิมโฟนีออร์เคสตรา” จิตวิญญานแห่งวัฒนธรรมอุดรบุรพา เป็นผลงานการสร้างสรรค์เพื่อศึกษาดนตรีพื้นบ้านอีสานและสร้างสรรค์บทเพลงแห่งวัฒนธรรมอีสาน การสร้างอัตลักษณ์ให้กับวงออร์เคสตรามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมวงคลออีสาน และการต่อยอด รักษาไว้ซึ่งคุณค่าวัฒนธรรมอีสาน สร้างความภาคภูมิใจและความรักในถิ่นฐานบ้านเกิดให้กับคนอีสาน เป็นการสร้างสรรค์ดนตรีโดยการผสมผสานดนตรีอีสานและดนตรีตะวันตกให้เกิดเป็นงานร่วมสมัย (Contemporary Music) โดยการสร้างสรรค์งานนี้ได้ต้องการปรับเปลี่ยนในส่วนของท่านทำนองแต่อย่างใด แต่ต้องการปรับเปลี่ยนในส่วนของจังหวะ ในบางบทเพลงสร้างสรรค์ดนตรีขึ้นมาใหม่ในส่วนของท่านทำนองเพลง การสร้างสีสันเพิ่มเติมในเสียงประสานเพื่อส่งเสริมท่านองหลักให้เกิดความแปลกใหม่ บางบทเพลงได้มีการนำเสนอดนตรีอีสานให้กับเครื่องดนตรีอีสาน สำหรับการนำเสนองานดนตรีสร้างสรรค์ มีทั้งหมด 7 บทเพลง ได้แก่ เพลงโคราชขอต้อนรับ เพลงเดือนหงายที่ริมโขง เพลงตามรักที่ธาตูลวง เพลงพี่เกี่ยวไม่เป็น เพลงลัมตำ เพลงสาวอีสานอรัก และ เพลงเตี้ยโขง บรรเลงโดยวงออร์เคสตราผสมผสานกับเครื่องดนตรีอีสาน โดยเน้นการโชว์ทักษะของเครื่องดนตรีอีสาน คือ แคน โทณ เครื่องดนตรีพื้นบ้านอีสานที่สามารถนำเสนองานในรูปแบบดนตรีร่วมสมัย สร้างความภาคภูมิใจให้กับคนอีสาน และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ทางการต่อไป

5.1 การเผยแพร่และการนำเสนองาน

ดุष्ฎินิพนธ์ดนตรีสร้างสรรค์ : “ราชมวงคลออีสานซิมโฟนีออร์เคสตรา” จิตวิญญานแห่งวัฒนธรรมอุดรบุรพา นำเสนองาน 2 ช่องทาง คือ การนำเสนองานด้วยการบันทึกโน้ตด้วยโปรแกรม Sibelius และเล่นเสียงจากโปรแกรมเพลง Audio และการนำเสนองานผ่านการแสดงงานบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมวงคลออีสาน จำนวนนักดนตรี 60-80 คน เป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัยฯ นักเรียนระดับมัธยมที่เข้าร่วมโครงการบริการวิชาการจากมหาวิทยาลัยฯ โดยมีการวางแผนฝึกซ้อมดนตรีเพื่อปรับพื้นฐานและนำบทเพลงมาเริ่มทำการฝึกซ้อมในช่วงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2566 และนำเสนองานวันที่ 17 กรกฎาคม 2566 ณ หอประชุมทัตญญ ฦ ถलगมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมวงคลออีสาน การนำเสนองานใช้เวลา 40 นาที

การประชาสัมพันธ์ผลงานดุष्ฎีนิพนธ์ดนตรีสร้างสรรค์ : “ราชมวงคลอีสานซิมโฟนี ออร์เคสตรา” จิตวิญญูณแห่งวัฒนธรรมอุดรบูรพา ได้มีการจัดทำโปสเตอร์ผ่านช่องทาง Line, Facebook และการจัดทำปรีนเป็นโปสเตอร์ โดยได้ใส่รายละเอียดชื่องาน ชื่อผู้นำเสนองาน วันที่นำเสนอ สถานที่ บทเพลงนำเสนอ

CHULALONGKORN UNIVERSITY
 FACULTY OF FINE AND APPLIED ARTS
 Presents
DOCTORAL CREATIVE MUSIC

“RACHAMONGKORN ISAN SYMPHONY ORCHESTRA”
THE SPIRIT OF NORTHEASTERN'S CULTURE
 By Daranee Pluerngsantia

 17 July, 2023
 WADANYU NATHALANG HALL | 7.00 PM
 RACHAMONGKORN ISAN UNIVERSITY

ตัวอย่างที่ 26 ภาพโปสเตอร์นำเสนองาน

5.2 ปัญหาและการแก้ไขปัญหา

สำหรับดุष्ฎีนิพนธ์ดนตรีสร้างสรรค์ : “ราชมวงคลอีสานซิมโฟนีออร์เคสตรา” จิตวิญญูณแห่งวัฒนธรรมอุดรบูรพา ในการสร้างสรรค์งานถูกออกแบบให้เครื่องดนตรีอีสานเล่นร่วมกับวงออร์เคสตรา ปัญหาเรื่องทักษะดนตรีเป็นปัญหาอันดับหนึ่ง นักดนตรีพื้นถิ่นอีสานในระดับนักเรียน

นักศึกษายังไม่มี ความเชี่ยวชาญด้านเทคนิคต่าง ๆ ของเครื่องดนตรีอีสาน เช่น การดันสด การปรับตัวกันระหว่างการซ้อมรวมวงของนักดนตรีกลุ่มออร์เคสตรา กับกลุ่มนักดนตรีพื้นถิ่นอีสานในการฝึกซ้อมรวมวง ด้วยกลุ่มนักดนตรีพื้นถิ่นอีสานไม่สามารถอ่านโน้ตได้ ใช้วิธีการท่องจำ และไม่ถนัดการดูจังหวะจากวาทกร ทำให้การฝึกซ้อมใช้เวลานานมาก อีกทั้งในช่วงเริ่มฝึกซ้อมเดือนมกราคม มีนักดนตรีบางท่านติด Covid-19 ทำให้ต้องจัดสรรเวลาซ้อมและวิธีการใหม่ สำหรับกรณีปัญหา นี้ ได้นำกรณีนักดนตรีพื้นถิ่นจำเป็นต้องมีการเปลี่ยนนักดนตรีไปหลายท่าน เนื่องจากระดับนักเรียน นักศึกษา ความชำนาญในเครื่องอีสานยังไม่เพียงพอ จึงมีการปรับใช้นักดนตรีกลุ่มอาจารย์เป็นผู้แสดงและในการฝึกซ้อมก็ได้ให้นักเรียน นักศึกษาเข้าร่วมด้วยเพื่อเป็นการเพิ่มประสบการณ์ทักษะการเล่นดนตรี กรณีการฝึกซ้อมรวมวงนั้น ได้แก้ไขโดยวิธีการส่งเพลงเป็นโปรแกรม Sibelius และเล่นเสียงจากโปรแกรมเพลง Audio ไปให้นักดนตรีใช้ฝึกซ้อมตนเองส่วนตัว และแบบการฝึกซ้อมแยกกลุ่มๆ ทั้งนี้จดหมายเจอบอกกันที่ห้องซ้อมของมหาวิทยาลัย และบางส่วนนั้นมีการซ้อมผ่าน Zoom ซึ่งก็สามารถทำให้การนัดหมายรวมวงแต่ละครั้งค่อนข้างที่จะเก็บรายละเอียดโน้ตเพลงได้ดีขึ้น

อย่างไรก็ตามในการสร้างสรรค์งานครั้งนี้ ถึงแม้ในการแสดงต้องการความสมบูรณ์แบบเพียงใด แต่หากกลุ่มเยาวชนคนรุ่นใหม่ยังไม่สามารถเข้าถึงได้ ไม่ให้ความสำคัญ ไม่เกิดความภาคภูมิใจในวัฒนธรรมของตนในที่สุดมันจะสูญหายไปและมีวัฒนธรรมอื่น ๆ เข้ามา ซึ่งคงเป็นที่น่าเสียดายอย่างยิ่ง

ภาคผนวก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

โคราชขอต้อนรับ

Transcribed & Orchestrated for Orchestra by ภารณี เปลื้องสังข์

Intro

♩ = 82

Flute 1,2
Clarinet in Bb 1,2
Alto Saxophone 1,2
Tenor Saxophone 1,2
Horn in F 1,2,3
Horn in F 4,5,6
Trumpet in Bb 1,2
Trombone 1,2
Tuba
Snare Drum
Cymbals
Bass Drum
Xylophone
Celesta
Violin 1
Violin 2
Viola
Violoncello
Double Bass
Electric Bass

Performance instructions: *stacc.*, *arco*, *sul pont.*, *mf*, *ff*, *mp*, *close*, *open*.

6 A2

Fl. 1, 2

Cl. 1, 2

Alto Sax. 1, 2

Ten. Sax. 1, 2

Hr. 1, 2, 3

Hr. 4, 5, 6

Trp. 1, 2

Tbn. 1, 2

Tbn.

Timp.

Xyl.

Cym.

B. D.

Dr.

Upr. Clar.

Sa.
close open

Ma.
close open

Baritone Sax.
close open

Cel.

Lead Vocal
ဒု ဝိဒေ ခ ဝိ ဝိဒေ။ ဝိ ဝိဒေ ဝိ ဝိဒေ။ ဝိ ဝိဒေ ဝိ ဝိဒေ။ ဝိ ဝိဒေ ဝိ ဝိဒေ။ ဝိ ဝိဒေ ဝိ ဝိဒေ။
pizz. div.

Vln. 1

Vln. 2

Vla.

Vc.

Dbl.

E. Bass

mf

Detailed description of the musical score: This page contains a musical score for measures 26 to 29. It is marked 'A2' in a box at the top left. The score is arranged for a full symphony orchestra and a lead vocalist. The woodwind section (Flutes, Clarinets, Saxophones) enters in measure 27 with a *mf* dynamic. The brass section (Horns, Trumpets, Trombones) and strings (Violins, Violas, Cellos, Double Basses) provide accompaniment throughout the segment. The lead vocalist has four lines of music with Burmese lyrics and performance directions like 'close', 'open', and 'pizz. div.'. The double bass part at the bottom has a *mf* dynamic marking. The score is written for measures 26, 27, 28, and 29.

This page of a musical score, numbered 62, features a variety of instruments and a vocal soloist. The woodwind section includes Flutes 1 & 2 (Fl. 1,2), Clarinet 1 (Cl. 1,2), Alto Saxophone 1 & 2 (Aho Sax. 1,2), and Tenor Saxophone 1 & 2 (Ten. Sax. 1,2). The brass section consists of Horns 1, 2, 3 & 4 (Hr. 1,2,3,4), Trumpets 1 & 2 (Trp. 1,2), Trombones 1 & 2 (Tbn. 1,2), and Tuba (Tbn.). The percussion section includes Timpani (Timp.), Xylophone (Xyl.), Cymbals (Cym.), Bells (B.D.), and Drums (Dr.). The string section is represented by Violins 1 & 2 (Vln. 1,2), Viola (Vla.), Violoncello (Vcl.), Double Bass (Db.), and Electric Bass (E. Bass). A vocal soloist (Lead Vocal) is also present. The score is written in a key signature of one sharp (F#) and a common time signature (C). It includes dynamic markings such as *mp* (mezzo-piano) and *mf* (mezzo-forte), and performance instructions like *arco* for the strings. The vocal line contains lyrics in Hebrew. The page number '62' is located in the top right corner, and a small '7' is visible in the top right of the score area.

8

34

Fl. 1,2 *mp* *p* *mp*

Cl. 1,2 *mp* *mp*

Aho Sax. 1,2 *mp* *mp*

Ten. Sax. 1,2 *mp* *mp*

Hr. 1,2,3 *p*

Hr. 4,5,6 *p*

Trp. 1,2 *mp* *p* *mp*

Tbn. 1,2

Tbn.

Timp.

Xyl. *mp* *mp* *mf*

Cym.

B. D.

Dr. 8

uau

da 12

au 12

nao3a3i u 12

Cel.

Lead Vocal

ua ua ua ua ue3ua ua ua ue3ua ua ua ue3ua ua ua ue3ua ua ua ua ue3ua

Vln. 1

Vln. 2

Vla.

Vc.

Db.

E. Bass

60 **A3** 9

Fl. 1.2
Cl. 1.2
Aho Sax. 1.2
Ten. Sax. 1.2
Hr. 1.2,3
Hr. 4,5,6
Trp. 1.2
Tbn. 1.2
Tbn.
Timp.
Xyl.
Cym.
B. D.
Dr.
um.
Ga
Su
nao sa ru
Cel.
Lead Vocal
Vi. 1
Vi. 2
Vla.
Vc.
Db.
E. Bass

mp *mf* *mf* *mf* *mp*

close open *mp* close open *mp*

๖๖ ๖๗ ๖๘ ๖๙ ๗๐ ๗๑ ๗๒ ๗๓ ๗๔ ๗๕ ๗๖ ๗๗ ๗๘ ๗๙ ๘๐ ๘๑ ๘๒ ๘๓ ๘๔ ๘๕ ๘๖ ๘๗ ๘๘ ๘๙ ๙๐

๖๖ ๖๗ ๖๘ ๖๙ ๗๐ ๗๑ ๗๒ ๗๓ ๗๔ ๗๕ ๗๖ ๗๗ ๗๘ ๗๙ ๘๐ ๘๑ ๘๒ ๘๓ ๘๔ ๘๕ ๘๖ ๘๗ ๘๘ ๘๙ ๙๐

mp *mf* *mf* *mf* *mp*

mf *mf* *mf* *mf* *mp*

mp *mf* *mf* *mf* *mp*

mp *mf* *mf* *mf* *mp*

mf *mf* *mf* *mf* *mp*

mp *mf* *mf* *mf* *mp*

๖๖ ๖๗ ๖๘ ๖๙ ๗๐ ๗๑ ๗๒ ๗๓ ๗๔ ๗๕ ๗๖ ๗๗ ๗๘ ๗๙ ๘๐ ๘๑ ๘๒ ๘๓ ๘๔ ๘๕ ๘๖ ๘๗ ๘๘ ๘๙ ๙๐

11

FL. 1,2
CL. 1,2
Aho Sax. 1,2
Ten. Sax. 1,2
Hr. 1,2,3
Hr. 4,5,6
Tpt. 1,2
Tbn. 1,2
Tbu.
Timp.
Xyl.
Cym.
B. D.
Dr.
Uru.
Sa
a'lu
naa'a'da'lu
Cef.
Lead Vocal
Vln. 1
Vln. 2
Vla.
Vc.
Db.
E. Bass

Lyrics:
... a' lu i'a'n a'lu i'a'n... a' lu i'a'n a'lu i'a'n...
Tu a' lu i'a'n... a' lu i'a'n a' lu i'a'n... a' lu i'a'n a' lu i'a'n... a' lu i'a'n a' lu i'a'n... a' lu i'a'n a' lu i'a'n... a' lu i'a'n a' lu i'a'n...

Performance instructions: *mf*, *mp*, *p*, *close*, *open*

12

Fl. 1,2 *sf* *p* *mf* **Instru**

Cl. 1,2 *p* *mf*

Alto Sax. 1,2 *mf*

Ten. Sax. 1,2 *mf*

Hr. 1,2,3 *mf*

Hr. 4,5,6 *mf*

Trp. 1,2 *mp*

Tbn. 1,2 *mp*

Tbn. *mp*

Timp. *mp*

Xyl. *mp* *mf* *mp*

Cym.

B. D.

Dr. *mp*

Urn.

Sa. *mp* close open

Alu. *mp* close open

nao&sa'lu *mp*

Cel.

Lead Vocal

Vln. 1 *mp*

Vln. 2 *mp*

Vla. *mp*

Vc. *mp*

Db. *mp*

E. Bass *mp*

Lead Vocal lyrics:
 ၁၂၃၄ ၅၆ ၇၈၉၁၀ ၁၂၃၄ ၅၆၇၈ ၉၁၀၁၂ ၃၄၅၆၇၈ ၉၁၀၁၂

57 *1st picc. & 2nd flute* 13

Fl. 1, 2 *mp*

Cl. 1, 2 *mp*

Alto Sax. 1, 2

Ten. Sax. 1, 2

Ha. 1, 2, 3 *p* *al*

Hr. 4, 5, 6 *p* *al*

Trp. 1, 2 *mp*

Tbn. 1, 2

Tbn.

Timp. *mp* *mf*

Xyl.

Cym.

B. D.

Dr.

Upr. Bass

Db.

Upr. Bass

Upr. Bass

Upr. Bass

Cel.

Lead Wood.

Vln. 1

Vln. 2

Vla. *div.* *p*

Vcl.

Db.

E. Bass

เดือนหงายที่ริมโขง

Transcribed & Orchestrated for Orchestra by ธารณี เบล็องซีนเทีย

The musical score is arranged in a standard orchestral format with multiple staves. The instruments and their parts are as follows:

- Flute 1, 2:** Features a *Cadenza* section marked *uđu* and a later section marked *f*.
- Clarinet in B \flat 1, 2:** Plays a *Play Swing* part marked *mp*.
- Alto Saxophone 1, 2:** Plays a *Play Swing* part marked *mp*.
- Tenor Saxophone 1, 2:** Plays a *Play Swing* part marked *mp*.
- Horn in F 1, 2, 3:** Features a section marked *mf* with a *a.3* dynamic marking.
- Horn in F 4, 5, 6:** Features a section marked *mf* with a *a.3* dynamic marking.
- 1st, 2nd, 3rd Trumpet in B \flat :** Features a section marked *mf* with a *a.3* dynamic marking.
- 1st, 2nd, 3rd Trombone:** Features a section marked *mp*.
- Tuba:** Features a section marked *mp*.
- Xylophone:** Plays a *Play Swing* part marked *mp*.
- Vibraphone:** Remains silent throughout the score.
- uđu:** Features a *Cadenza* section marked *mf*.
- ฆ้อง:** Features a section marked *mp* with a *close open* instruction.
- กลองมโหรี:** Features a section marked *mp* with a *Dem* instruction.
- Acoustic Guitar:** Features a section marked *mp*.
- Voice:** Remains silent throughout the score.
- Violin I:** Features a section marked *f* with a *V* instruction.
- Violin II:** Features a section marked *f* with a *V* instruction.
- Viola:** Features a section marked *mf* with a *V* instruction.
- Violoncello:** Plays a *Play Swing* part marked *mp* with a *pizz.* instruction.
- Contrabass:** Plays a *Play Swing* part marked *mp* with a *pizz.* instruction.
- Electric Bass:** Features a *Cadenza* section marked *uđu* and a later section marked *mp* with a *Play Swing* instruction.

13 3

Fl. 1,2
Cl. 1,2
Alto Sax. 1,2
Ten. Sax. 1,2

Hn. 1,2,3
Hn. 4,5,6
Tpt. 1,2,3
Tbn. 1,2,3
Tbn.

Xyl.
Vib.

แอม
ดรัม
กลองฉิ่ง

A. Gtr.

Voice
ไม ไม้ เวียง 5 โฉ แอม ฟี่ ฉิ่ง ฉิ่ง แอม โฉ ฟี่ กะ ฉิ่ง ฟี่ เวียง ๖

Vln. I
Vln. II
Vla.
Vc.
Cb.
E. Bass

4

19

Fl. 1, 2 *Soli* *mf* *p*

Cl. 1, 2 *Soli* *mf* *p*

Alto Sax. 1, 2 *a.2* *mf* *mp*

Ten. Sax. 1, 2 *mp*

Hn. 1, 2, 3 *a.3* *mp* *mf*

Hn. 4, 5, 6 *a.3* *mp* *mf*

Trp. 1, 2, 3 *Soli* *mf* *p*

Tbn. 1, 2, 3 *mp*

Tba. *mp*

Xyl. *Soli* *mf*

Vib. *mf*

sn *Soli* *mf* close open *mp* 4/4

bd *mp* 4/4

A. Gtr. *Dm* *Dm* *Gm/D* *A7(F)* *Dm*

Voice

Vln. I *Soli* *f* *p*

Vln. II *Soli* *f* *p*

Vla. *div.* *mf* *p*

Vc.

Cb.

E. Bass

6

12

Fl. 1,2

Cl. 1,2

Alto Sax. 1,2

Ten. Sax. 1,2

Hn. 1,2,3

Hn. 4,5,6

Tpt. 1,2,3

Tbn. 1,2,3

Tba.

Xyl.

Vib.

๒๓

๒๔

๒๕

A. Gtr.

Voice

Vin. I

Vin. II

Vla.

Vc.

Ch.

E. Bass

a2

p

mf

mf

mf

mf

mf

mp

mf

mf

mf

mp

mp

mf

mp

mp

mf

mf

mf

mf

mf

mf

mf

mp

mp

mp

mf

f

f

f

f

f

f

close open

๑๓

๑๔

Dm

Dm

Dm

Dm

๒๓

๒๔

๒๕

๑๓

๑๔

๑๕

๑๖

๑๗

๑๘

๑๙

๒๐

๒๑

๒๒

๒๓

๒๔

๒๕

๒๖

๒๗

๒๘

๒๙

๓๐

๓๑

๓๒

๓๓

๓๔

๓๕

๓๖

๓๗

๓๘

๓๙

๔๐

8

49

Fl. 1,2

Cl. 1,2

Alto Sax. 1,2

Ten. Sax. 1,2

Hn. 1,2,3

Hn. 4,5,6

Trpt. 1,2,3

Tbn. 1,2,3

Tba.

Xyl.

Vib.

ukulele

ซอ

กลองแขก

A. Gr.

Voice

Vln. I

Vln. II

Vla.

Vc.

Ch.

E. Bass

mp

mf

mp

mp

Dm Dm Dm Dm Am

วรา วิ อว เวจิ ฉ ฉนิ นนุ วิ ฉฉ ฉนนุ นร เวญ เวญ ฉนิ ฉร วิ นุ ฉฉ โฉฉา วิ ฉฉ โฉฉา นวน โฉฉา นอ อ ฉฉ ฉฉ นอ นอ

54 a2

Fl. 1,2

Cl. 1,2

Alo Sax. 1,2

Ten. Sax. 1,2

Hn. 1,2,3

Hn. 4,5,6

Tpt. 1,2,3

Tbn. 1,2,3

Tba.

Xyl.

Vib.

snare

drum

mp

close open

mp

A. Gr.

mp

Gm/D

A3(F)

Dm

Dm

Dm

Voice

เสียง ทราย... ทราย ฟ้า

Vln. I

Vln. II

Vla.

Vc.

Ch.

E. Bass

mp

mf

p

9

10

60

Fl. 1, 2 *mp*

Cl. 1, 2

Alto Sax. 1, 2 *mp*

Ten. Sax. 1, 2

Hn. 1, 2, 3 *mf*

Hn. 4, 5, 6

Tpt. 1, 2, 3 *mf*

Tbn. 1, 2, 3 *mf*

Tba. *p*

Xyl.

Vib.

ukulele

sitar

mandolin

A. Gtr. *mp*

Voice

Vln. I

Vln. II

Vla. *mf* *p*

Vc.

Cb.

E. Bass

D

close open

เงาะ เงาะ ฟ้า ฟ้า ฟ้า ฟ้า ฟ้า ฟ้า เงาะ เงาะ ฟ้า ฟ้า ฟ้า เงาะ เงาะ

68 11

Fl. 1, 2
Cl. 1, 2
Alto Sax. 1, 2
Ten. Sax. 1, 2
Hn. 1, 2, 3
Hn. 4, 5, 6
Tpt. 1, 2, 3
Tbn. 1, 2, 3
Tba.
Xyl.
Vib.
ฆ้องวง
มโหรี
A. Gtr.
Voice
Vln. I
Vln. II
Vla.
Vc.
Cb.
E. Bass

12

76

Fl. 1, 2 *mf*

Cl. 1, 2

Alto Sax. 1, 2

Ten. Sax. 1, 2

Hn. 1, 2, 3 *mp*

Hn. 4, 5, 6

Trpt. 1, 2, 3 *mf*

Tbn. 1, 2, 3

Tba.

Xyl. *mf*

Vib.

แบน

ฉิ่ง

กลองฉิ่ง

A. Gtr. Cm/D Dm Cm/D A7(b9) Dm

Voice

โธ ชเวญ... ตา โธ ชเวญ ตา ของ โธญ ฉ แต่ อก ชเวญ ตา ของ ฉ โธญ แต่

Vln. I *mf*

Vln. II

Vla.

Vc.

Cb.

E. Bass

87 **E** 13

Fl. 1,2
Cl. 1,2
Alto Sax. 1,2
Ten. Sax. 1,2
Hn. 1,2,3
Hn. 4,5,6
Tpt. 1,2,3
Tbn. 1,2,3
Tba.
Xyl.
Vib.
แสม
ฉิ่ง
กลองฉิ่ง
A. Gtr.
Voice
Vln. I
Vln. II
Vla.
Vc.
Cb.
E. Bass

sol.
mp
(2x only)
mf
(2x only)
mp
(2x only)
mp
mp
close open
mp
mp
Dm
Dm
Dm
ไม้ เฝง ฝัง แขน ด้ ด้ นก ไม้ ไม้ ไม้ เฝง ฝัง ไม้ แขน ด้
p
p
p
p
E

14

88

Fl. 1.2

Cl. 1.2

Alto Sax. 1.2

Ten. Sax. 1.2

Hn. 1,2,3

Hn. 4,5,6

Tpt. 1,2,3

Tbn. 1,2,3

Tba.

Xyl.

Vib.

gong

សំឡេង

ឃ្នក

A. Gtr.

Voice

Vln. I

Vln. II

Vla.

Vc.

Cb.

E. Bass

a2

mf

mp

mp

(All)

(1x only)

(All)

(All)

p

(All)

p

8 12

Dm Am Dm Gm/D A7(9) Dm Cm Dm

ស្នេហា ម្តង ម្តង គ្រប់ ថ្ងៃ ទុក ឆ្ងាយ គ្នា ទុក អី ថ្ងៃ ថ្ងៃ ទៅ ឆ្ងាយ គ្នា គ្រប់ ថ្ងៃ គ្រប់ ថ្ងៃ គ្រប់ ថ្ងៃ គ្រប់ ថ្ងៃ គ្រប់ ថ្ងៃ គ្រប់ ថ្ងៃ

95 ⌚

Fl. 1, 2

Cl. 1, 2

Alto Sax. 1, 2

Ten. Sax. 1, 2

Hn. 1,2,3

Hn. 4,5,6

Tpt. 1,2,3

Tbn. 1,2,3

Tba.

Xyl.

Vib.

ฉาบ

ฉิ่ง

กลองฉิ่งสาม

Dm

Dm

Dm⁹

Dm⁹

A. Gtr.

Voice

น

Vln. I

Vln. II

Vla.

Vc.

Cb.

E. Bass ⌚

ขลุ่ย ฆ้องวง ฆ้องวงใหญ่ ฉาบ ฉิ่ง ฉับ ฉิม ฆ้องวงเล็ก ฉิ่ง ฉับ ฉิม ฆ้องวงใหญ่ ฉิ่ง ฉับ ฉิม

16

102 (ແຕ່ນ - improvise) (ແຕ່ນ)

Fl. 1, 2 (ແຕ່ນ)

Cl. 1, 2 (ແຕ່ນ)

Alto Sax. 1, 2 (ແຕ່ນ)

Ten. Sax. 1, 2 (ແຕ່ນ)

Hn. 1, 2, 3 (ແຕ່ນ)

Hn. 4, 5, 6 (ແຕ່ນ)

Tpt. 1, 2, 3 (ແຕ່ນ)

Tbn. 1, 2, 3 (ແຕ່ນ)

Tbn. (mf, p, 1x only)

Xyl.

Vib.

ແຕ່ນ (improvise) (mf, close, open)

ຮັງ (mp, 4)

ຄລາວິນໂຕ (mp, 4)

A. Gr. (Dm, Am, Dm)

Voice (ສີ ສິມ ຈາກ ຕືອນ ສິມລີ (ແຕ່ນ))

Vln. I (ແຕ່ນ) (Sol. p, 7)

Vln. II (ແຕ່ນ) (Sol. p, 7)

Vla.

Vc.

Cb.

E. Bass (ແຕ່ນ - improvise) (1., 2.)

108 D.S. al Coda

Fl. 1,2 *mf* *p*

Cl. 1,2 *mf* *p*

Alto Sax. 1,2 *mp* *p*

Ten. Sax. 1,2 *mp* *mf*

Hn. 1,2,3 *mp*

Hn. 4,5,6 *mp*

Trpt. 1,2,3 *mf* *p*

Tbn. 1,2,3 *mp* *mf*

Tba. *mp*

Xyl. *mf*

Vib. *mp*

perc. *close open*

snare *mp*

tom-tom *mp*

A. Gtr. *Gm/D* *A7(b9)* *D9(omit2)*

Voice

Vln. I *f* *mp*

Vln. II *f* *mp*

Vla. *f* *arco* *pizz.*

Vc. *f*

Cb. *f*

E. Bass *f* D.S. al Coda

18

18

Fl. 1, 2 *mf* *a2* *[Dux]*

Cl. 1, 2 *mf* *a2*

Alto Sax. 1, 2

Ten. Sax. 1, 2

Hn. 1, 2, 3 *mp*

Hn. 4, 5, 6 *mp*

Trpt. 1, 2, 3 *mp* *a1*

Tbn. 1, 2, 3

Tba.

Xyl.

Vib.

มทญ
มฉ
กลองมโหรี

A. Gr. *Dm* *Am* *Dm* *mp* *Dm*

Voice *f*
ส ฝฝ ฝฝ ฝฝ - ฝฝฝฝ

Vln. I *f* *V*

Vln. II *f* *V*

Vla. *f* *V*

Vc. *arco.* *f* *V*

Cb. *f* *V*

E. Bass *f* *V*

Fl. 1, 2 *rit.*

Cl. 1, 2 *f*

Alto Sax. 1, 2 *mf*

Ten. Sax. 1, 2 *mf*

Hn. 1, 2, 3

Hn. 4, 5, 6

Tpt. 1, 2, 3 *mf*

Tbn. 1, 2, 3 *mf*

Tba. *mf*

Xyl. *mf*

Vib. *f*

maracas

cong. *mf*

A. Gtr. *Dm* *Gm/F* *A^b(F)* *Dm*

Voice *rit.*

Vln. I *mp* *f*

Vln. II *mp* *f*

Vla. *mp* *mf* *pizz.*

Vc. *mp* *arco.*

Cb. *arco.*

E. Bass *rit.*

ตามรักที่ธาตุนวล

Transcribed & Orchestrated for Orchestra by คารุณ เปลื้องสุนทร

Andante

Flute 1,2
Clarinet in Bb 1,2
Alto Saxophone 1,2
Tenor Saxophone 1,2
Horn in F 1,2,3
Horn in F 4,5,6
Trumpet in Bb 1,2
Trombone 1,2
Tuba
Timpani
Cymbals
Xylophone
Bass Drum
uau
ฆ้องวง (Fill in)
Acoustic Guitar
Piano
Voice
Violin I
Violin II
Viola
Violoncello
Contrabass
Electric Bass

Dynamics: *mf*, *p*, *mp*

Tempo: **Andante**

Voice lyrics: โอ...แล้ว เธอจันทน์ แขน ดี พี่เธอ โอ... โอ

25
Fl. 1, 2 *p* *mp* *p* *pp*
Cl. 1, 2 *p* *mp* *p* *pp*
Alto Sax. 1, 2 *p* *mp* *p* *pp*
Ten. Sax. 1, 2 *p* *mp* *p*
Hrn. 1, 2, 3 *p* *mp*
Hrn. 4, 5, 6 *p* *mp*
Tpt. 1, 2 *p* *mp*
Tbn. 1, 2 *p* *mp*
Tbn. *p* *mp*
Timp.
Cym.
Xyl. *p* *pp*
B. D.
snare *p* *mp*
A. Gr. *mp*
Pno.
Voice
Vin. I *p*
Vin. II *p*
Vln. *p*
Vc. *mp*
Cb. *mp*
E. Bass *mp*

3

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

39

40

41

42

43

44

45

46

47

48

49

50

51

52

53

54

55

56

57

58

59

60

61

62

63

64

65

66

67

68

69

70

71

72

73

74

75

76

77

78

79

80

81

82

83

84

85

86

87

88

89

90

91

92

93

94

95

96

97

98

99

100

101

102

103

104

105

106

107

108

109

110

111

112

113

114

115

116

117

118

119

120

121

122

123

124

125

126

127

128

129

130

131

132

133

134

135

136

137

138

139

140

141

142

143

144

145

146

147

148

149

150

151

152

153

154

155

156

157

158

159

160

161

162

163

164

165

166

167

168

169

170

171

172

173

174

175

176

177

178

179

180

181

182

183

184

185

186

187

188

189

190

191

192

193

194

195

196

197

198

199

200

201

202

203

204

205

206

207

208

209

210

211

212

213

214

215

216

217

218

219

220

221

222

223

224

225

226

227

228

229

230

231

232

233

234

235

236

237

238

239

240

241

242

243

244

245

246

247

248

249

250

251

252

253

254

255

256

257

258

259

260

261

262

263

264

265

266

267

268

269

270

271

272

273

274

275

276

277

278

279

280

281

282

283

284

285

286

287

288

289

290

291

292

293

294

295

296

297

298

299

300

301

302

303

304

305

306

307

308

309

310

311

312

313

314

315

316

317

318

319

320

321

322

323

324

325

326

327

328

329

330

331

332

333

334

335

336

337

338

339

340

341

342

343

344

345

346

347

348

349

350

351

352

353

354

355

356

357

358

359

360

361

362

363

364

365

366

367

368

369

370

371

372

373

374

375

376

377

378

379

380

381

382

383

384

385

386

387

388

389

390

391

392

393

394

395

396

397

398

399

400

401

402

403

404

405

406

407

408

409

410

411

412

413

414

415

416

417

418

419

420

421

422

423

424

425

426

427

428

429

430

431

432

433

434

435

436

437

438

439

440

441

442

443

444

445

446

447

448

449

450

451

452

453

454

455

456

457

458

459

460

461

462

463

464

465

466

467

468

469

470

471

472

473

474

475

476

477

478

479

480

481

482

483

484

485

486

487

488

489

490

491

492

493

494

495

496

497

498

499

500

48 52 5

Fl. 1, 2

Cl. 1, 2

Alto Sax. 1, 2

Ten. Sax. 1, 2

Hrn. 1, 2, 3

Hrn. 4, 5, 6

Tpt. 1, 2

Tbn. 1, 2

Tbn.

Timp.

Cym.

Xyl.

B. D.

usu

תורגמו חן $\hat{=}$ וְחַן לְהוֹדוֹת שֵׁשׁ עָשָׂר מִנְחָה

A. Gr.

Pho.

Voice

Vin. I

Vin. II

Vln.

Vcl.

Cb.

E. Bass

mf mp mp mp p mp mp mp mp mp mp

pizz. arco mp

12 (Full In)

61

Fl. 1, 2 *mf* *mp* *mp*

Cl. 1, 2 *mf* *mp* *mp*

Alto Sax. 1, 2 *mp* *mp*

Ten. Sax. 1, 2 *mp* *mp*

Hrn. 1, 2, 3 *mp* *p*

Hrn. 4, 5, 6 *mp* *p*

Trpt. 1, 2 *mp*

Tbn. 1, 2 *mp*

Tbn. *mp*

Temp. *mp*

Cym. *mp*

Nyl. *mp*

B. D. *mp*

Угол *mf*

Ελληνικά *mf*

A. Gr. *mf*

Pho. *mf*

Voice *mf*
... - ...

Vln. I *p* *mf* *p*

Vln. II *p* *mf* *p*

Vla. *p* *mf* *p*

Vc. *p* *mf* *mp*

Cb. *mf* *mp*

E. Bass *mf* *mp*

77 7

Fl. 1, 2
Cl. 1, 2
Alto Sax. 1, 2
Ten. Sax. 1, 2
Hn. 1, 2, 3
Hn. 4, 5, 6
Trpt. 1, 2
Tbn. 1, 2
Tbn.
Timp.
Cym.
Xyl.
B. D.
snare
กลองมโหระทึก
A. Gr.
Pno.
Voice
Viol. I
Viol. II
Vln.
Vc.
Cb.
E. Bass

mf mp mp mp

น่าน พานใต้ เห็น ไร่... อากาศสวย มีบ้าน ทุ่งนา ทุ่งนา เห็น ไร่... เห็น นม ไร่ปลูกข้าว ไร่ ไร่... น่าน ไร่ ไร่ ไร่

8

(Vocal ad lib: ថ្ងៃទី៧០ក្នុងរយៈពេលទាំង៧០នាទី)

Fl. 1, 2
Cl. 1, 2
Alto Sax. 1, 2
Ten. Sax. 1, 2
Hn. 1, 2, 3
Hn. 4, 5, 6
Trpt. 1, 2
Tbn. 1, 2
Tuba
Timp.
Cym.
Xyl.
B. D.
សូរ្យ
កណ្តាស្វារ្យ (F# m)
A. Gr.
Pno.
Voice
ad lib (ad lib: ថ្ងៃទី៧០ក្នុងរយៈពេលទាំង៧០នាទី)
សូរ្យ
ad lib (Fill in) (Fill in)
Viol. I
Viol. II
Via.
Vc.
Cb.
E. Bass
pizz. arco
p
mf
pizz. arco
p
mf
pizz. arco
p
mf
pizz. arco
p
mf

សូរ្យ... ថ្ងៃទី៧០ ក្នុងរយៈពេលទាំង៧០នាទី

พี่ैयाไมเป็น

Transcribed & Orchestrated for Orchestra by คารณ เป็ลลิ่งสันทุบ

Andante

The score is arranged in systems. The first system includes Flute 1,2; Clarinet in Bb 1,2; Alto Saxophone 1,2; and Tenor Saxophone 1,2. The second system includes Horn in F 1,2,3; Horn in F 4,5,6; Trumpet in Bb 1,2; Trombone 1,2; and Tuba. The third system includes Timpani; Xylophone; and Claves. The fourth system includes Ukulele (ukulele); Gong (gong); and Gong (gong). The fifth system includes Piano. The sixth system includes Acoustic Guitar. The seventh system includes Voice. The eighth system includes Violin I; Violin II; Viola; Violoncello; and Contrabass. The ninth system includes Electric Bass.

Andante

2

12 **A**

Fl. 1, 2

Cl. 1, 2

Alto Sax. 1, 2

Ten. Sax. 1, 2

Hr. 1, 2, 3

Hr. 4, 5, 6

Tpt. 1, 2

Tbn. 1, 2

Tbn.

Temp.

Xyl.

Chc.

Udu

Gu

Chu

Kobol/Gu

(improvise)

(1x only)

Prova

E. Gr.

Voice

Vln. I

Vln. II

Vla.

Vc.

Chc.

E. Bass

A

6

Fl. 1, 2 *mf* *f*

Cl. 1, 2 *mf* *f*

Alto Sax. 1, 2 *mf* *f*

Ten. Sax. 1, 2 *mf* *f*

Hr. 1, 2, 3 *f*

Hr. 4, 5, 6 *f*

Trp. 1, 2 *mf* *f*

Tbn. 1, 2 *mp* *mf* *f*

Tbn. *mp* *mf* *f*

Temp. *mp* *f*

Xyl. *mp* *f*

Cym. *f*

perc. *f*

uau (ad lib.) *mf* *f*

au *f*

au *f*

perc. *f*

Pno. *f*

E. Gr. *f*

Voice *f*

Vln. I *mp* *mf* *f*

Vln. II *mp* *mf* *f*

Vla. *mp* *mf* *f*

Vc. *mp* *mf* *f* arco

Ch. *mp* *mf* *f* arco

E. Bass *f*

สัมพันธ์

เนื้อร้อง/ทำนอง พระราชบัณฑิตในสมเด็จพระนเรศวรมหาราช
Transcribed & Orchestrated for Orchestra by อาจารย์ เป็๋ลลิ่งสิงห์เตี๋ย

Moderato - 108

Flute

Clarinet in Bb

Alto Saxophone

Tenor Saxophone

Horn in F

Trumpet in Bb

Trombone

Tuba

Xylophone

Cow Bell

Drum Set

Acoustic Guitar

Piano

Harpsichord

Klong

Ching

Klong Jang

Lead Vocal

Violin I

Violin II

Viola

Violoncello

Double Bass

Electric Bass

Moderato - 108

2

This musical score is for a large ensemble, including woodwinds, brass, strings, and percussion. The score is divided into two main sections, A and B, which are repeated. Section A begins at measure 7 and ends at measure 14, while Section B begins at measure 15 and ends at measure 22. The instruments listed on the left are: Flute (Fl.), Clarinet (Cl.), Alto Saxophone (Alto Sax.), Tenor Saxophone (Ten. Sax.), Horn (Hrn.), Trumpet (Tpt.), Trombone (Tbn.), Tuba (Tbu.), Saxophone (Sxl.), Cor Anglais (Cor. B.), Drums (Dr.), Percussion (Perc.), Klong, Ching, Klong, Vocals (Voc.), Violin I (Vln. I), Violin II (Vln. II), Viola (Vla.), Violoncello (Vcl.), Double Bass (Db.), and Euphonium (E. Hrn.). The score includes various musical notations such as notes, rests, and dynamic markings like *mp* (mezzo-piano) and *mf* (mezzo-forte). The vocal line includes the lyrics: "Hầu trời... và biển... đã quyết định rằng họ sẽ đi... Họ không thể... một chút... ở đây... ở đây... và biển... và biển...".

4

Flute (Fl.)

Clarinet (Cl.)

Alto Sax (Alto Sax.)

Tenor Sax (Ten. Sax.)

Trumpet I (Tr. I)

Trumpet II (Tr. II)

Trombone I (Tbn. I)

Trombone II (Tbn. II)

Xylophone (Xyl.)

Cornet B (Corn. B)

Drum (Dr.)

Acoustic Guitar (A. Git.)

Piano (Pno.)

Harpsichord (Hpd.)

Kbore (Kbore)

Ching (Ching)

Klong (Klong)

Vocal (Voc.)

Violin I (Vln. I)

Violin II (Vln. II)

Viola (Vla.)

Violoncello (Vcl.)

Double Bass (Db.)

E. Bass (E. Bass)

Lyrics: HUY SƠN HUY SƠN HUY SƠN... TÔI LÀ NGƯỜI NGƯỜI...

Rehearsal marks: D, E

The musical score on page 5 includes the following parts and markings:

- Fl.**: Flute part with dynamic markings *mp* and *ff*.
- Cl.**: Clarinet part with dynamic markings *mp* and *ff*.
- Alto Sax.**: Alto saxophone part with dynamic marking *ff*.
- Ten. Sax.**: Tenor saxophone part with dynamic marking *ff*.
- Hr.**: Horn part with dynamic marking *ff*.
- Tpt.**: Trumpet part with dynamic marking *ff*.
- Tbn.**: Trombone part with dynamic marking *ff*.
- Tba.**: Tuba part with dynamic marking *ff*.
- Xyl.**: Xylophone part.
- Cym B.**: Cymbals part with dynamic marking *f*.
- Dr.**: Drums part with dynamic marking *f*.
- A. Git.**: Acoustic guitar part with dynamic marking *mp*.
- Pno.**: Piano part with dynamic markings *mp* and *ff*.
- Harp.**: Harp part with dynamic marking *mp*.
- Koto**: Koto part.
- Ching**: Chimes part with dynamic marking *mp*.
- Klong**: Gong part with dynamic marking *mp*.
- Voc.**: Vocal line with lyrics:
 Yu da zhan du he... gong gong bu guo... gong-gong-gong... zhan du zhan du he zhan y... (English translation follows)
- Vn.**: Violin part with dynamic marking *mp*.
- Vln II**: Viola part with dynamic marking *mp*.
- Vcl**: Violoncello part with dynamic marking *mp*.
- E. Bass**: Double Bass part with dynamic marking *mp*.

6

To Coda $\text{\textcircled{G}}$

Fl.

Cl.

Alto Sax.

Ten. Sax.

Hr.

Tpt.

Tbn.

Tba.

Xyl.

Cor. B.

Dr.

A. Cor.

Pnc.

Hpd.

Klong.

Ching.

Klong.

Voc.

Vi. I.

Vi. II.

Vln.

Vc.

Db.

E. Bas.

To Coda $\text{\textcircled{G}}$

151

152

153

154

155

156

157

158

159

160

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

39

40

41

42

43

44

45

46

47

48

49

50

51

52

53

54

55

56

57

58

59

60

61

62

63

64

65

66

67

68

69

70

71

72

73

74

75

76

77

78

79

80

81

82

83

84

85

86

87

88

89

90

91

92

93

94

95

96

97

98

99

100

101

102

103

104

105

106

107

108

109

110

111

112

113

114

115

116

117

118

119

120

121

122

123

124

125

126

127

128

129

130

131

132

133

134

135

136

137

138

139

140

141

142

143

144

145

146

147

148

149

150

151

152

153

154

155

156

157

158

159

160

161

162

163

164

165

166

167

168

169

170

171

172

173

174

175

176

177

178

179

180

181

182

183

184

185

186

187

188

189

190

191

192

193

194

195

196

197

198

199

200

201

202

203

204

205

206

207

208

209

210

211

212

213

214

215

216

217

218

219

220

221

222

223

224

225

226

227

228

229

230

231

232

233

234

235

236

237

238

239

240

241

242

243

244

245

246

247

248

249

250

251

252

253

254

255

256

257

258

259

260

261

262

263

264

265

266

267

268

269

270

271

272

273

274

275

276

277

278

279

280

281

282

283

284

285

286

287

288

289

290

291

292

293

294

295

296

297

298

299

300

301

302

303

304

305

306

307

308

309

310

311

312

313

314

315

316

317

318

319

320

321

322

323

324

325

326

327

328

329

330

331

332

333

334

335

336

337

338

339

340

341

342

343

344

345

346

347

348

349

350

351

352

353

354

355

356

357

358

359

360

361

362

363

364

365

366

367

368

369

370

371

372

373

374

375

376

377

378

379

380

381

382

383

384

385

386

387

388

389

390

391

392

393

394

395

396

397

398

399

400

401

402

403

404

405

406

407

408

409

410

411

412

413

414

415

416

417

418

419

420

421

422

423

424

425

426

427

428

429

430

431

432

433

434

435

436

437

438

439

440

441

442

443

444

445

446

447

448

449

450

451

452

453

454

455

456

457

458

459

460

461

462

463

464

465

466

467

468

469

470

471

472

473

474

475

476

477

478

479

480

481

482

483

484

485

486

487

488

489

490

491

492

493

494

495

496

497

498

499

500

This page of a musical score, numbered 113, contains the following instruments and parts:

- Flutes (Fl):** Part 1, marked with a rehearsal mark '17'.
- Clarinets (Cl):** Part 1, marked with a rehearsal mark '17'.
- Alto Sax (Alto Sax):** Part 1.
- Tenor Sax (Ten. Sax):** Part 1.
- Trumpets (Tru):** Parts 1, 2, and 3.
- Trombones (Tbn):** Parts 1, 2, and 3.
- Xylophone (Xyl):** Part 1.
- Cow Bell (Cow B.):** Part 1.
- Drums (Dr):** Part 1.
- Acoustic Guitar (A. Git):** Part 1.
- Piano (Pno):** Part 1.
- Harp (Harp):** Part 1.
- Kbore:** Part 1.
- Ching:** Part 1.
- Klong:** Part 1.
- Voice (Voc):** Part 1.
- Violins (Vln):** Parts I and II.
- Viola (Via):** Part 1.
- Violoncello (Vcl):** Part 1.
- Double Bass (Db):** Part 1.
- Electric Bass (E. Bass):** Part 1.

The score includes various musical notations such as notes, rests, and slurs. Dynamics markings include *mf* (mezzo-forte) and *mp* (mezzo-piano). A rehearsal mark '17' is present at the beginning of the Flute and Clarinet parts.

2

This musical score page, numbered 116, contains 24 staves of music. The instruments are listed on the left side of the page: Flute (Fl.), Clarinet (Cl.), Alto Saxophone (Alto Sax.), Tenor Saxophone (Ten. Sax.), Horn (Hr.), Trumpet (Tpt.), Trombone (Tbn.), Bass Trombone (B. Tbn.), Tuba (Tbu.), Timpani (Timp.), Xylophone (Xyl.), Cymbal (Cym.), Bongos (B. D.), Drums (Dr.), Piano (Pno), Electric Guitar (E. Git.), Klong, Violin I (Vln. I), Violin II (Vln. II), Viola (Vla.), Violoncello (Vc.), Double Bass (Db.), and Electric Bass (E. Bas.). The score is divided into two systems. The first system includes Flute, Clarinet, Alto Saxophone, Tenor Saxophone, Horn, Trumpet, Trombone, Bass Trombone, Tuba, Timpani, Xylophone, Cymbal, Bongos, Drums, Piano, Electric Guitar, Klong, Violin I, Violin II, Viola, Violoncello, and Double Bass. The second system includes Piano, Electric Guitar, Klong, Violin I, Violin II, Viola, Violoncello, Double Bass, and Electric Bass. The music features various dynamics such as *p* (piano), *ff* (fortissimo), and *mp* (mezzo-piano). There are also markings for *rit.* (ritardando) and *fill in* in the Klong part. The score is written in a key signature of one sharp (F#) and a 4/4 time signature.

This page of a musical score features a variety of instruments and a vocal soloist. The instruments include Flute I (Fl. I), Flute II (Fl. II), Alto Saxophone (Alto Sax.), Tenor Saxophone (Ten. Sax.), Horns (Hr.), Trumpets (Trp.), Trombones (Tbn.), Bass Trombone (B. Tbn.), Tuba (Tuba), Timpani (Timp.), Xylophone (Xyl.), Cymbals (Cym.), Snare Drum (B. D.), and Double Bass (Dr.). The vocal soloist (Voc.) is also present, with lyrics in Thai script. The score is written in a key signature of one sharp (F#) and a common time signature (C). The music is divided into measures, with dynamic markings such as *mf*, *f*, *mp*, and *pp* indicating volume levels. There are also performance instructions like *rit.* and *rit. a.* (ritardando and ritardando accelerando). The score is organized into systems, with each instrument or voice part on its own staff. The vocal line includes the lyrics: "โอ้ ฟ้า อรุณ สาน อนุธิดา สี่ ลม ใต้ ฟ้า อรุณ อัง งาม ด้ งาม".

4

This page contains a musical score for a large ensemble. The instruments listed on the left are: Flute (Fl.), Clarinet (Cl.), Alto Saxophone (Alto Sax.), Tenor Saxophone (Ten. Sax.), Horns (Hr.), Trumpets (Tpt.), Trombones (Tbn.), Bass Trombone (B. Tbn.), Tuba (Tbu.), Timpani (Timp.), Xylophone (Xyl.), Cymbals (Cym.), Drums (Dr.), Snare Drum (Sn.), Euphonium (E. Gtr.), Klong, Vocalists (Voc.), Violin I (Vln. I), Violin II (Vln. II), Viola (Vla.), Cello (Vcl.), Double Bass (Db.), and Electric Bass (E. Bas.). The score includes various musical notations such as notes, rests, and dynamic markings like *mf* and *mp*. There are also some performance instructions in Hebrew, such as "הקטנה" (diminuendo) and "הגדלה" (crescendo). The page number "4" is located at the top left, and the page number "118" is at the top right.

This page of a musical score features a variety of instruments and a vocal soloist. The instruments include Flute I (Fl.), Clarinet in B-flat (Cl.), Alto Saxophone (Alto Sax.), Tenor Saxophone (Ten. Sax.), Horns (Hr.), Trumpets (Tpt.), Trombones (Tbn.), Bass Trombone (B. Tbn.), Tuba (Tuba), Timpani (Timp.), Xylophone (Xyl.), Cymbals (Cym.), Bells (B. D.), Drums (Dr.), Piano (Pno), Electric Guitar (E. Git.), Keyboard (Kbnd), Klong, Violin I (Vln. I), Violin II (Vln. II), Viola (Vla.), Violoncello (Vcl.), Double Bass (Db.), and Electric Bass (E. Bass). The vocal soloist (Voc.) is also present. The score includes dynamic markings such as *mp*, *f*, and *mf*, and a rehearsal mark [5]. The vocal line contains Hebrew lyrics. The page number 119 is at the top right, and the page number 5 is at the top right of the score area.

6

The musical score is written for a full ensemble. The instruments listed on the left are: Flute (Fl.), Clarinet (Cl.), Alto Saxophone (Alto Sax.), Tenor Saxophone (Ten. Sax.), Trumpet I (Trp. I), Trumpet II (Trp. II), Trombone (Tbn.), Bass Trombone (B. Tbn.), Tuba (Tuba), Timpani (Timp.), Xylophone (Xyl.), Cymbal (Cym.), Bongos (B.D.), Drums (Dr.), Piano (Pno.), Electric Guitar (E. Git.), Klong (Klong), Vocal (Voc.), Violin I (Vln. I), Violin II (Vln. II), Viola (Vla.), Violoncello (Vcl.), Double Bass (Db.), and E. Bass.

The score includes various dynamic markings such as *f* (forte), *mf* (mezzo-forte), *mp* (mezzo-piano), *sf* (sforzando), and *p* (piano). There are also performance instructions like "impulsivo" and "S".

The vocal line features lyrics in Vietnamese: "nhớ em...", "đau buồn...", "nhớ em...".

Section markers with the letter 'S' are placed above the flute and the E. Bass parts.

This page of a musical score features a variety of instruments and a vocal soloist. The instruments include Flute I (Fl.), Clarinet (Cl.), Alto Saxophone (Als. Sax.), Tenor Saxophone (Ten. Sax.), Horns (Hr.), Trumpets (Tpt.), Trombones (Tbn.), Double Bass (D. Tbn.), Tuba (Tba.), Timpani (Timp.), Xylophone (Xyl.), Cymbals (Cym.), Bass Drum (B. D.), Snare Drum (Dr.), Piano (Pno.), Electric Guitar (E. Git.), Klong, and a Vocal Soloist (Voc.). The score is written in a key signature of one sharp (F#) and a common time signature (C). It includes dynamic markings such as *mf*, *fp*, *f*, *pp*, *mp*, and *ppp*. A section marked with a box and the number 133 begins in the first system. The vocal soloist part includes lyrics in Thai script. The score concludes with a double bar line and a repeat sign.

8

To Coda Φ

Instrumental

Fl. *f* *mf*

Cl. *f* *mf*

Alto Sax. *f* *mf*

Ten. Sax. *f* *mf*

Hrn. *mf* *f*

Trp. *mf* *f*

Tbn. *mf* *f*

B. Tbn. *mf* *f*

Tba. *mf* *f*

Timp. *f* *p* *f*

Xyl. *mp*

Cym. *f*

B. D. *f*

Dr. *f* *ff*

Perc. *mp*

E. Git. *f*

Khamsa. *mp* *f*

Klong. *f* *mf*

Voc. *f*

Vln. I. *mf* *ff*

Vln. II. *mf* *ff*

Vla. *mf* *ff*

Vcl. *f*

Db. *f*

E. Bas. *f*

To Coda Φ

Flute I *D.S. al Coda*

Flute II

Alto Sax

Ten. Sax

Hr.

Trp.

Tbn.

B. Tbn.

Tbn.

Timp.

Xyl.

Cym.

B. D.

Dr.

Pno.

E. Git.

Kbno.

Kbng.

Voc.
In nox affes il suo
nois nfo dno u conu in un

Vln. I

Vln. II

Vla.

Vcl.

Db.

B. Bass *D.S. al Coda*

Allegro $\text{♩} = 150$ **[Al]**

10

[B1]

This page contains a musical score for a large ensemble, starting at measure 10. The score is divided into several systems of staves. The first system includes Flute (Fl.), Clarinet (Cl.), Alto Saxophone (Alto Sax.), and Tenor Saxophone (Ten. Sax.). The second system includes Horn (Hr.), Trumpet (Tpt.), Trombone (Tbn.), Baritone Trombone (B. Tbn.), and Bass Trombone (Tbn.). The third system includes Timpani (Timp.), Xylophone (Xyl.), Cymbal (Cym.), Bass Drum (B. D.), and Snare Drum (Dr.). The fourth system includes Piano (Pno.), Electric Guitar (E. Git.), Klong, and Klong. The fifth system includes Violin I (Vln. I), Violin II (Vln. II), Viola (Vla.), Violoncello (Vcl.), Double Bass (Db.), and Electric Bass (E. Bass). The score features various musical notations, including notes, rests, and dynamic markings such as *f* (forte). A rehearsal mark [B1] is placed above the first staff in the first system.

Musical score for a symphony orchestra, page 11. The score includes staves for Flute I and II, Clarinet I, Alto Saxophone, Tenor Saxophone, Horns (F, Eb, Bb, B), Trumpets (3), Trombones (3), Timpani, Xylophone, Cymbals, Bass Drum, Snare Drum, Percussion, Electric Guitar, Klong, Violin I and II, Viola, Violoncello, Double Bass, and Electric Bass. The score is divided into sections A2 and B2. The key signature is one sharp (F#) and the time signature is 4/4. The score features various dynamics such as *mf*, *f*, and *mp*, and includes performance markings like "Fill" and "ff".

12

This musical score is for a large ensemble, likely a symphony orchestra or a large concert band. The score is written for 12 measures and includes parts for the following instruments:

- Flutes (Fl.):** Part 1 and Part 2. Both parts play a melodic line starting with a forte (*f*) dynamic, followed by a section marked "Vamp" with a forte (*f*) dynamic.
- Clarinets (Cl.):** Part 1 and Part 2. Both parts play a melodic line starting with a forte (*f*) dynamic, followed by a section marked "Vamp" with a forte (*f*) dynamic.
- Alto Saxophones (Alo Sax.):** Part 1 and Part 2. Both parts play a melodic line starting with a piano (*p*) dynamic, followed by a section marked "Vamp" with a forte (*f*) dynamic.
- Tenor Saxophones (Ten Sax.):** Part 1 and Part 2. Both parts play a melodic line starting with a piano (*p*) dynamic, followed by a section marked "Vamp" with a forte (*f*) dynamic.
- Horns (Hn.):** Part 1 and Part 2. Both parts play a melodic line starting with a piano (*p*) dynamic, followed by a section marked "Vamp" with a forte (*f*) dynamic.
- Trombones (Tbn.):** Part 1, Part 2, and Part 3. All parts play a melodic line starting with a piano (*p*) dynamic, followed by a section marked "Vamp" with a forte (*f*) dynamic.
- Bass Trombone (B. Tbn.):** Part 1 and Part 2. Both parts play a melodic line starting with a piano (*p*) dynamic, followed by a section marked "Vamp" with a forte (*f*) dynamic.
- Drum (Dr.):** Part 1 and Part 2. Both parts play a rhythmic pattern starting with a piano (*p*) dynamic, followed by a section marked "Vamp" with a forte (*f*) dynamic.
- Tempo (Temp.):** Part 1 and Part 2. Both parts play a rhythmic pattern starting with a piano (*p*) dynamic, followed by a section marked "Vamp" with a forte (*f*) dynamic.
- Xylophone (Xyl.):** Part 1 and Part 2. Both parts play a rhythmic pattern starting with a mezzo-piano (*mp*) dynamic, followed by a section marked "Vamp" with a forte (*f*) dynamic.
- Cymbals (Cym.):** Part 1 and Part 2. Both parts play a rhythmic pattern starting with a mezzo-piano (*mp*) dynamic, followed by a section marked "Vamp" with a forte (*f*) dynamic.
- Bass Drum (B. D.):** Part 1 and Part 2. Both parts play a rhythmic pattern starting with a mezzo-piano (*mp*) dynamic, followed by a section marked "Vamp" with a forte (*f*) dynamic.
- Drum (Dr.):** Part 1 and Part 2. Both parts play a rhythmic pattern starting with a mezzo-piano (*mp*) dynamic, followed by a section marked "Vamp" with a forte (*f*) dynamic.
- Percussion (Pnc.):** Part 1 and Part 2. Both parts play a rhythmic pattern starting with a mezzo-piano (*mp*) dynamic, followed by a section marked "Vamp" with a forte (*f*) dynamic.
- Electric Guitar (E. Gtr.):** Part 1 and Part 2. Both parts play a rhythmic pattern starting with a mezzo-piano (*mp*) dynamic, followed by a section marked "Vamp" with a forte (*f*) dynamic.
- Kbass (Kbass.):** Part 1 and Part 2. Both parts play a rhythmic pattern starting with a mezzo-piano (*mp*) dynamic, followed by a section marked "Vamp" with a forte (*f*) dynamic.
- Klong (Klong):** Part 1 and Part 2. Both parts play a rhythmic pattern starting with a mezzo-piano (*mp*) dynamic, followed by a section marked "Vamp" with a forte (*f*) dynamic.
- Violins (Vln.):** Part 1 and Part 2. Both parts play a melodic line starting with a mezzo-piano (*mp*) dynamic, followed by a section marked "Vamp" with a forte (*f*) dynamic.
- Violas (Vla.):** Part 1 and Part 2. Both parts play a melodic line starting with a mezzo-piano (*mp*) dynamic, followed by a section marked "Vamp" with a forte (*f*) dynamic.
- Violoncello (Vcl.):** Part 1 and Part 2. Both parts play a melodic line starting with a mezzo-piano (*mp*) dynamic, followed by a section marked "Vamp" with a forte (*f*) dynamic.
- Double Bass (Db.):** Part 1 and Part 2. Both parts play a melodic line starting with a mezzo-piano (*mp*) dynamic, followed by a section marked "Vamp" with a forte (*f*) dynamic.
- Electric Bass (E. Bass):** Part 1 and Part 2. Both parts play a melodic line starting with a mezzo-piano (*mp*) dynamic, followed by a section marked "Vamp" with a forte (*f*) dynamic.

The score includes various dynamics such as *f* (forte), *mp* (mezzo-piano), and *p* (piano). It also features a section marked "Vamp" and a section marked "Improvise".

This page of a musical score, page 13, features a variety of instruments. The woodwinds include Flute I (with optional parts A3 and B3), Clarinet, Alto Saxophone, and Tenor Saxophone. The brass section consists of Horns, Trumpets, Trombones, Tuba, and Timpani. Percussion includes Xylophone, Cymbals, Bells, and Drums. The string section is represented by Violin I, Violin II, Viola, Violoncello, and Double Bass. Other instruments shown are Piano, Electric Guitar, Khene, and Klong. The score is written in a standard musical notation with various dynamics and articulations.

14

This page contains a musical score for 14 staves. The instruments are listed on the left side of the page: Fl. (Flute), Cl. (Clarinet), Alto Sax., Ten. Sax., Hrn. (Horn), Trpt. (Trumpet), Tbn. (Trombone), B. Tbn. (Baritone Trombone), Tbn. (Tuba), Tmp. (Timpani), Xyl. (Xylophone), Cym. (Cymbal), B. D. (Bass Drum), Dr. (Drum), Pno. (Piano), E. Gr. (Electric Guitar), Klarn. (Klarinet), Klong. (Klong), Vln. I (Violin I), Vln. II (Violin II), Vla. (Viola), Vcl. (Violoncello), Db. (Double Bass), and E. Bass (Electric Bass). The score includes various musical notations such as notes, rests, and dynamic markings like *mf*, *f*, and *mp*. A rehearsal mark **A4** is present at the top of the Flute staff. The Klong staff has a '12' above it. The Dr. staff has a 'Fill' marking. The Vln. I and Vln. II staves have 'V' markings above the notes. The E. Bass staff has a '7' above it. The score is arranged in a standard orchestral layout with woodwinds and brass at the top, followed by percussion, and strings at the bottom.

B4

The musical score is arranged in a standard orchestral layout. The top section includes woodwinds (Flute I, Clarinet, Alto Saxophone, Tenor Saxophone, Horns, Trumpets, Trombones, Baritone Trombone, and Tuba) and percussion (Timpani, Xylophone, Cymbals, Bass Drum, and Snare Drum). The middle section features strings (Violins I and II, Viola, Violoncello, and Double Bass) and vocalists (E. Gtr., Kheme, and Klong). The bottom section includes Violin I, Violin II, Viola, Violoncello, Double Bass, and E. Bass. The score is written in a key signature of two sharps (F# and C#) and a 4/4 time signature. A rehearsal mark 'B4' is placed above the first measure of the Flute I staff. The percussion parts include specific rhythmic patterns and dynamics markings such as 'f' and 'mf'. The string parts feature sustained notes and rhythmic accompaniment. The vocal parts consist of sustained notes with some melodic movement.

16

Musical score for page 130, measures 16-20. The score includes parts for Flute (Fl.), Clarinet (Cl.), Alto Saxophone (Alto Sax.), Tenor Saxophone (Ten. Sax.), Horns (Hn.), Trumpets (Tpt.), Trombones (Tbn.), Bass Trombone (B. Tbn.), Tuba (Tbu.), Timpani (Timp.), Xylophone (Xyl.), Cymbals (Cym.), Bells (B. D.), Drums (Dr.), Piano (Pno.), Electric Guitar (E. Gr.), Keyboard (Kbord), Klong, Violin I (Vln. I), Violin II (Vln. II), Viola (Vla.), Cello (Vcl.), Double Bass (Db.), and Electric Bass (E. Bass). The score features various musical notations such as notes, rests, and dynamic markings like 'rit.', 'f', and 'ff'.

บรรณานุกรม

- กรมศิลปากร. (2542). **การศึกษาวัฒนธรรมท้องถิ่นกับการเพิ่มประสิทธิภาพของสถาบัน ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมของกรมศิลปากรและการท่องเที่ยวกับการพัฒนาด้านวัฒนธรรม.** กรุงเทพฯ: บริษัทประชาชน.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2541). **กระบวนทัศน์วัฒนธรรมไทย “ต้นตอ” เศรษฐกิจถดถอย: สังคมศาสตร์ปริทัศน์.**
- จันทิมา นิลทองคำ. (2540). **การศึกษาวิเคราะห์ห้วงดนตรีไทยร่วมสมัย กรณีศึกษาวงฟองน้ำ.** มหาวิทยาลัยมหิดล. กรุงเทพฯ.
- เจริญชัย ชนไฟโรจน์. (2526). **ปี่มกลอนลำ.** มหาสารคาม: ภาควิชาดุริยางคศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.
- เฉลิมศักดิ์ พิกุลศรี. (2544). **ดนตรีเอเชียตะวันออก.** ขอนแก่น. คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ทูลทองใจ ซึ่งรัมย์. (2552). **ปัจจัยที่ทำให้หมอแคนประสบความสำเร็จด้านการเดี่ยวแคน.** วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาดุริยางศิลป์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ปิยพันธ์ แสนวิสุข. (2549). **ดนตรีพื้นบ้านอีสาน: คีตกวีอีสาน ตำนานเครื่องดนตรี และการเรียนดนตรีพื้นบ้านอีสาน.** มหาสารคาม. อภิชชาติการพิมพ์.
- ยิ่งยง เรือนทอง. (2542). **พื้นฐานวัฒนธรรมไทย.** อุบลราชธานี: สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.
- วิบูลย์ ตระกูลฮุ้น. (2558). **ดนตรีศตวรรษที่ 20.** กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วีระชาติ เปรมานนท์. (2537). **ปรัชญาและเทคนิคการแต่งเพลงร่วมสมัยไทย.** กรุงเทพฯ: คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมชาย ณ นครพนม, จุฑาทิพย์ โคตรประทุม, อรสร่า ลายบัว, พิมพ์พรรณ ไพบูลย์หวังเจริญ, เบญจมาศ แพ-ทอง, และดาวรัตน์ ชูทรัพย์. (2562) **ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม.** โรงพิมพ์ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการแห่งชาติ. (2549). **ความหมายและขอบข่ายงานวัฒนธรรม.** กรุงเทพมหานคร: อัมรินทร์พรินต์ติ้งกรุ๊ป จำกัด.

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นางสาวดารณี เปลื้องสันเทียะ
วัน เดือน ปี เกิด	13 มกราคม 2525
สถานที่เกิด	จังหวัดนครราชสีมา
วุฒิการศึกษา	ปริญญาตรี ศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดุริยางคศิลป์ตะวันตก คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปริญญาโท ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาดนตรี (ดนตรีศึกษา) คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
ที่อยู่ปัจจุบัน	472 หมู่ 6 ต.จอหอ อ.เมือง จ.นครราชสีมา
ผลงานตีพิมพ์	เทศกาลเครื่องลมทองเหลืองสิงคโปร์ 2019: การพัฒนาเมืองต้นแบบเศรษฐกิจสร้างสรรค์ด้วยเทศกาลดนตรี Singapore Brass Festival 2019: The Creative Economy Model Development by Music Festival วารสารการบริหารนิติบุคคลและนวัตกรรมท้องถิ่น ปีที่ 8 ฉบับที่ 4 เดือนเมษายน 2565